CARTEA DE VACANȚĂ

vasile petre fati

PERIPEȚII DE VACANȚĂ

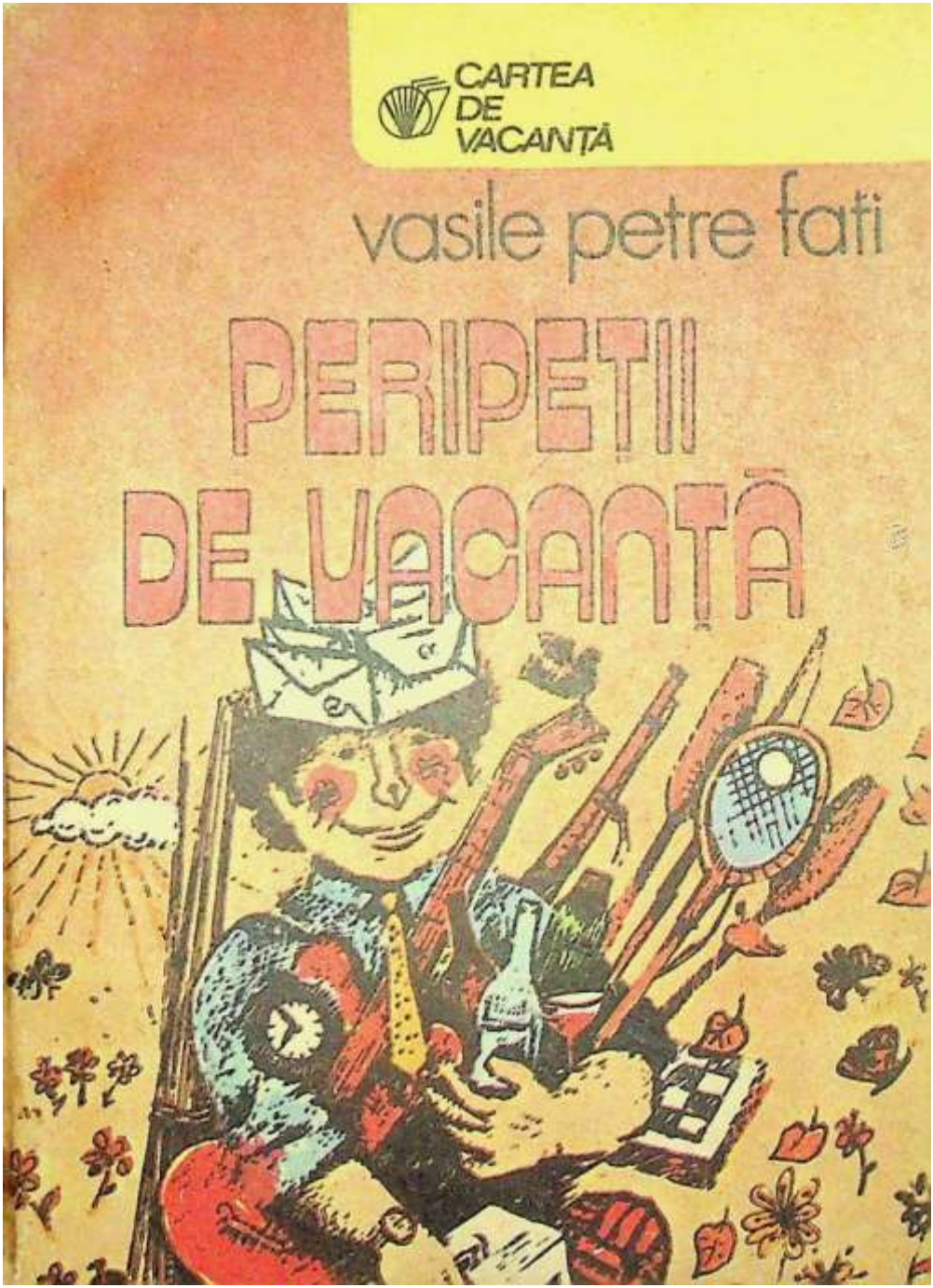

vasile petre fati

PERIPEȚII DE VACANȚĂ

editura
SPORT-
TURISM

București•1986

Funcţionarul poștal caută o adresă veche

Prins cu o grămadă de treburi, Ticu Vanghele, funcţionarul de la oficiul poștal, aproape că uitase de scrisoarea aceea rămasă de câteva zile bune pe biroul său; nu-i dădu nicio atenţie și, poate, ar fi pus-o alături de toate celelalte scrisori rezolvate, dacă plicul nu s-ar fi plimbat de la un birou la altul și nimeni nu pricepea ce e cu el.

Plictisit de câte îi fu dat să treacă în ziua aceea, Ticu Vanghele cercetă scrisoarea pe toate părţile, căutând să înţeleagă cam ce anume trebuie făcut în asemenea situaţii; după știinţa lui, nu exista nicio adresă care să corespundă celei de pe plic, așa încât n-avea decât s-o trimită înapoi.

Oricum, avea să se rătăcească, chibzui el, însă, după alte câteva zile, când se trezi cu o nouă scrisoare purtând aceeași adresă de care nimeni nu au zise, simţi că se pierde cu firea; pur și simplu, nu înţelegea cum de se întâmplă asta, din moment ce, iată, primul plic fusese ca și rătăcit. Sau era una și aceeași scrisoare?

Fără să mai stoa mult pe gânduri și fără să arate vreun interes pentru ultima misivă, Ticu Vanghele o aruncă cât colo, ca și când nici prin cap nu i-ar fi trecut să-și mai piardă timpul cu ea.

Totuși, plicul reveni. Funcţionarul făcu ochii mari, nevenindu-i să creadă, pentru prima dată, un fior rece îi străbătu corpul; o teamă de neînţeles i se citea pe chip; ca niciodată până atunci, se gândi că, poate, greșise de la bun început. Dacă adresa exista cu adevărat?

Răscoli prin toate hârtiile, luând la rând fișierul urban, chestionând pe alţi câţiva oficianţi poștali; totul se dovedi fără niciun folos; adresa nu exista !

Încercă să uite întâmplarea, apoi, gândul că într-o zi va primi o nouă scrisoare, de același fel, nu-i dădu pace; așa încât hotărî că lucru cel mai bun de făcut este să-și anunţe superiorii, chiar dacă, să zicem, nimeni nu i-ar fi dat crezare. La urma urmei, ce putea face el, un simplu funcţionar, fără nicio putere?

Ticu Vanghele luă scrisoarea și, pe jumătate ne încrezător în ceea ce avea să întreprindă, se îndreptă spre biroul șefului său. Pe drum se răzgândi de că te va ori, gata, adică, să lase totul baltă, numai că, odată ajuns în dreptul ușii, îşi luă inima în dinţi și intră. În fond, n-aveau decât să se descurce, el unul îşi făcuse datoria să-i anunţe cum stăteau lucrurile, nu-i așa?

Ușa capitonată se deschise brusc și omul de la birou nici nu catadicsi să-și ridice privirile spre noul venit, cercetând, mai departe, hârţoagele de dinaintea sa. Ticu Vanghele aproape că se fâstâci și, ca să spunem adevărul, părea gata să se facă dispărut. Era, însă prea târziu; șeful, în fine, îl descoperise acolo.

Ceva greu de spus se petrecu atunci cu Ticu Vanghele pentru că, fâstâcindu-se și mai tare, nu reuși decât să bâiguie câteva cuvinte:

— Scrisoarea, spuse el ca pentru sine, iar a mai venit una!

Dirigintele poștal îl privi bine dispus, după care căută să se lămurească dar din vorbăria fără șir a funcţionarului nu pricepu mai nimic.

— Adresa asta nu există, ţipă Ticu Vanghele ca să se facă oarecum înţeles.

De data aceasta omul de la birou păru să înţeleagă cam ce anume era cu scrisoarea lui Ticu Vanghele, drept pentru care se arătă ceva mai îngăduitor; oricum, tot nu pricepea de ce funcţionarul poștal venise tocmai la el și, mai ales, de ce arăta atât de nervos.

— Eu v-am spus ca să ştiţi, îşi reveni Ticu Vanghele.

— Pentru asta ai venit? se puse pe râs dirigintele poștal. Avem destul de lucru! continuă el.

N-avem timp de pierdut.

— Și eu ce să fac? se pierdu și mai tare Ticu Vanghele, înroșindu-se ca focul.

Omul îl privi cu o oarecare neîncredere, de parcă tot n-ar fi înţeles prea bine întrebarea, apoi, îi răspunse fără prea mare chef:

— O expediezi înapoi!

O clipă dirigintele îl privi cu atenţie încercând să ghicească ce anume e în mintea omului de dinaintea sa, după care îl întrebă cu un aer surprins:

— Ţi s-a întâmplat ceva, nea Vanghele?

Ticu Vanghele abia aștepta întrebarea și începu să i se plângă de tot felul de necazuri, aducându-și aminte, bineînţeles, și de cele trei scrisori primite.

— Dacă vrei poţi să mi-o laşi mie, încercă să-l înduplece omul de la birou, convins că totul e în regulă cu vechiul oficiant.

— Mă descurc cu, căută Ticu Vanghele să nu se lase mai prejos, la urma urmei e treaba mea! îl aşi gură el.

— Foarte bine! răsuflă ușurat acesta.

Ticu Vanghele ieși împleticindu-se; socoti că pentru prima dată se făcuse de rușine în faţa șefului său; de ce a trebuit să meargă la el pentru un lucru atât de simplu? întrebările îi reveneau în minte una după alta, obrajii îi ardeau și simţi, ca niciodată, că pierduse stima de care se bucurase în ochii celuilalt. Dădu de plicul binecunoscut și-l aruncă printre acte: pur și simplu nu mai avea chef de nimic. Trebuia să facă ceva, trebuia să-și repare greșeala; oricum nu era cazul să lase lucrurile așa. După ce termină programul, hotărî să încerce să dea, pentru a doua oară, ochii cu dirigintele poștal, dar acesta, odată văzându-l acolo, se întoarse din drum.

Ticu Vanghele nu se lăsă și, până ca omul să se facă nevăzut, îl prinse zdravăn de braţ.

— Ştiţi, începu el cu o voce cam plângăreaţă, poate e o greșeală !

Omul se opri locului fără să priceapă ceva.

— Ce greșeală? făcu el simţind cu adevărat strânsoarea braţului care nu mai înceta.

— Cu scrisoarea! căută să se facă înţeles Ticu Vanghele. Am fost adineauri la dumneavoastră cu o scrisoare. Mi-aţi spus s-o trimit. Dar dacă e o greşeală?

— Ascultă, îi reteză vorbăria dirigintele, ai pier dut o zi întreagă pentru o scrisoare? Ce-ai de gând? după care îi trânti ușa drept în faţă, dispărând.

Rămas singur în faţa ușii capitonate, Ticu Vanghele se îngrozi; era clar că, în

câteva zile, treaba asta avea să-l coste; șeful nu-l înghiţea și, probabil, avea să-l cheme la el să-l pună la punct sau, cine știe, să-l mute în altă parte, cum se mai întâmplase și-n alte dăţi cu tovarășii săi.

Speriat de întorsătura pe care o luaseră lucrurile, Ticu Vanghele se îndreptă spre casă, fără să știe ce e mai bine de făcut într-o asemenea situaţie şi, mai ales, cum trebuie să se poarte cu șeful său pentru ca acesta să nu-l mute în cine știe ce loc.

Încercă să-și vadă de ale lui, însă, fu repede luat în primire de toţi ai casei; nici nu știu ce să le spună, așa că minţi fără nicio noimă ca să scape de gura lor.

Dar, din ziua aceea, gândul că strada respectivă exista cu adevărat, fără a fi înscrisă în niciun act, nu-i mai dădu pace; nu trebuia decât să verifice la faţa locului pentru a se convinge că nu-și bătuse gura de pomană. În cazul ăsta dirigintele poștal ar fi trebuit să-și ceară scuze; adresa nu figura în niciun nomenclator, dar exista în realitate! Cel care nu o înregistrase nu era el, ci chiar șeful său!

Cu aceste gânduri, a doua zi, Ticu Vanghele păru să-și revină; arăta mai bine dispus și, ca atare, nu mai aduse aminte nimănui de ceea ce descoperise.

Pur și simplu îşi văzu de treabă!

— Să trăiești, nea Vanghele! îl salutară, ca de fiecare dată, ceilalţi din birou. Pentru o clipă, bătrânul funcţionar crezu chiar că toţi îşi bat joc de el pentru ceea ce se întâmplase.

Le răspunse în silă, continuând să-și vadă de lucru, ca și când nici nu i-ar fi luat în seamă.

— S-a întâmplat ceva? îl iscodi un altul.

Ticu Vanghele nici nu știu ce să creadă. La sfârșitul programului îşi luă pardesiul și ieși în grabă, fără să-i mai salute, hotărât să dea de adresa aceea cu orice preţ; era o mică nebunie, dar trebuia să încerce; în fond, n-avea nimic de pierdut, chibzui el, dacă adresa exista cu adevărat atunci era clar că acela care greșise era chiar șeful său!

Pe drum simţi că plutește de bucurie, se și vedea ajuns, cercetând locul, numai că pierdu câteva ceasuri bune, fără niciun rezultat; nimeni nu știa de strada cu pricina !

Luă străzile de la capăt, dar degeaba! Sătul de alergătură se așează pe o piatră să-și mai tragă puţin sufletul; oamenii treceau pe lângă el aruncându-i priviri curioase; câţiva puști se strânseră în jurul lui și trebui să-i pună pe goană.

Cineva crezu că e beat și încercă să-l ajute, însă, când Ticu Vanghele se puse pe râs, celălalt îl privi prostit, apoi se înfurie de-a binelea:

— Ce-ai găsit de râs? îi strigă individul în faţă, nevenindu-i să creadă. Și, la urma urmei, cine ești dumneata?

Ticu Vanghele se sculă anevoie din locul cu prin cina și încercă să-i explice cam ce anume căuta, nu mai că omul îl privea neîncrezător.

— Vă știu eu pe de-alde de ăștia! izbucni individul.

— Caut o adresă, şopti Ticu Vanghele.

— Ce adresă? îi răspunse în răspăr necunoscutul. Nu vezi că nici nu știu ce

vrei?

— Cum adică? făcu un ultim efort funcţionarul.

— Păi, nici nu știi pe unde vine adresa asta, o scăldă celălalt, ţinând cu orice preţ să se explice.

— Tocmai asta e, nu știu! recunoscu simplu Ticu Vanghele.

Alţi câţiva se și strânseră în jurul lor privindu-l

cu oarecare interes pe insul nimerit ca din întâmplare; nu cumva era un hoţ?

— Întinde-o cât mai repede, frăţioare, dacă nu vrei s-o păţești ! se băgă în discuţie un altul.

Ticu Vanghele încercă din nou să le explice cam ce anume căuta; speriat de toată întâmplarea, abia îşi mai găsea cuvintele, încurcându-se din ce în ce mai rău.

— Cară-te! îi şopti individul care sărise la început să-l ajute.

Încă buimac Ticu Vanghele nici nu știu ce să facă; să plece sau să mai rămână?

— N-auzi ce ţi-a zis? reveni necunoscutul.

O luă pe una din străzi, urmărit de privirile celor strânși; aproape că nu-i veni să creadă că tot ce se întâmplase era adevărat; ce-aveau oamenii ăia cu el? Pentru ce îl luaseră la întrebări?

Ajunse acasă stors de puteri, dar și aici fu iscodit în fel și chip și abia știu ce să le spună; în fine, îl lăsară în pace, numai că bănuiala că se întâmplase ceva nu trecu nici de astă dată.

A doua zi, a treia zi, lucrurile se petrecură la fel și Ticu Vanghele păru din ce în ce mai chinuit de ideea că strada aceea s-ar putea să nu existe și că, deci, umblase degeaba!

— Doamne, iartă-mă, murmură el înfrigurat, de ce-mi pierd eu timpul cu asta?

Într-adevăr, de ce naiba nu-și vedea de ale lui?

Pentru ce bătea drumurile fără niciun rost? Dacă ar fi aflat careva, nu s-ar fi făcut din nou de râs?

Într-una din zile fu chemat la biroul șefului și, până să ajungă acolo, se gândi cu teamă că, poate, omul aflase câte ceva și avea de gând să i-o spună în faţă. Sau, poate, era vorba de vreo mutare?

Intră stingherit, nu îndrăzni să se așeze pe scaun și rămase în picioare, așteptând înfricoșat vorbele celuilalt.

— Ce mai faci, nea Vanghele? i se adresă din gintele poștal.

Ticu Vanghele se schimbă la faţă și-i răspunse cât se poate de încurcat numai că dirigintele poștal nu băgă de seamă nimic din spaima omului aflat în faţa sa.

Îi întinse un maldăr de acte pe care trebuia să le trimită chiar atunci, după care se făcu nevăzut: va să zică, nu aflase nimic despre el, astfel că era mai bine să renunţe la veşnicele sale drumuri în căutarea adresei necunoscute.

Chiar așa se și întâmplă; câteva zile bune renunţă cu adevărat la drumurile sale către marginea orașului; toiul era acum ca mai-nainte, numai că, într-o dimineaţă, se trezi cu un nou plic, purtând adresa bine știută. Ticu Vanghele îngheţă.

Luă plicul, îl pipăi pe toate părţile, ca să se convingă că nu se înșală, după care, fără să mai stea pe gânduri, se îndreptă spre biroul șefului său, înfuriat de toată

situaţia. Abia intrat nici nu știu ce să-i spună.

— Plicul, şopti el încurcat.

Dirigintele îl privi aproape cu spaimă.

— Ce plic? murmură celălalt.

— Cred că e o greșeală, începu Ticu Vanghele încercând să-i reamintească cele cunoscute. Adresa aceasta există!

Când se dumiri despre ce e vorba dirigintele se puse pe râs.

— Lasă, nea Vanghele, că vedem noi ce-i de făcut! căută el să-l liniștească pe bătrânul funcţionar și din clipa aceea crezu precis că Ticu Vanghele o cam luase razna. Poţi să te duci, îl sfătui el cu un aer înţelegător vorbindu-i ca unui copil. Vedem noi ce-i de făcut!

Pentru a nu știu câta oară Ticu Vanghele ieși din birou complet aiurit, neștiind prea bine de ce să se apuce; abia aşteptă să se sfârșească programul pentru a o lua din loc cât mai repede cu putinţă. Felul de a-i vorbi al șefului îl făcu să înţeleagă mai bine ca oricând cum stăteau lucrurile. Mutarea în alt post era ca și semnată!

O luă pe străzi aiurea, în speranţa că va ajunge spre locul căutat; fâșul subţire, peste măsură de uzat, îi flutura în toate părţile; la un moment dat, aproape că se rătăci. Încercă să priceapă cam pe unde se află, fără să mai aibă curajul de a mai întreba pe careva; străduţele dădeau una în alta și era destul de greu să te orientezi cu adevărat; nu se lăsă și le luă pe rând. Când nu mai spera să scape din cotloanele întortocheate descoperi o altă stradă dând de-a dreptul spre șosea; o luă într-acolo înfrigurat, puţin speriat de toată întâmplarea și când ajunse în dreptul străduţei cu pricina se simţi ca scăpat de orice grijă; de îndată ce-și ridică privirile, spre a vedea pe unde s-o apuce ca să ajungă la șosea, se cutremură: era chiar strada pe care o căuta!

Ticu Vanghele rămase în mijlocul drumului prostit; luă de la capăt totul pentru a se convinge că nu visează și o clipă crezu că avea să se prăbușească acolo; în fine, se strânse mai bine în fâș și cercetă locul; strada exista!

De fapt, nu era decât o fundătură dând undeva spre câmp, dar ce importanţă avea asta, din moment ce numele străzii era aidoma cu acela de pe plic?

Zgribulindu-se de frig, dădu roată grădinilor părăginite din jur, cu viţa de vie căzută la pământ; ceva mai încolo descoperi câteva șoproane din care nimeni nu se ivea, apoi alte grădini lăsate parcă în părăsire; când descoperi, în cele din urmă, o casă rămase locului chibzuind dacă trebuie să intre sau nu; îşi făcu curaj și pătrunse.

— Hei, e cineva aici? se auzi vocea plângăreaţă a funcţionarului de la poștă.

Nu primi niciun răspuns. În spatele casei era o grădină părăsită, la fel ca toate celelalte, și nelipsitul șopron rablagit, cu ușile căzute de o parte și de alta.

Ticu Vanghele îşi încercă din nou glasul, hotărât să nu plece din locul acela fără să dea de cineva, dar, nici de astă dată, nu apăru nimeni. Vântul spulberă praful de pe drum; o bucurie ciudată i se citea pe chip acum când descoperise că totul era așa cum îşi închipuise el. Ar fi trebuit să întreprindă ceva, să nu stea degeaba; numai că o teamă neștiută îl oprea de fiecare dată; totuși, făcu doi „trei pași până

ajunse în dreptul intrării. Nu se vedea nimeni. Inima îi bătea cu putere, tâmplele îl frigeau, de parcă un lucru neștiut s-ar fi petrecut cu el; drept pentru care nu mai așteptă și intră.

— Hei, e cineva acasă? strigă el cu jumătate de glas.

Când nu mai credea nici el c-avea să dea de vreo urmă de om, se trezi faţă în faţă cu un bătrânel ieşind din una dintre odăi, trăgând după el un ferăstrău mare și vechi.

— De ce dracu' nu răspunzi? se înfurie Ticu Vanghele. Cine ești dumneata?

În clipa următoare apăru și o fetiţă, îmbrăcată într-o rochie roșie, cărând după ea un coș de nuiele; va să zică, nu era singur.

— Ar trebui să-mi mulţumiţi, începu funcţionarul prinzând mai mult curaj. Am bătut o grămadă de străzi ca să ajung până aici. Chiar așa, nu mai credeam că ajung!

Fără să fie poftit la masă se așeză pe un scaun și-i ceru fetei un pahar cu apă.

— Mor de sete, declară el. Nu știu ce naiba e cu mine! mai adăugă când fata reveni cu paharul cu apă.

Se lăsă un moment de tăcere care-l puse încurcătură pe bietul oficiant, trecut în ziua aceea prin destule necazuri.

— Ce e cu voi? se enervă el pe nepusă masă.

Ce naiba vă uitaţi așa la mine? Hei, cu tine vorbesc, i se adresă el bătrânului care nu lăsase o clipă ferăstrăul din mână.

— Să trăi şi, spuse moale bătrânul.

— Lasă asta, îl repezi imediat funcţionarul și, ca să-l pună m şi mai mare încurcătură, scoase un registru ca și când ar fi vrut să noteze ceva. O să trebuiască să-mi dai o declaraţie, reuși să spună Ticu Vanghele.

Bătrânul se uită spre fetiţa în rochie roșie, fără să priceapă ce anume voia de la el noul venit.

— E vorba de o declaraţie, repetă funcţionarul peste măsură de obosit. Subsemnatul, cutare și cu tare, declar pe propria mea răspundere… Hai, că n-avem vreme de pierdut!

Ticu Vanghele era în culmea fericirii, numai că bătrânul nu pricepu, nici de astă dată, ce voia necunoscutul acesta de la el; cât privește fetiţa, aceasta o zbughise pe ușă și Ticu Vanghele trebui s-o cheme înapoi.

— Ce e cu tine, fetiţo? izbucni el. Sau te pomenești că vrei să-mi fugi? Cu mine nu merge ! deveni sever omul în fâș.

Scoase o foaie de hârtie și i-o întinse bătrânului, ca și când lucrurile ar fi fost cât se poate declare.

— Uite așa, o luă ol de la capăt, și începu să-i dicteze. Ce dracu' faci, nu scrii?

— Să trăiţi, murmură bătrânul și se așternu pe scris, ţuguindu-și buzele în fel și chip.

Când Ticu Vanghele luă hârtia se îngrozi; aproape că nu înţelegeai nimic din scrisul bătrânului; cum avea să se prezinte cu hârtia asta la șeful său?

Bătrânul se scuză în toate felurile, rușinat și el de scrisul său fără noimă, dar ce

folos?

— Omule, urlă ca un nebun Ticu Vanghele, ce declaraţie e asta? Uite, ce fac cu ea! și o rupse în bucăţele.

Scoase o nouă foaie și i-o dădu bătrânului speriat de-a binelea.

— Scrie! îl îndemnă el cu un aer mai blând și începu să-i dicteze.

Nici de astă dată declaraţia nu-i plăcu, însă, n-avu încotro, o împături și o băgă în buzunar; oricum, avea nevoie de ea.

— E bine acum? întrebă temător bătrânul.

— În meseria asta te înveţi cu toate, se arătă ceva mai înţelegător funcţionarul. Ce vină ai dumneata că nu știi să scrii o declaraţie? Pune-mă pe mine să-ţi scriu, ca să vezi ce-ţi iese!

— Asta-i adevărat, încuviinţă bătrânul și se grăbi să aducă o sticlă de vin ca să-l îmbie pe noul sosit.

— Și zi, așa, n-ai primit niște scrisori? Continuă Ticu Vanghele să-l iscodească pe bătrân.

— Nu, răspunse, senin, omul. Anusia, am primit noi vreo scrisoare?

Fata clătină din cap și abia atunci bătrânul funcţionar avu răgazul s-o privească mai bine; era o fetiţă cât se poate de simpatică, de ce o bruftuluise adineauri?

— Ei bine, o luă de la capăt musafirul, s-au primit niște scrisori pe adresa asta. Ce-aveţi de zis? se arătă Ticu Vanghele interesat și, ca să-și mai dea ceva importanţă, îşi puse ochelarii pe nas.

Era clar cei doi habar n-aveau de scrisori; strânse hârtiile, registrul și le înfundă mai bine în geanta voluminoasă; când să plece cu adevărat mai adăugă:

— Am să mai trec eu pe aici !

Aruncă o privire locului, apoi o luă pe o altă străduţă întortocheată, mai fericit ca oricând; grădinile pustii, șoproanele și puţurile abandonate, tu fele de agrișe de pe margine, câmpul care se vedea ceva mai departe, totul i se părea un vis. Se temu, pentru prima dată, că o luase razna, dar nu avea cum să se înșele, declaraţia era în buzunar, totul putea fi dovedit.

Fără să mai piardă timpul, a doua zi, îi cu Vanghele se înfiinţa la biroul șefului său și, până ce acesta să apuce să spună ceva, îi puse pe birou declaraţia cu pricina.

— Ce naiba e asta, nea Vanghele, se arătă curios dirigintele poștal încercând să deslușească câte ceva din scrisul chinuit al omului. Nu înţeleg nimic, de clară el fără chef.

— Eu mi-am făcut datoria, izbucni Ticu Van ghele și scoase scrisorile din buzunar, hotărât să ia totul de la început. Ce aveţi de spus despre ele?

Celălalt îl privi neîncrezător.

— Și cu astea ce mai e?

— Păi, nu v-am spus? Adresa asta există !

— Ascultă, îl opri dirigintele, vrei să spui că există o stradă care nu e înregistrată la noi, nu-i așa?

— Exact, răspunse funcţionarul mai sigur de el ca oricând. Pentru asta am luat

și declarația.

În loc de răspuns șeful se puse pe râs; Ticu Vanghele nu mai înțelegea nimic.

— De ce râdeți? îndrăzni el. Eu mi-am făcut datoria să vă spun ce știu și ce am mai aflat.

Nici de astă dată șeful nu se opri din hohotele sale de râs.

— Pentru Dumnezeu, se chinui să înțeleagă funcționarul, de ce nu mă credeți?

— M-ai făcut să râd, nea Vanghole. Cum o să existe așa ceva? Doar lucrăm aici de ani de zile, știm, adică, tot orașul! Cum de ți-a trecut prin cap asta?

— Și declarația? întrebă prostit funcționarul.

— Ce declarație? hohoti dirigintele. Uite, ce fac cu ea! mai spuse el și o rupse în bucăți. M-ai făcut să râd de-a binelea, adăugă el în vreme ce Ticu Vanghele, fără să mai știe ce să spună, dădu să iasă.

Hohotele de râs mai răsunară o vreme în spatele ușii capitonate, după care Ticu Vanghele se îndreptă spre micul său birou improvizat, încercând să-și vadă de treabă.

Ceea ce urmă a doua zi era oarecum de așteptat: fu mutat ca șef de depozit într-o încăpere întunecoasă, de fapt o veche magazie de materiale.

Se despărți de vechii colegi, fără să spună un cuvânt, și, odată ajuns în odaia neaerisită, nici nu știu de ce anume să se apuce; totul era vraiște, în plus, n-avea chef de nimic.

— Să trăiești, i se adresă câte unul nimerit pe acolo din întâmplare.

Funcționarul tresărea speriat, răspunzându-i omului din ce în ce mai încurcat; dacă era întrebat de noul loc de muncă, se străduia să-l convingă pe celălalt că era vorba de o greșeală, după care se apuca să înșire povestea cu adresa binecunoscută. Omul dădea semne că nu pricepe și Ticu Vanghele lua totul de la capăt.

— O să vedem noi ce-i de făcut, îl auzeai după un timp.

Dar din dimineața când fusese mutat la vechiul depozit, Ticu Vanghele era de găsit, zi de zi, la casa aceea părăginită, chestionându-l pe bătrân în fel și chip; era singurul loc unde se simțea cu adevărat bine, după chinurile prin care îi fusese dat să treacă cu noua sa slujbă.

De la o vreme se lăsă păgubaș în ce privește ne număratele declarații date de bătrân și chiar nu-l mai iscodi cu întrebările; la urma urmei, ce era mai important, să strângă declarații la care nimeni nu se uita sau să-și petreacă cu folos cele câteva ore din zi când nimerea pe acolo?

Imediat ce termina programul o lua spre casa cu pricina, mulțumit că fetița și bătrânul îl așteptau cu adevărat; funcționarul le plăcuse de la început, chiar dacă se cam temuseră de el; până la urmă se dovedi a fi un om de treabă, gata, adică, să-i ajute în multe privințe, așa încât, dacă într-una din zile nu apărea, cei doi se nelinișteau. Aproape că nu le mai aducea aminte de povestea cu adresa și nici de scrisorile primite, iar dacă, să zicem, cineva îl întreba de toate acestea, încerca să schimbe discuția; de îndată ce ajungea aici, la casa dinspre câmpul cu rapiță, se punea pe treabă, reparând ba una, ba alta, ca unul obișnuit cu toate; în scurt timp,

grădina părăginită deveni de nerecunoscut.

— Pentru ce faci dumneata toate astea? îndrăzni bătrânul într-una din zile.

Ticu Vanghele rămase surprins.

— Eu? tresări el.

Chiar așa; de ce îşi pierdea timpul pe aici? Slavă Domnului, avea destulă bătaie de cap la serviciu !

— E un loc grozav, turui Ticu Vanghele. Și, pe urmă, nimeni nu știe de el ! Ascultă-mă, continuă el să i se adreseze bătrânului, nimeni nu crede că locul ăsta există. Și nici că dumneata și fetiţa existaţi cu adevărat!

Gazda îl privi nedumerită; pur și simplu nu înţelegea ce vrea să spună funcţionarul.

— Cum, adică, nu există? Nici casa?

— Păi, uite, că nu există! îi răspundea el după care se punea iar pe râs. Numai eu știu de locul ăsta!

Omul nu îndrăznea să-l mai întrebe, mulţumit că, totuși, are cu cine să mai schimbe o vorbă în pustie tatea din jur.

— Dacă e așa, se simţea dator bătrânul să adauge, înseamnă că-ţi place aici !

Totul era cum nu se poate mai bine, păreau să spună privirile bătrânului funcţionar poștal, ocupat cu atâtea și atâtea treburi; funcţia la vechiul depozit îi dădea mai mult răgaz, putea să se ocupe în voie de o grămadă de lucruri.

Ticu Vanghele știa ce face, numai că, într-una din zile, se trezi în încăperea întunecoasă a magaziei cu un străin. Și încremeni.

— Dumneata ești Ticu Vanghele? i se adresă acesta fără prea mare interes.

Se fâstâci, dar îşi reveni imediat gândindu-se că omul venise, poate, să-l întrebe în privinţa vechii adrese și, deci, să-i dea dreptate.

— Eu sunt, mărturisi el.

— O să trebuiască să vorbim despre istoria dumitale cu adresa, îl luă acesta în primire.

— Pentru ce? spuse batjocoritor funcţionarul, ghicind parcă pentru ce bătuse drumul până aici.

Scotoci în geanta voluminoasă după scrisorile și declaraţiile bătrânului și, când totul se termină, se simţi cât se poate de neputincios; noul sosit citi declaraţiile și se puse pe râs.

— Nu mai înţeleg nimic, spuse el. O să trebu iască să mergem acolo.

— Unde? se sperie Ticu Vanghele.

— La adresa de care spui, îi răspunse acesta prea puţin încrezător în vorbele funcţionarului. Adresa asta nu există ! mai adăugă el plin de simpatie pentru omul din faţa sa. Cred că e o greșeală!

În zilele care urmară străinul veni din nou chestionându-l pe bietul funcţionar; ei bine, căutase adresa aceea, dar n-o găsise în niciun chip, declară el.

— Precis că e o greșeală, mai adaugă insul de la arhive, după care îl salută și dădu să iasă.

Ticu Vanghele rămase neputincios; ar fi făcut bine dacă l-ar fi cărat la adresa

aceea? De ce n-o făcuse? Abia trăgându-și sufletul, alergă după el și, când îl ajunse din urmă, acesta tresări.

— Ce s-a întâmplat? îl iscodi omul.

— Haideţi cu mine? aproape că se rugă Ticu Vanghele.

— Unde să merg?

— Vă duc eu acolo, se înverșună funcţionarul.

Celălalt îl privi complet neîncrezător.

— Ascultă, îţi baţi joc de mine? Unde naiba să merg?

Și, totuși, îl înduplecă, așa că, după un sfert de ceas, cei doi o luară pe străduţele întortocheate dând undeva spre câmp; căldura îl năucise pe noul sosit, dar n-avu încotro, îl urmă pe bietul funcţionar prin praful gros al drumului, privindu-l, când și când, cu o mută înţelegere.

Când ajunse aproape de grădinile părăsite, de șoproanele cu ușile date în lături, Ticu Vanghele se opri locului.

— Aici e ! se mulţumi el să spună.

Insul privi în jur, stors de orice putere; părea că nu pricepe nimic din tot ce se petrece cu el. Ticu Vanghele trebui s-o ia de la capăt numai că individul se zăpăcise cu totul.

— S-a întâmplat ceva? se chinui Ticu Vanghele să înţeleagă ce e cu tovarășul său. Acum, bine c-am ajuns ! mai spuse el.

Necunoscutul citi o dată și încă o dată numele străzii, dar tot nu putea să priceapă că vorbele funcţionarului erau cum nu se poate mai adevărate; era rândul lui Ticu Vanghele să râdă de neputinţa omu' lui de lângă el.

— Va să zică, așa ! şopti însoţitorul său şi-şi scoase șapca. Sunt lac de sudoare! mai reuși el să spună.

Cercetă fundătura în toate chipurile; în fine, se arătă ceva mai convins de tot ce vedea cu ochii lui și chiar îl auzi:

— Cum vine chestia asta, spune-mi și mie? Și după un timp: Locuiește cineva aici?

— Bineînţeles, îi sări repede în ajutor Ticu Vanghele, cum să nu locuiască?

Până ca omul să se dumirească, Ticu Vanghele ajunse în dreptul casei; fetiţa și bătrânul îi ieșiră în întâmpinare ca de obicei și, în vreme ce noul sosit intră în vorbă cu cei doi, acesta mai aruncă o privire în jur; pur și simplu nu-i venea să creadă.

În toată după-amiaza aceea rămaseră acolo până târziu; dinspre câmp mirosul stogurilor de fân te toropea, soarele se ridicase sus, cerul era albastru, cu rat, așa că o luaseră spre câmp, sporovăind despre una, despre alta, ca doi inși care se cunoșteau de cine știe câtă vreme.

La un moment dat străinul se întinse în iarba cosită şi Ticu Vanghele crezu că, poate, adormise.

— Nea Vanghele, îl auzi după un timp nevenindu-i să creadă, parcă n-aș mai pleca de aici!

Chiar așa se și întâmplă, reveni și-n celelalte zile, însoţindu-l pe vechiul funcţionar, ca din întâmplare.

Pentru prima dată Ticu Vanghele se temu; nu cumva omul acesta urmărea ceva? De ce oare nu-i spunea nimic?

— Probabil că a-ţi anunţat cum stau lucrurile?

se interesă cu o oarecare neîndemânare Ticu Vanghele.

— Ce să-i anunţ? se prefăcu acesta că nu înţelege.

— Păi, pentru ce aţi fost trimis aici? se înfurie de-a binelea funcţionarul.

— O să-i anunţ eu, nu-ţi face grijă! îl asigură celălalt.

Timpul trecea și Ticu Vanghele nu scăpa ocazia să-i reamintească cam ce anume trebuie făcut pentru a-i anunţa pe cei de la birouri despre vechea adresă.

Omul nici nu se sinchisea de vorbele lui.

— Nu te mai gândi la asta, se arătă mai bine dispus ca oricând noul tovarăș. La urma urmei, cine mai știe de locul ăsta, în afară, bineînţeles, de dumneata?

Funcţionarul se îngrozi; dacă avea să se afle ceva?

— Eu mi-am făcut datoria, așa să ştiţi! urlă el spre insul aproape adormit în iarbă.

Acesta abia dacă-l luă în seamă.

— V-am anunţat, am scris totul pe hârtie, ce mai vreţi de la mine? o ţinu întruna Ticu Vanghele. Nu vreau să am încurcături!

— Ce încurcături să ai, nea Vanghele? De anunţat, o să-i anunţ eu! E clar?

zilele treceau una după alta și celălalt nu dădea niciun semn că are de gând să întreprindă ceva;

când văzu cum stăteau lucrurile, Ticu Vanghele îşi pierdu răbdarea.

— Ascultă, se enervă el, ce-ai de gând?

— Nimic, îi răspunse bărbatul de lângă el.

— Foarte bine, i-o tăie nea Vanghele, atunci o să mă descurc singur. Dumneata văd că nu vrei să-ţi faci datoria!

A doua zi insul îşi făcu apariţia ceva mai de vreme; Ticu Vanghele abia îl aștepta, dar omul nu-i dădu nicio atenţie. Funcţionarul se neliniști imediat.

— S-a întâmplat ceva? îl întrebă el în șoaptă.

Chiar în ziua aceea fu chemat de dirigintele poș tal; mirarea fu și mai mare când îl descoperi în biroul șefului pe nelipsitul musafir de la vechea adresă; omul confirmă tot ce știa, după care salută, făcându-se repede nevăzut. Ticu Vanghele vru să-i mai spună ceva în semn de mulţumire, numai că individul nu mai era de găsit nicăieri.

Drept urmare fu mutat, din nou, la vechiul său birou poștal, dirigintele sperând că astfel ar fi putut să-și repare, într-un fel, greșeala.

— Nu e de dumneata acolo, spuse acesta arătând spre magazia întunecoasă de la subsol.

— Să trăiești, nea Vanghele, îl întâmpinară mai toţi.

Funcţionarul le răspunse în silă. După orele de serviciu o luă înspre casa părăginită cu gând să mai zăbovească o vreme pe acolo. Curios, nu găsi pe nimeni aşa A, nici măcar fetiţa în rochie roșie nu se arătă în prag; Ticu Vanghele se arătă descum părut. Casa era încuiată, așa că n-avea cum să pătrundă înăuntru; se

așează pe o piatră, hotărât să-i aștepte. Fără niciun folos. Veni și a doua zi și a treia zi, dar degeaba, stăpânii casei nu se mai iveau; pesemne, socoti funcţionarul, au fost mutaţi, nu se putea altfel ! Habar n-avea unde anume putea să-i găsească! îi păru rău pentru că totul se întâmplase datorită lui! Ar fi putut să-și ţină gura și să vină aici oricând; de ce naiba trăncănise pe seama asta?

Se plimbă prin curtea pustie fără niciun rost; era clar că vechii locatari n-aveau cum să mai apară; luă o piatră și o aruncă în puţul părăsit, apoi încă una și, ca din greșeală, sparse un geam. Zgomotul geamului spart îl îngrozi; era cu adevărat singur într-o curte pustie, așa încât, speriat, o luă la fugă, de-a-ndărătelea, undeva, spre șosea. Un beţiv îi ţinu calea și funcţionarul încercă să scape de el cu orice preţ.

— Cetăţene, îl abordă beţivul, n-ai o ţigară? Hai, fă-te încoace, mai spuse el dornic de vorbă, dar Ticu Vanghele nici măcar nu-i răspunse și, fără să mai piardă timpul, o luă spre oraș. De ce te-ai speriat, cetăţene? căută beţivul să-l mai oprească. Golanilor! mai strigă omul beat când văzu că n-are cu cine să vorbească.

A doua zi, Ticu Vanghele reveni la vechiul său birou, liniștit, bine dispus; uită toată întâmplarea și controlă toată corespondenţa, ca unul care știa ce are de făcut.

Cafeaua fierbinte

Sub apăsarea greutăţii din spate omul gemu stins și, după ce aruncă o privire neîncrezătoare spre moviliţa din vârful dealului, o porni spre poteca din preajmă, hotărât să ajungă cât mai repede sus.

Drumul se arăta din ce în ce mai greu iar că-l dura te toropea; drumeţul nu dădea încă niciun semn de oboseală; bocancii ţintaţi se înfigeau zdravăn în pământul încins, răscolind buruienișurile din jur, albite de pânza păianjenilor, punând pe goană șopârlele amorţite.

În câteva rânduri se opri locului să privească, apoi, desprinzându-se anevoie, era gata de drum; mai întârzia totuși cu privirea asupra viroagelor, a zmeurișului pustiit; urme de focuri întinse se vedeau când și când, semănând cu mici pete albăstrui.

Era singur, plictisit, fără chef; cerceta moviliţa de sus unde totul părea fără viaţă.

— Hei, e cineva aici? se făcu el auzit de îndată ce dădu de barăcile părăsite și, pentru că nimeni nu-i răspunse, înaintă liniștit.

Un miros extraordinar de mâncare venea de la cantina șantierului și noul venit adulmecă aerul mai înfometat ca oricând; așa că n-avea decât să dea o raită cantinei și chiar să vorbească femeilor care serveau, bineînţeles dacă s-ar fi ivit careva.

Tropăind, mai încurcat ca oricând, omul nici nu știu prea bine ce să facă: să intre în cantină sau să renunţe de la bun început?

Privi prin geamul murdar, năclăit de aburi, dornic să măsoare ca lumea locul cu pricina; descoperi un băieţandru așezat pe un scaun rablagit, așteptând parcă; pesemne că nu era ora mesei, îşi spuse Clej, privindu-l cu mare atenţie pe băiat.

Tuns zero, cu o veche bluză soldăţească pe el și o pereche de panta loni atârnându-i jalnic, puștiul arăta pe jumătate adormit; când și când scotea o cutie cu sâmburi, spărgându-i pe ciment, pentru ca apoi să înghită orbește miezul. În spatele lui un ventilator uriaș zbârnâia fără încetare, iar ceva mai încolo, chiar în dreptul unei uși, se vedea bine un sac de cartofi rostogoliţi în mijlocul odăii.

— Câteva feluri de mâncare se încingeau pe o sobă încălzită de unde răzbea mirosul acela extraordinar; omul mai aruncă o privire în jur; nu zări nimic ca să-l intereseze cu adevărat, în afară, desigur, de băiatul acela care spărgea, mașinal, sâmburii strânși în cutie, aruncând cât colo cojile.

— Ce naiba faci atâta gălăgie? spuse el când îl descoperi în dreptul ferestrei pe noul sosit, ţopăind prin dreptul cantinei.

Clej îi zâmbi fără să ia în seamă enervarea pus tiului prins de cine știe ce griji. Băiatul avea ceva milităros în el, un fel aspru de a fi, chiar dacă nu era decât un simplu copil și încă unul venit, pesemne, dintr-un sat din apropiere. Probabil, dacă foamea nu l-ar fi răzbit, ar fi plecat de la fereastră fără să-i mai facă niciun semn.

— Trezește-te, îl împinse băieţandrul pe un omuleţ ce dormita deasupra unui acordeon.

— A venit? întrebă acesta buimac și dădu să înceapă să cânte, dar puștiul îl opri la timp.

Era clar, cei doi erau împreună și Clej avu vreme să bage de seamă că băieţandrul nu făcea altceva decât să-l ajute pe bătrânul acordeonist, pe jumătate neputincios.

— O să trebuiască să plecăm, spuse la un moment dat bătrânul.

— De aici n-ai cum să pleci, îi răspunse băiatul scârbit, continuând să spargă, unul câte unul, sâmburii de dinaintea lui.

— Atunci o să mă descurc singur, se chirci bătrânul pe scaunul din colţ. Doar n-o să-mi pierd timpul pe aici!

— Fă cum vrei, spuse plictisit băiatul.

— Ai înnebunit? Sau vrei să mă lași? îndrăzni bătrânul.

— Eu n-am spus asta, dar dacă vrei să pleci n-am ce să-ţi fac, omule!

— Și nici să cânt n-am voie?

— Nu, spuse cu răutate băiatul. Asta în niciun caz.

— Ei bine, făcu omuleţul, am chef să cânt, înţelegi? și până ca băiatul să se dumirească înșfăcă acordeonul și ceva vesel, aducând a vals, răsună în jur.

— Ajunge, îi strigă băiatul, m-am săturat să te aud, și se ridică înfuriat spre el. Ascultă, ce-ai de gând?

Băiatul îşi lăsă braţul neputincios.

— Mai bine să nu mai vorbim despre asta, căută el cu orice preţ să se abţină de la ceartă.

Apoi fără niciun chef:

— N-ai decât să cânţi cât vrei!

— Oho, se înveseli bătrânul, am să găsesc eu pe cineva dornic să mă asculte, și atacă, din nou, mai plin de viaţă, valsul.

— La asta te pricepi, spuse cu silă băiatul.

— De cântat n-ai cum să mă oprești! prinse curaj omul. Doar pentru asta am venit aici.

Clej se opri locului înmărmurit, în vreme ce băiatul, fără să-i mai dea vreo atenţie, se așează pe sca unul său, hotărât să spargă mai departe sâmburi.

— Totul e în ordine, îi strigă peste umăr bătrânul cât se poate de înveselit, aplecându-se, când și când, peste acordeonul său. Nici că se putea un tovarăș mai bun, arătă el spre Clej în speranţa unui posibil aliat.

Se opri, apoi, ca din senin.

— Dumneata ce crezi, întrebă el pe noul sosit, o să putem pleca de aici? Vreau să spun, crezi că trebuie s-o luăm din loc?

Abia atunci băiatul ridică privirile spre insul cu părul vâlvoi, fixându-l cu o oarecare atenţie; într-adevăr, parcă aștepta un răspuns din partea acestuia.

Clej păru să nu înţeleagă prea bine întrebarea, așa că-i răspunse în doi peri.

— Nu știu. Poate e mai bine să rămâneţi.

— Ai văzut? sări din colţul său băiatul. De ce să plecăm? Avem tot ce ne trebuie aici.

— Dar dumneata ai să pleci, nu-i așa? nu se lăsă dus cu una, cu două, bătrânul cu acordeonul. Precis c-o iei din loc!

— O să plec, recunoscu Clej, dar, până atunci, slavă Domnului, mai e destul! Și pe urmă, continuă el, vreau să mănânc ceva. De fapt, pentru asta am venit.

— Și noi la fel, se grăbi să-l asigure bătrânul.

Dar, uite, de două zile n-am mai plecat de aici.

Și doar venisem la fel ca dumneata, gata să plecăm cât mai repede…

— Și? se interesă noul sosit neîncrezător în vorbele lui.

— Păi, nu vezi? N-am mai plecat. Vor să le cânt toată ziua, râse bătrânul și atingând, ca din greșeală, clapele acordeonului sunetele acelea curioase răsunară în toată cantina.

— Să nu-l crezi, se băgă în vorbă băiatul. Să nu-l crezi deloc!

— Și cu dumneata o să se întâmple la fel, îşi continuă vorba nestingherit bătrânul. Dacă n-o ici din loc acum o să vezi c-o să rămâi aici cine știe cât!

— Pentru ce? se arătă mirat Clej. Eu nu știu să cânt.

— Nu e nimic, îl liniști bătrânul, nu e nimic. S-o găsi și pentru dumneata ceva !

— Minţi, interveni iar băiatul. Vrea să-l ajuţi ca s-o ia din loc, asta e!

— Bineînţeles, spuse bătrânul, dumneata ai să mă ajuţi. Sunt aproape sigur de asta!

— Cum să te ajut? se arătă Clej curios.

Celălalt dădu să se ridice să-i arate ceva de din colo de fereastră, dar Clej abia dacă pricepea ce anume voia de la el.

— Trebuie să trec dincolo, mărturisi bătrânul îndreptându-și privirile spre moviliţa de sus a dealului. Am o nuntă, mai făcu el, arătând spre acordeonul rablagit. Și trebuie să ajung acolo. Dumneata ai să mă ajuţi, nu-i așa?

— Să nu-l ajuţi, ţipă băiatul înfuriat. Dacă o să meargă, pleacă numai cu mine.

— Nu, făcu bătrânul cât se poate de hotărât, n-ai decât să rămâi aici! O să mergem împreună, nu-i așa?

— Nici vorbă, se răsti băiatul, nici vorbă de așa ceva! Vrea să-și bată joc de dumneata, mai spuse el străinului picat printre ei.

— Am mare nevoie de dumneata. Trebuie să mă ajuţi să plec din cantina asta. Sunt un om bătrân, altfel n-aș rămâne o clipă aici, înţelegi?

— Pentru ce? ţipă din nou băiatul. Ca să mă cari peste tot? Aici, cel puţin, ai ce mânca! Și, pe urmă, îţi place să cânţi!

— Îmi place, îl asigură celălalt, dar vreau să plec.

— N-ai decât! se arătă scârbit băiatul. Tot aici ai să te întorci.

— Și tu ce-ai să faci? întrebă bătrânul batjocoritor. Ai să cureţi cartofi? Ai să speli vasele? Ai să faci curat? Hai, spune, ce-ai să faci?

— Nu e mare lucru, îl liniști băieţandrul, nu e deloc mare lucru !

Se lăsă un moment de tăcere și Clej îşi găsi, în fine, un loc la o masă ceva mai departe de ei.

— Aș bea o cafea fierbinte, mărturisi bătrânul ceva mai liniștit.

— Fie, încuviinţă băiatul și dispăru rapid după o ușă îngustă.

— Miroase al naibii aici, prinse bătrânul chef de vorbă. Nici nu știu cum pot să stau în mirosul ăsta. Miroase de trăsnește, nu alta!

Clej îl ajută să se ridice de pe scaun.

— Noroc cu dumneata, se bucură sincer omul. O să-mi beau cafeaua și o să plecăm. Puţin îmi pasă de nepotul ăsta al meu.

Apoi, cu mersul lui greoi, de om bătrân, se opri în dreptul lui.

— Și dumneata, cu ce treburi? întrebă și el într-o doară. Hai, spune, vrei să rămâi aici? Crede-mă, de când aștept să apară cineva!

Noul venit nici nu știa ce să-i răspundă. O matahală de femeie veni cu un castron cu varză și o pâine; imediat ce o văzu, bătrânul se bucură ca un copil, apoi se repezi să înfulece cât mai repede.

Clej abia avu vreme să ia câte ceva.

— Orice s-ar spune, începu bătrânul să vorbească printre dumicaţii de pâine, am nimerit bine aici.

Ventilatorul mergea din greu, hârâind întruna, tăind aerul leneș; băiatul reveni cu cafeaua promisă.

— E dulce? întrebă bătrânul. Eu nu beau decât cafea dulce, foarte dulce!

Băiatul îl privi cu ochi răi, întunecaţi.

— Satură-te, spuse el printre dinţi. Văd că n-a mai rămas nimic, arătă el spre castronul gol.

— Nu te supăra, se înveseli bătrânul trezit ca dintr-un vis.

— Așa face în fiecare zi, i se adresă străinului băiatul. Mănâncă de stinge și pe urmă mai cere alte porţii!

Și după un timp:

— Spune, dumneata ai înghiţi asta?

Apoi se întoarse spre bătrân:

— Acum poţi să cânţi!

— Ce să cânt?

— Ce vrei, se burzului băiatul.

— Așa nu pot să cânt! se văită bătrânul.

— De ce?

— Pentru că tu ai să înfuleci tot !

— Nu e nimic, îi râse în faţă băiatul, am să-ţi mai aduc mâncare. Dar acum vreau să cânţi.

— Ce ţi-a venit? se uită mirat bătrânul. Sau îţi baţi joc de mine?

— Află că vreau să-mi cânţi! îmi place cum cânţi.

Omul se fâstâci.

— Adevărat?

— Adevărat, îl asigură puștiul.

— Și cafeaua?

— N-ai decât s-o bei. Eu unul, nu mă ating de ea!

Prinse în grabă acordeonul și, aplecat asupra lui, îşi trecu degetele scheletice peste clape, dar se opri, încă nedumerit în privinţa spuselor băiatului. Așa că vorbi:

— Știu eu un loc foarte bun!

— Ce loc? se interesă băiatul.

— E grozav, reveni celălalt, numai să scap din cantina asta. Dumneata ai merge cu noi? i se adresă el lui Clej. Adică, nu te-ai supăra să ne însoţeşti?

Clej îl privi neîncrezător.

— E vorba de o veche primărie. Cunosc acolo pe cineva!

— Și ce să facem acolo?

— O să vedem noi, făcu acordeonistul.

Apariţia unui nou castron cu varză adus de femeie stârni imediat bucuria bătrânului și acesta aproape că lacrimă încetișor, în timp ce se pregătea să atace o nouă porţie.

— N-aţi plecat? întrebă matahala de femeie cu un aer înveselitor.

— Oho. Se agită bătrânul, o să mergem imediat.

Ei bine, adăugă el, ne așteaptă atâta lume. Slavă Domnului, avem unde să mergem !

— Unde? întrebă batjocoritoare femeia.

— Cunosc eu pe cineva, o ţinu morţiș bătrânul.

Probabil că ne așteaptă. Băiatul, arătă el spre puștiul de pe scaun, știe mai bine ca mine care-i situaţia.

Clei apucă să ia câte ceva din castronul plin, mulţumit că mai avea cu cine să schimbe o vorbă.

— O să fie bine, o liniști bătrânul pe femeie, o să fie foarte bine!

— Mai vrei? îl opri ea din vorbărie.

— Grozav, râse bătrânul, știam eu că n-o să te lase inima și se apucă din nou să ronţăie bucăţele de pâine amestecate cu mare grijă în varză.

Când masa părea aproape gata și Clej se arăta gata de plecare se întâmplă un

lucru curios: omul adormi, sforăind încetișor. Cafeaua fierbinte rămase pe masă aproape neatinsă.

Băiatul nu-i dădu nicio atenţie; o luă agale spre scăunelul unde Clej îl găsise pentru prima dată. Clej dădu să-l trezească.

— Lasă-l, îl opri la timp puștiul. Așa se întâmplă de fiecare dată, spuse el cu aceeași răutate ca la început.

— Și dacă o să se supere? îndrăzni Clej.

— De ce?

— Pentru că am plecat fără el?

Băiatul îşi înăbuși un râs scurt, răutăcios.

— N-o să se supere, spuse el sec, n-o să se supere deloc. Dacă a adormit, nu-l mai poţi trezi! îl știu eu!

Aburii slabi ai cafelei plutiră o clipă în jurul lor, învăluindu-l pe bătrânul adormit pe neașteptate.

— Să mai treci pe aici, îi zise băiatul la plecare și, fără să-și ridice privirea spre el, se apucă să spargă sâmburii strânși, cojindu-i cu mișcări repezi, în timp ce ventilatorul huruia îndrăcit.

Abia după câteva zile Clej reveni, însoţit de vechea sa echipă de sondori; sus, pe moviliţa dealului, câteva sonde noi și apăruseră. Intră în cantina bine cunoscută și, firește, întrebă de cei doi, bătrânul și băiatul milităros, însă nimeni nu știa mai nimic despre ei și omul se lăsă păgubaș. De sus, de pe deal, cantina nici nu se mai vedea și Clej, fără să-i vină să creadă, privi înveselit totul, ca prima dată.

O sută de butoaie

Rochia albă, lungă până la pământ, a noii venite, părea gata, gata să se prindă în păienjenișul scaieţilor vineţii apăruţi la fiecare pas și, probabil, numai o minune făcea ca pânza ei neîntinată să nu fie sfâșiată de spinii iviţi în cale. Meșterul dogar Sârghi o văzu de departe, înaintând prin pulberea stârnită ca din senin — drumul era desfundat, doar pe margini iarba crescută în neștire lăsa loc vederii unei poteci abia știute — și omul îşi puse mâinile la ochi ca să vadă mai bine.

Era o femeie tânără, îmbrăcată din cap până-n picioare în alb, speriată, pesemne, de ploaia care s-ar fi putut abate dintr-o clipă în alta și, pentru prima dată în acea zi, insul, pe jumătate dezbrăcat din cauza căldurii ucigătoare, îşi lăsă lucrul dornic să vadă ce se întâmplă.

Femeia îşi continuă mersul până aproape de stânca din faţa ei, după care rămase locului privind împrejurimile, de parcă ar fi vrut, într-un fel, să se hotă rască în cine știe ce privinţă. Meșterul dogar îşi făcu cruce. Nu mai văzuse de mult o femeie prin locurile astea !

— Doamne, murmură dogarul cu ochii umeziţi de căldura focului încins, și imediat se gândi la vreo ne norocire care s-ar fi putut abate tocmai acum. Precis i s-a întâmplat ceva !

Jos, la picioarele stâncii, marca bubuia și mește rul Sârghi fu sigur că femeia

n-avea să-l ocolească.

Mai avu vreme să-și tragă o cămașă pe el și chiar dădu să-i iasă înainte; se vedea clar că femeia nici nu-l observase. Când, în fine, dădu cu ochii de el și de dogăria lui, ca vai de lume, nu se opri locului, așa cum meșterul Sârghi se așteptase, dimpotrivă, înaintă și mai plină de îndrăzneală, în vreme ce dogarul îşi pierduse, parcă, puţinul curaj pe care-l mai avea.

— Dumneata eşti Sârghi, dogarul? îi spuse ea cu o veselie aproape batjocoritoare.

Meșterul îngheţă; tot sângele i se ridică în obraji și se gândi, din nou, la necazul care, poate, îl aștepta.

— Așa mi se zice, îi răspunse el cu un tremur ușor în glas.

De undeva, din ungherele dogăriei se ivi și ucenicul său, un băieţandru murdar din cap până-n picioare, încins de căldura dinăuntru, privind mut de uimire la femeia în alb.

— Oprește focul! îi porunci meșterul ca-n vis și piciul dispăru în întunericul dogăriei.

Noua venită îşi scoase mănuşile albe, fluturându-le, o clipă, pe dinaintea privirii buimace a omului prins de tot felul de gânduri. Ce căuta femeia aceasta aici? Dacă venise cu un gând rău? Fără să știe nici el cum se întâmplă asta, o privi, pe furiș, cu ură, cu toate că, s-ar fi putut spune, n-ar fi vrut, pentru nimic în lume, ca femeia aceasta să plece atât de repede.

— Eu sunt meșterul dogar, reveni omul încurcat de toată situaţia. Dar dumneavoastră cum de v-aţi rătăcit pe aici? Până în oraș e drum lung!

Vârfurile pantofilor subţiri ai femeii atinseră ca din greșeală, povârnișul uscat și câteva pietricele se rostogoliră până în jos, în mare; dogarul privi prostit locul acela și câteva păsări speriate îşi luară repede, zborul.

— E un loc pustiu, spuse proaspăta sosită. Dumitale nu ţi-e frică să stai aici?

Meșterul Sârghi râse înveselindu-se pe loc; cum, adică, să-i fie frică? Doar aici era dogăria! Și, pe urmă, cine avea să se încumete până aici! L-ar fi văzut de departe, imediat și, firește, ar fi ghicit cu ce gânduri vine străinul într-un loc ca acesta.

— Mie nu mi-e frică de nimic, spuse meșterul Sârghi cu un fel de nepăsare. Aici e dogăria mea!

Dacă vine pentru butoaie e bun venit. Dacă vine pentru altceva, să-și ia tălpășiţa repede!

Ca-ntr-o străfulgerare meșterul Sârghi se opri din vorbăria fără șir; ochii verzui ai străinei îl iscodeau până în fundul sufletului; ce voia de la el? Noroc că descoperi la timp, în privirea aceea aproape nefirească, un fel de liniște ca după o mare durere și dogarul parcă pricepu câte ceva. Nu cumva căuta pe cineva? Sau nimerise pe aici ca să uite cine știe ce necaz?

— Așa că dacă aţi venit pentru butoaie, reluă meșterul Sârghi toată discuţia, eu sunt omul pe care-l căutaţi. Alt dogar nu mai e prin locurile astea? Și poate nici n-o să mai fie ! adăugă namila de om, arătându-și dantura.

— Foarte bine, meștere Sârghi, spuse, din ce în ce mai dispusa, femeia în alb, dar eu n-am venit pentru butoaie. Și nici pentru dogăria dumitale!

— Atunci de unde știţi de mine? întrebă meșterul cu prefăcută naivitate. Că doar nu v-o fi zis careva!

— Ba, mi-a spus, îi ţinu piept străina. Și încă nu o dată! Toţi au nevoie de meșteri ca dumneata.

Dogarul râse înăbușit; auzise vorba asta de multe ori! Parcă tot nu-i venea să creadă!

— Eu n-am ce face cu butoaiele dumitale, continuă femeia, nu-mi sunt de folos. Dacă am venit până aici e pentru că îmi place locul ăsta!

De data asta meșterul Sârghi se strâmbă de râs; cum, adică, să-i placă locul ăsta? Era aproape pus tiu! în plus, cetele de ţigani apăreau când nu te aşteptai, așa că era greu de crezut că putea să-i placă un asemenea loc.

— Dumneata ești un copil! suspină meșterul printre hohotele de râs. Nu știu cum de le-ai rătăcit pe aici.

Și după aceea:

— E mai bine să pleci! și o privi cumplit.

Îi păru rău de vorbele spuse; la urma urmei, de ce o punea pe goană tocmai acum? Era o prostie!

— Am să plec, o auzi la un moment dat pe femeia în alb. Poate că e mai bine așa.

— Nu e bine deloc, îndrăzni dogarul încercând să-și repare greșeala. Dar n-am văzut niciodată o femeie prin locurile astea.

Doamna cu rochia până la pământ tresări.

— Chiar așa, meștere? N-ai văzut niciodată o femeie pe aici? Sau poate ţi se pare?

Meșterul Sirghi se înfurie pe nepusa masă.

— Eu nu mă înșel niciodată ! zise el cu asprime.

Femeie n-am văzut prin locurile astea. Dumneata ești prima venită și, mulţumesc lui Dumnezeu, îmi pare bine c-ai nimerit pe la noi ! Apoi adăugă: Poţi să rămâi! și se înveseli.

Noua venită îl privi cât se poate de mirată; nici prin cap nu-i trecuse să rămână aici, dar vorbele meșterului dogar îi plăcură pe loc.

— Dumneata ai un mare necaz, spuse meșterul în felul lui cât se poate de liniștit. Așa că rămâi !

— Aici?, făcu femeia aproape neîncrezătoare.

Și ce necaz am cu, meștere?

— Numai Dumnezeu știe ce te aduce pe aici!

oftă bietul dogar. Pesemne, continuă la fel de liniștit meșterul Sirghi, ești supărată pe omul dumitale. Sau, poate, o fi plecat demult ! Și atunci ai luat-o așa, pe drum, până aici.

Poșeta, bătută cu pietre și mărgele, străluci în bătaia soarelui de octombrie și meșterul se feri de lumina aceea; mâna subţire a femeii zvâcni scurt;

Apoi spuse:

— Așa e, meștere Sârghi. Am avut un mare ne caz. Dar acum nu mai am nimic. Pentru asta am venit aici…

Dogarul tresări și el; nu se așteptase să ghicească totul dintr-odată, însă femeile, părea să spună mutra lui înnegrită de fumul smoalei, sunt făpturi slabe, fără nicio putere. Pentru asta se ferise toată viaţa de oameni de tot felul și pentru asta se rătăcise pe locurile astea pe jumătate pustii.

— Atunci e bine, vorbi el liniștit. Dacă nu mai ai nimic, e bine! Așa a fost să fie, mai adăugă, cu un anume fel de resemnare. Pentru asta suntem făcuţi: să nu ne temem de niciun necaz! Chiar așa, domnișoară, îndrăzni el cu glasul din ce în ce mai stins.

Și așa ultimele cuvinte ale dogarului fură acoperite de vijelia de jos a mării; meșterului îi păsă, însă, prea puţin, important era că femeia nu minţise, ceea ce, după mintea lui, era lucrul cel mai greu de făcut pe lumea asta.

— Dar dumneata, meștere, ce necazuri ai avut?

O luă pieptiș femeia de lângă el. Că nu degeaba ai venit aici și nu degeaba întârzii prin locurile astea?

— Eu? se sperie pe loc meșterul Sârghi. Ce ne cazuri să am? Aici e locul meu, dogăria! Pentru asta am venit! Ca să fac butoaie bune pentru oameni!

— Și dumneata ce folos ai din asta? nu scăpă ea ocazia de a-l încurca și mai tare. Ce nevoie ai dumneata de butoaiele astea?

Meșterul Sârghi păli pentru a doua oară; îi păru rău pentru toată discuţia.

— Am mare nevoie de butoaie, insistă el, fără să-i vină să creadă că noua venită îndrăznise să-și bată joc de munca lui. Fără butoaiele astea nu știu ce aș face ! Chiar dacă nu aș avea niciun folos de pe urma lor. Așa e omul!

Poșeta ţintată sclipi din nou orbitor; dogarul nu mai. Văzuse niciodată o asemenea poșetă și, de fapt;

socoti că trebuie să coste o avere.

— Ai minţit, meștere Sârghi! reveni noua cunoştinţă. Se vede bine c-ai minţit. Dumitale, continuă ea, nică nu-ţi plac butoaiele astea pe care le faci aici zi de zi.

Dogarul se îngrozi; nimeni nu-i spusese asemenea vorbe și, probabil, nici n-avea să mai audă ceva asemănător.

— Așa e meștere, degeaba te superi pe mine.

Butoaiele nu sunt pentru un om ca dumneata!

Cu chiu, cu vai, încercă să se apere:

— Așa o fi, spuse el moale. Dar dumneata de unde știi?

Noua sosită râse cu adevărat. Pentru prima dată meșterul rămase ca năuc; nu mai văzuse o femeie așa de frumoasă.

— Dumneata ai avut un necaz, îşi găsi femeia vorbele cu destulă uşurinţă. Și, poate, un necaz mai mare decât al meu. Pentru asta am venit eu aici.

— Grozav, se distră meșterul Sârghi, ca și când ar fi vrut să nu ia în seamă spusele femeii. Pentru asta să faci atâta drum până aici? spuse el în bătaie de joc. Ca să vezi un om necăjit? Dacă e așa, mai bine e să stai acasă! Slavă Domnului,

e plină lumea de oameni necăjiţi ca mine sau ca dumneata.

Și, pentru că femeia nu spunea nimic, privindu-l ţintă, cu o anume îndârjire, dogarul continuă: Ce e drept e drept! Am avut un mare necaz: aici mi-am îngropat soţia ! și-i arătă un loc ceva mai încolo, unde abia dacă zăreai o salcie pitică.

— Aici? se arătă cu adevărat surprinsă tânăra doamnă. Dumneata ţi-ai îngropat soţia aici? Pe locul ăsta?

— Așa cum spun, îşi întări vorbele dogarul. Am îngropat-o aproape de dogărie. Dar asta s-a întâmplat demult. Dumnezeu m-a ajutat și mT-a întărit sufletul și mintea. Fără suflet și fără minte nu poţi trăi pe lumea asta! Așa și eu acum: nu pot să mă plâng de nimic! Am tot ce-mi trebuie: și minte și suflet! Dar fără butoaiele astea nu pot să trăiesc!

Străina se îmbujoră toată la faţă; se aşteptase să dea de un ins necioplit și, când colo, matahala din dreptul ei era un om cinstit și cât se poate de înţelept.

— Dumneata nu eşti ca toţi ceilalţi, îndrăzni tânăra cu rochie până la pământ. Dumneata știi ce vrei și, mai ales, nu-ţi pasă de nimeni. Nici chiar de mine!

— Da' de unde, domnișoară? chicoti zdrahonul.

Sunt un biet dogar ca toţi dogarii. Numai că mie îmi place meseria asta. Cât despre dumneata, pot să-ţi spun cinstit că nu m-am gândit niciodată că o femeie atât de frumoasă poate să ajungă până aici, la prăpădita mea de dogărie. Să fie într-un ceas bun!

— Să fie, meștere! spuse și femeia încântată. Dar parcă tot nu-mi vine să cred.

— Ba să crezi, făcu meșterul cât se poate de energic. Nu e voia mea și nici a dumitale ! S-a întâmplat să nimerești pe aici! Și, pesemne, o să mai vii!

Primele picături de ploaie se și iviră pe neașteptate; furtuna de pe mare răbufnea până aici. Meșterul Sârghi îşi roti privirile pe deasupra dealurilor pustii.

— Acum, spuse el cu moliciune, o să trebuiască să te adăpostești. Până trece urâta asta!

Noua sosită se îngrozi: faţa ei se schimonosi într-un zâmbet silit de parcă ar fi vrut să uite toată întâmplarea.

— O să plec, meștere, spuse ea speriată. N-am încotro !

Meșterul Sârghi se încruntă; nu înţelegea teribila spaimă a femeii rămasă în ploaie.

— O să rămâi, îi spuse el cu blândeţe. Până mă întorc eu, urgia o să treacă și ai să pleci liniștită.

Așa că, intră, îi făcu el somn și noua venită se su puse ca un copil. Eu o să plec!

— Unde? întrebă buimacă străina, dar nu primi niciun răspuns.

— Ucenicul meu o să aibă grija dumitale! Pe urmă o să te conducă până-n oraș.

Când pătrunse în dogărie se îngrozi; mirosuri apăsătoare îi întorceau stomacul pe dos; bezna din jur o sperie și mai tare. Curios, însă, dogăria dădea în două cămăruţe curate, cu paturi de lemn cum nu mai văzuse. Era de necrezut! Se așeză pe unul din paturi, neștiind, parcă, ce-avea să facă mai întâi.

Îl văzu pe meșterul Sârghi punându-și un sac gros pe deasupra capului, gata de plecare; omul îi mai făcu câteva semne după care dispăru pe după pereţii groși

ai dogăriei. Cât rămase acolo tânăra privi în neștire salcia aceea pitică nevenindu-i să creadă că tot ce i se întâmplă e adevărat; ar fi vrut din tot sufletul ca meșterul Sârghi să fii o acolo și să-i vorbească.

Dogarul, cu sacul peticit trecut pe deasupra capului, îşi iuţi pasul fără să arunce o privire înapoi; după ani de zile, intră în primul birt și ceru de băut.

Toţi îşi întoarseră privirile spre el, miraţi de o asemenea întâmplare; chiar așa, meșterul Sârghi nu fusese văzut niciodată într-un birt cerând grabnic de băut! Poate furtuna de afară îl adusese până aici sau, poate, i se întâmplase ceva cu butoaiele lui; câştigase sau pierduse de pe urma lor, de vreme ce în trase aici? Cine putea să știe!

— Să trăiești, meștere ! îl luară în primire muș terii. Ce vânt te aduce până aici?

Câţiva ofiţeri, aşezaţi la mesele lor, îl priviră cu tăcută uimire; îl știau pe meșterul Sârghi de ani de zile, cum de se nimerise pe aici? Dogarul se uită la uniformele lor strălucitoare și, ca-ntr-un vis, se bucură de tot ce vedea. Ofiţerii vechii administraţii îl salutară dornici ca meșterul dogar să bea împreună cu ei; omul, însă, nu dădu niciun semn !

Birtașul apăru și el după un cotlon; era un om de treabă care știa bine obiceiurile localnicilor; cu meșterul Sârghi nu intrase în vorbă decât atunci când îi comandase niște butoaie ca lumea. În rest, meșterul nu-i adresase niciun cuvânt și de aceea omul de la birt se bucură la vederea lui.

Aduse vin și pește sărat, puţină brânză și unt, dar meșterul nu se atinse decât de sticla de vin, bând pe nerăsuflate; rămase acolo până spre seară bând de unul singur la masa aceea retrasă în vreme ce bir tul se golea. Prin colţurile ascunse ale birtului întunericul pătrunse; ofiţerii îl invitară să joace cărţi, dar dogarul nu se potrivi nici la vorbă și nici la joc.

— O fi bolnav, spuse careva și-l lăsară în apele lui.

Când namila se ridică de da masă, îl văzură clătinându-se pe picioare; meșterul Sârghi se îmbătase cu adevărat, însă nimeni nu râse de o asemenea întâmplare.

Ajuns în dreptul dogăriei, inima meșterului începu să bată mai cu putere; se repezi înspre cele două odăiţe, însă nu mai zări nimic din ceea ce îşi închipuise aprig pe drum; tânăra femeie plecase, poate, de multă vreme. Se chirci lângă patul nedez velit; ea nu era acolo; ar fi trebuit să-i vorbească, socoti meșterul dogar adormind pe loc.

Spre dimineaţă se trezi; era un soare molatic, slab, fără nicio putere, la fel ca și meșterul Sârghi.

— Așa să fie, spuse meșterul și, în pielea goală, alergă spre marea ascunsă sub stânca verzuie, hotărât să-și limpezească capul îngreuiat.

Încă era beat.

Așa să fie, spuse meșterul pentru a doua oară fără să priceapă ceva din vorbele astea.

Când îşi aduse aminte de străină încremeni; era ca și pierdută.

Așa să fie, repetă Sârghi, dogarul, și se cufundă din nou în apă.

Atunci se sperie de-a binelea; fără femeia aceea nu mai putea face nimic,

absolut nimic. Cât despre butoaie puţin îi păsa de ele; făcuse destule la viaţa lui; câştigase înzecit.

— Aprinde focul, porunci el ucenicului speriat de matahala rămasă în pielea goală. Ce naiba te uiţi la mine?

Va să zică ăsta îi era necazul; pentru ce muncise la butoaiele de lemn? Ca să câştige? Ca să câştige! Câştigase? Câştigase! Ce mai voia?

— Am să (fac o sută de butoaie, se încurajă, ca de fiecare dată, meșterul. O sută de butoaie, strigă el spre calfa prizărită într-un cotlon. O sută de butoaie, prietene, o sulă de butoaie.

Băieţandrul izbucni în râs.

— O sută de butoaie? întrebă el strâmbându-se de râs. Cum o să faci dumneata o sută de butoaie? Abia dacă faci șaptesprezece butoaie într-un an! Dar de alea nu se plânge nimeni!

— O să fac! spuse Sârghi uimit și el de curajul său. O să fac o sută de butoaie. Pentru toţi ofiţerii! Pentru toţi oamenii ăștia de aici. O sută de butoaie!

— Bine meștere, făcu ucenicul aproape uimit. Ai să faci câte butoaie vrei. Dar acum, lasă-mă în pace. N-am timp de toate astea.

Dogarul se uită la el ca prostit; nu auzise niciodată asemenea vorbe din partea lui. Se ridică și-l pocni rapid; sângele năvăli într-o clipă:

— Așa, așa, şopti meșterul Sârghi simţind c-avea să-l strivească sub loviturile sale grele ca de ciocan. Așa, așa, prietene! Cu meșterul Sârghi nu se vorbeşte așa! Niciodată!

Băiatul era înspăimântat. Prima lovitură l-a sur prins. Abia putu să șoptească:

— O omor!

— Pe cine? întrebă dogarul nedumerit.

Băieţandrul îl privi cutremurat; totuși îndrăzni, poate pentru ultima oară:

— Pe femeia aceea ! Pentru ea mă baţi!

Meșterul își lăsă mâna neputincios.

— Care femeie? și, dacă era să-i dai crezare mu trei sale chinuite, într-adevăr, nu-și aducea aminte de nicio femeie. Care femeie?

— Doamne, iartă-mă, şopti băieţandrul, pentru Dumnezeu, meștere, n-a trecut pe aici o femeie?

— Care? întrebă dogarul sărșât. Apoi reveni, schimbând brusc tonul. Dragul meu, dragul meu, nu te mai gândi la asta.

— Păi, nu-i așa, meștere? se înfurie din nou ucenicul. De ce mă baţi pentru ea? Ce ţi-am făcut eu?

— O sută de butoaie, repetă meșterul. O sută de butoaie, ai înţeles?

— Am înţeles? repetă prostit băiatul, gata să pufnească în râs. Am înţeles meștere, o sută de bu toate! Și uită de bătaie.

A doua zi dogarul Sârghi se trezi mai vesel ca oricând; dormise buștean. Dacă era, într-adevăr, să-și amintească de ceva, ei bine, nu-și amintea decât de ofiţerii administraţiei. Ce frumoși erau! Și ce haine frumoase aveau!

— Dumneata, spuse el ucenicului continuând să rămână, ca niciodată până

atunci, în pat, dumneata, tinere, ai văzut vreodată un ofiţer?

Băieţandru tresări apoi izbucni în plâns; ceva se întâmplase cu meșterul său până atunci așa de bun?

Pentru asta stătuse la el ani și ani de zile, pentru că era un om foarte bun. Și un meșter cum nu mai văzuse!

— Chiar așa, reveni bătrânul, dumneata ai văzut vreodată ofiţeri?

Copilul îl privi înciudat.

— Ofiţeri? Am văzut cu duiumul, domnule meșter! Dar dogari n-am văzut niciodată.

— Dogari?";

— Dogari ca dumneata, meștere, n-am văzut nicăieri.

— Asta e o prostie, râse meșterul. Eu te întreb de ofiţeri și dumneata îmi vorbești de dogari! Iar dacă te întreb de dogari, dumneata ai să-mi vorbești de ofiţeri!

— Nu-i vina mea! se apără băiatul.

— Dar a cui?

— A dumitale! Nu trebuia s-o primești aici!

Omul din întunericul dogăriei se holbă la el.

— Pe cine?

— Pe femeia aceea !

— Care femeie? întrebă meșterul nepricepând nimic. De cine vorbești?

— De doamna aceea. Toată noaptea ai aiurat. Ai vorbit numai despre ea. Și, în afară de asta, ai venit beat. Te-am culcat cum am putut. M-ai umplut de sânge! și-i arătă batista înroșită. Dacă se mai întâmplă o dată, plec!

— Pleacă! îi strigă namila din pat. Pleacă acum, imediat! și se pregăti să-l lovească din nou.

— Află că nu plec! îi ţinu piept ucenicul. Dumneata ești un om singur și ai nevoie de mine. Și eu am nevoie de dumneata.

— Bine, făcu meșterul cu adevărat plictisit…

Băieţandrul nu se lăsă:

— Și dacă ai să mai vrei să mă lovești să știi că nu mă mai dau în lături. Te omor!

Sârghi se ridică în capul oaselor; râse cu adevărat…

— Așa te vreau, băiete! Eu, unul, spuse el batjocoritor, mor de frică! Numai să ai grijă! O să facem o sută de butoaie, înţelegi? Așa cum ţi-am spus: o sută de butoaie!…

Băieţașul se trezi la realitate; aşadar meșterul Sârghi nu glumea: aveau să facă o sută de butoaie!

— Dar pentru ce? întrebă el prostit. A comandat cineva?

— Nu! Așa vreau eu, meștere Sârghi! O sută de butoaie. Dacă nu le facem, te omor cu mâna mea!

— Fie, mârâi ucenicul. Dar după asta o să plec!

— Poţi să pleci chiar acum! Pot să mă descurc și singur!…

În loc de răspuns ucenicul dădu din umeri într-un fel cât se poate de caraghios;

așa ceva nu se întâmplase niciodată! Un ucenic să dea din umeri în faţa meșterului său ! Adică prea puţin îi păsa de cele o sută de butoaie!

— Bun! scânci meșterul. O să pleci. Dar acum avem destulă treabă; și cu asta se termină toată discuţia.

Când ajunse afară ucenicul se puse pe plâns: nu-l văzuse niciodată pe meșterul său atât de slab. De ce nu-l pocnise? Mai era ceva: de ce voia o sută de butoaie?

— E nebun! şopti ucenicul privind în jur pe furiș și, fără să mai stea o clipă pe gânduri, se apucă de lucru.

Abia după câteva săptămâni bune — primele zile friguroase se și iviră pustiind, cu adevărat, locul – butoaiele fură aproape terminate; ultimul butoi îl termină chiar meșterul Sârghi. Ori de unde ai fi privit dugheana dogăriei, nu vedeai decât șiruri nesfârșite de butoaie încinse de căldura soarelui de toamnă sau scăldate de ploile repezi. Era de necrezut ! Jos, vijelia mării înspumate, mereu dezlănţuite, sus, pe mal, nenumăratele șiruri de butoaie din lemnul cel mai bun.

— Acum e bine, spuse meșterul ca pentru sine.

Băieţandrul nu mai știa cum să-i intre în voie; pur și simplu uitase c-avea s-o ia din loc așa cum promisese cu puţin timp în urmă. În fine, pricepuse de ce meșterul său se apucase să facă o sută de butoaie: ca s-o uite pe femeia aceea. Și se bucură.

Dar ceea ce trebuia să se întâmple se întâmplă: femeia apăru din nou. Noroc că meșterul Sârghi nu era în vechea lui dogărie, așa că ucenicul fu singurul care-i ieși în întâmpinare.

— S-a întâmplat ceva? întrebă el puţin speriat de apariţia ei.

O ura din tot sufletul și, totuși, îi vorbi cât se poate de cuviincios.

Nu se întâmplase nimic, spuse tânăra femeie, absolut nimic, venise să-l vadă pe meșterul Sârghi. Și plecă imediat.

Când meșterul se întoarse într-un târziu îl găsi pe băieţandrul său plângând; cu toate că nu voise să-i spună nimic de vizita aceea, ucenicul îi zise, printre lacrimi, cam tot ce se întâmplase.

— Și unde a plecat? întrebă dogarul cuprins de o ciudată neliniște.

O luă înspre locul arătat de ucenic; părea că uitase cu totul de cele o sută de butoaie pe care le lucrase cu atâta trudă. Merse o bună bucată de drum fără să întâlnească pe nimeni în cale; cercetă împrejurimile fără niciun folos.

În cele din urmă ajunse în dreptul unei șatre ţigănești; focurile ardeau de departe. Meșterul Sârghi rămase locului nehotărât. Un câine sălbăticit i se încurcă printre picioare; îl lovi alungându-l cât colo; i se făcu silă de tot și de toate.

Abia după o vreme se hotărî să intre în șatră; n-avea încotro, voia, cu orice preţ, s-o găsească.

Minunea se întâmplă; până și meșterul se cruci când o văzu pe femeia îmbrăcată într-o rochie până la pământ în mijlocul șatrei. Cum de nimerise acolo?

Nu-i era frică?

Era așezată jos, pe pământ, parcă odihnindu-se, înconjurată de toată șatra care o privea, pesemne, ca pe o altă arătare. Toţi îi vorbeau noii venite ca și când s-ar

fi cunoscut foarte bine. Dogarul se strâmbă de râs; ce putea să vorbească ca eu lipanii din șatră?

Și aceștia îi răspundeau la întrebările ei cu mare, cu foarte mare seriozitate, de parcă s-ar fi cunoscut de multă vreme !

— Ce să-i faci? îşi spuse dogarul și o luă de-a dreptul până în mijlocul șatrei.

Toţi se holbară la el; îl știau pe meșterul Sârghi, dar ce căuta el aici, chiar că nu mai înţelegeau. Îi făcură loc numai că el îi refuză, privindu-i pe toţi cu mare asprime. Nu-i plăcuseră niciodată ţiganii și nici șatrele lor.

— Rămâi cu noi. Îi spuse un ţigan bătrân. O să te cinstim cum se cuvine…

Meșterul se încruntă și mai tare; nu scoase o vorbă.

— E meșterul dogar, spuse femeia cuprinsă de o veselie curioasă. — îl știm, spuseră ţiganii. E un meșter, bun. Dar nu vrea să rămână cu noi…

— Haide, îl rugă și femeia, însă nici de astă dată meșterul Sârghi nu păru prea convins. Să mergem, spuse atunci noua venita și, fără să mai stea pe gânduri, îl urmă pe dogarul cu umeri laţi și privire vulturească…

Ţiganii îi însoţiră un timp apoi îi lăsară în pace; de departe se mai auzea schelălăitul clinilor din șatră…

— O să mai vin pe la ei, spuse femeia pe când meșterul Sârghi se făcu surd la orice vorbă. Și acum să mergem.

Nu scoaseră un cuvânt; când ajunseră în dreptul dogăriei, străina pătrunse, fără pic de stăruinţă din partea meșterului, în cele două odăiţe ale dughenii sale, așezându-se pe vechiul pat de lemn. Ucenicul, cu privirile speriate, o zbughi la fugă de teama unei noi bătăi care, cine știe, poate îl aștepta.

Meșterul rămase în prag prostit. Hotărî, rapid, s-o ia din nou din loc spre birtul unde se îmbătase zdravăn; ofiţerii poate îl așteptau. Cu atât mai bine, spuse el, mulţumit de hotărârea pe care o luase, nu mai că străina parcă îi ghici gândurile; îl strânse la pieptul ei, ca și când n-ar fi avut de gând să-l mai lase vreodată.

Meșterul dogar suspină ca un copil; ochii urne eziţi de căldura smoalei păreau gata să se umple de lacrimi, însă nu se întâmplă nimic din toate astea.

Salcia pitică nu se mai vedea.

— Doamne, bâigui meșterul simţind cum se învârte toată lumea cu el. Pentru ce mi se întâmplă asta? Doar n-am făcut nimic !

Străina îi acoperi cu palma ultimele bolboroseli;

meșterul Sârghi nu era decât un copil.

— Așa trebuia să se întâmple, spuse ea.

— Veșmintele, poșeta ţintată, căzură pe podea și meșterul se târa în genunchi să le strângă fără să știe nici el de ce face asta. Apoi se tulbură cu totul și nu-şi mai aţinti privirile decât în carnea albă, nefiresc de albă, a femeii, plângând.

Spre seară, străina plecă; cu mâinile lui meșterul

Sârghi o îmbrăcă. Nu mai era nimic de făcut, așa dar, trebuia să plece !

A doua zi meșterul nu mai scoase un cuvânt. Prizăritul de ucenic se învârti de mai multe ori prin dreptul lui; uriașul nu-i mai dădu nicio atenţie; stă tea rezemat de un nuc uscat fără să scoată o vorbă.

Parcă se întâmplase ceva cu el, însă băieţandrul n-avea cum să priceapă asta.

Într-un târziu se ridică anevoie din locul cu prin cina și se îndreptă spre birt. De fapt, n-avea niciun chef să bea, voia numai să mai piardă timpul: o fiţerii vechii administraţii îl întâmpinară plini de veselie…

Ca niciodată până atunci meșterul Sârghi îşi trecu peste inimă și bău cu ei; de cărţile de joc nici nu se atinse. Birtașul nu vru să-i ia niciun ban; făcu cinste.

— Pentru butoaiele dumitale! spuse el vesel. Fără ele nu știu ce m-aș fi făcut.

Meșterul dogar tresări; uitase de-a binelea de cele o sută de butoaie.

— Mai am o sută ca ele! se lăudă el fără ca nimeni să-l creadă.

Meșterul se posomorî; de ce, adică, nu-l credeau? Avea sau n-avea?

— Le-am făcut cu mâna mea! încercă el să-i convingă, însă, fără niciun folos.

Așa că se îmbată pentru a doua oară. Noroc că ucenicul îl aștepta la ieșire și-l căra până acasă.

— Uite ce e, spuse meșterul când se văzu ajuns, o să vindem butoaiele astea. O să avem cu ce trăi toată iarna.

Băieţandrul se bucură; iată, era un gând bun.

— Știu cu un negustor de pește. Dacă vrei mă reped să-l aduc.

Celălalt se gândi un timp.

— Să mai vedem, zise meșterul și adormi buștean.

Urmară alte și alte zile, frigul bântuia prin ungherele dogăriei; meșterul se învelea cu câte un ţol, rămând toată ziua în pat. De mâncat abia dacă lua ceva în gură și asta numai atunci când prizăritul îi aducea aminte. În rest stătea cu privirile aţintite în vreun loc, de parcă s-ar fi gândit la ceva anume.

Asta se întâmplă până într-o zi când se urni din patul înghesuit și ucenicul se bucură; fu sigur că meșterul avea să se apuce de treabă. Așa că-i aduse aminte de vânzarea butoaielor; acum era timpul să le vândă, pe urmă cine știe dacă mai luau tot atâţia bani pe ele; și doar munciseră destul!

— O să iasă bani buni! adaugă bietul ucenic cu ochii sclipind de bucurie.

Sârghi îl privi drept în ochi; un fel de lehamite se citea în privirile lui.

— O să mai facem noi butoaie ca astea, se mulţumi el să spună în loc de răspuns. N-avea nicio grijă, băiete !

Și plecă pe loc. Din dimineaţa aceea cutreieră împrejurimile în tot felul: acum îl vedeai jos, în dreptul mării, pentru ca, mai apoi, să-l descoperi tocmai spre ieșirea din oraș. Cât despre lucru, Ucenicul nu mai știa ce să creadă; nu se mai atinse de nimic.

— Ce e meștere? îl lua el la întrebări.

— Nimic, răspundea omul cu privirile din ce în ce mai fără viaţă. Ce vrei să fie?

Negustorul de pește apăru într-una din zile hotărât să cumpere toate cele o sută de butoaie; le pipăi pe toate feţele și, firește, se arătă cât se poate de mulţumit.

— Le iau, declară el și spuse o sumă destul de mare. Le iau pe toate !

— Pe toate? întrebă meșterul aiurit.

— Pe toate, meștere!

Dar când fu vorba să dea un răspuns, dogarul se făcu că nu pricepe; voia să se

mai gândească, spuse el, și negustorul de pește plecă fără să mai înţeleagă nimic. A doua zi, însă, răspândi zvonul că meșterul Sârghi se cam scrântise; nu voise să-i vândă cele o sută de butoaie!

Ploile nu mai conteniră; într-o dimineaţă zăpada căzu dintr-odată și meșterul privi prin gemuleţul aburit, nevenindu-i să creadă; va să zică trecuse atâta timp și femeia aceea nu mai venise. Se ridică în capul oaselor, coborî din pat și, după multă vreme, ho târî să-și dea barba jos.

Prizăritul apăru imediat cu cele de trebuinţă; pămătuf, brici, apă călduţă și o unsoare care mirosea plăcut…

— Stai jos, meștere! spuse el bucuros, gata să se apuce de ras.

Meșterul mai privi o dată în oglindă; chiar așa, avea să rămână fără barbă? Până să mai spună ceva, ucenicul îl și săpuni zdravăn; trase briciul de câteva ori pe o pielicică de viţel și îşi văzu de treabă câţi se poate de mulţumit. Când termină cu adevărat, rămase surprins de mutra meșterului său; dogarul era un bărbat încă tânăr și încă frumos. Pe lângă el, ucenicul, deși cu mult mai tânăr, nu făcea doi bani; așa că se rușină pentru toate gândurile pe care și le făcuse în privinţa meșterului său.

— Îţi place? îndrăzni el.

Meșterul îl privi în silă.

— Ai făcut o treabă bună! Acum nu mai ai nevoie de mine! Așa că poţi să pleci!

— Unde să plec? se văicări băiatul. Fără dumneata n-o să mă descurc, minţi el numai ca să mai rămână lângă meșterul său.

— Dacă vrei, poţi să mai rămâi. Dar când ţi-o veni ceasul, du-te, băiatule, cu Dumnezeu! Eu unul nu mai sunt bun pentru tine! De acum poţi să te descurci singur!

— Niciodată! meștere! făcu acesta și i se aruncă la picioare.

Meșterul îşi căută niște haine mai bune și se îmbrăcă; arăta grozav.

— Unde te duci? întrebă speriat băiatul.

Meșterul Sârghi trânti ușa fără să-i dea niciun râs puns; prin horn vântul se auzea mugind; jos, marea vuia și, pentru o clipă, se sperie. Vru să alerge după el, să-l tragă cu forţa înapoi, apoi se răzgândi. Îl urmări, totuși, prin mica ferestruică; meșterul Sârghi o luase în aceeași direcţie ca-n zilele trecute. Era clar că o căuta pe femeia aceea și băiatului i se făcu milă de el. Cât despre cele o sută de butoaie, zăpada căzută aproape că le acoperise; meșterul nici nu se uită la ele.

Colindă locul de-o parte și de alta apoi se îndreptă spre oraș: putea să întârzie acolo cât voia. Pe la prânz simţi că-l ia ameţeala și se înfundă într-un local să mănânce; se trezi la masă cu negustorul de pește care vru să-l cinstească.

Dogarul îl refuză, fără să încerce să-l supere cu ceva.

— Ce te aduce pe aici? îl iscodi acesta cuprins de o oarecare neînţelegere. Pe vremea asta?

Meșterul Sârghi se feri cât putu; în cele din urmă îi spuse câte ceva despre o anumită femeie de care avea știinţă că trebuie să fie pe acolo. Știa ceva despre ea? I-ar fi mulţumit frumos pentru asta!

Odată auzind cam despre ce e vorba și. Mai ales, bănuind cine ar putea să fie femeia cu pricina, negus torul de pește se puse pe râs.

— Va să zică pentru asta ai făcut atâta drum ! chicoti el.

— Pentru asta, mărturisi meșterul, dacă nu vă e cu supărare.

Negustorul se aplecă spre urechea lui și-i spuse un cuvânt nu tocmai potrivit despre femeia aceea, după care începu din nou să râdă prostește.

— Nu trebuie să-ţi pierzi timpul cu așa ceva, îi şopti el ca un vechi prieten sau, în orice caz, ca un om de încredere. Dumneata ești un om luminat și, poate, cel mai bun dogar din ţinut. N-o mai căuta!

Meșterul Sârghi se înroși tot; vinele de la frunte îi ieșiseră în afară.

— Îmi vinzi butoaiele? întrebă negustorul de pește, sperând că dogarul era acum de partea lui. Îţi dau oricât pe ele!

Sârghi se ridică de la masă scârbit; era cu un cap mai înalt decât toţi ceilalţi și, astfel îmbrăcat, părea, într-adevăr, un bărbat bine făcut.

— Te-am supărat cu ceva? se auzi vocea negus torului de pește care se arătă și el mirat de frumuse ţea și asprimea dogarului de la marginea orașului. O să te ajut s-o găsești, încercă omul să-l înduplece pe bietul dogar, dar acesta nu mai era de găsit; plecase.

Lăsă în urmă orașul și o apucă pe un drumeag nu mai de el știut; merse drept la ţintă, adică la șatra de ţigani unde o întâlnise ultima oară pe necunoscută. De cum apăru, ţiganii îl înconjurară cu toţii.

Ce voia de la ei?

— O caut pe doamna aceea, spuse el potolit. A mai fost pe aici?

— A mai fost, auzi el pe cineva și i se păru că visează. Ne-a adus de toate, așa că-i mulţumim. Dar dumneata ce vrei cu ea?

— Am mare trebuinţă, minţi Sârghi.

Ţiganii plecară capetele, parcă înţelegând cam cu ce gânduri venise omul; meșterul Sârghi scoase dintr-unul din buzunare ceva bani și-i întinse ţiganului bătrân.:

— Dacă mai vine pe aici, nu se lăsă meșterul dogar, vino și spune-mi imediat. Trebuie s-o văd.

Un zâmbet chinuit se iţi pe faţa uscată a ţiganuui; cine putea ști dacă femeia mai avea să vină pe aici? Luă banii și mulţumi în felul lui cât se poate de umil.

— Ţi-ajunge? întrebă gâfâit meșterul Sârghi gata să scoată și alţi bani.

— Mi-ajunge, recunoscu cu simplitate ţiganul. Dacă o fi să vină, o să te găsesc eu!

— Bine, spuse cu tristeţe dogarul și o luă din loc.

Odată ajuns în dreptul dogăriei sale se întâmplă un lucru cât se poate de curios; zări de departe butoaiele și se repezi la ele; rând pe rând fărâmă bietele doage și cele o sută de butoaie fură aruncate după câteva ceasuri bune de trudă, direct în mare. Pluteau parcă fără niciun rost.

Când băieţandrul sosi înaintea dogăriei se îngrozi la vederea lor; toate cele o sută de butoaie fură aruncate în mare. În plus, meșterul dormea.

— Meștere, îl trezi el, cine a făcut asta? Ne-a prăduit, se plânse ucenicul, ne-a prăduit, meștere.

Dogarul îl privi cu blândeţe și ucenicul pricepu, din priviri, tot ce se întâmplase. A doua zi îşi strânse lucrurile și, după ce îi mulţumi pentru tot ce făcuse pentru el, plecă.

— Să te ajute Dumnezeu, meștere, mai spuse el și nu mai aruncă nicio privire înapoi.

Rămas singur, meșterul Sârghi se îngrozi pe loc; nu fusese niciodată atât de părăsit. Privi prin mica ferestruică resturile celor o sută de butoaie plutind pe mare. Se îmbrăcă și o luă, ca de fiecare dată, spre locurile bineștiute. Nu era nici ţipenie, așa că se gândi să se afunde în birtul dinspre ieșirea din oraș.

Când îl văzură în prag, domnii ofiţeri se bucurară imediat; beau și, firește, jucau cărţi.

— Să trăiești, meștere! îl salutară ei și meșterul Sârghi atâta aşteptă.

Se așeza alături, se puse la joc și pierdu ceva bani; apoi bău zdravăn, pe nerăsuflate, și din ziua aceea dogarul fu nelipsit din birtul plin de fum.

— E un loc bun, îl auzeai spunând și toţi izbucneau în râs ca de un lucru numai de ei știut.

Cu timpul nu se mai atinse de niciun butoi, iar dacă se întâmpla să pice vreun mușteriu să-i comande ceva îi arăta dugheana golită.

— S-a isprăvit, făcea meșterul Sârghi. O să trebuiască să cauţi dumneata un dogar bun !

— Un dogar bun? întreba prostit omul. Păi, ce nevoie am cu de un dogar bun dacă dumneata eşti aici?

Meșterul Sârghi îl bătea, liniștit, pe umeri.

— O să găsești dumneata un dogar ca lumea. Eu nu mai fac butoaie de mult. Așa că nu-ţi sunt de folos, omule, cu nimic ! și, imediat ce termina cu noul venit, se îndrepta, rapid, spre birt, să mai stea de vorbă cu domnii ofiţeri.

Doar o singură dată uită de birt și de ofiţeri, când îşi aduse aminte de ţiganul bătrân căruia îi dăduse niște bani; o luă în goană până acolo; când ajunse în apropiere îngheţă cu adevărat; șatra plecase.

Meșterul Sârghi zgârmă locul îngheţat cu vârful bocancului; va să zică, șatra plecase ! Unde? Era greu de știut! Fără să mai întârzie pe acolo, și așa frigul se lăsase dintr-odată, o luă liniștit spre birt în căutarea vreunui ins care să-i plătească gura de vin.

— Ai venit? îl luă în primire birtașul de parcă l-ar fi așteptat de foarte multă vreme.

Meșterul Sârghi rămase în prag, neștiind dacă poate să îndrăznească să intre la domnii ofiţeri sau să rămână pe loc?

— Ce-ai rămas acolo? îl repezi birtașul. Și închide bine ușa aia, nu te uita așa!

Omul de la birt îi întinse un vraf de farfurii mur dare ca să le spele; dogarul se și repezi la ele, bucuros de mărinimia birtașului, și se puse pe treabă.

Când termină dădu să se repeadă pe scaunul de la masa ofiţerilor, numai că

unul dintre ei îl împinse cât colo.

— Cară-te ! îi şopti acesta.

Un altul, care-l cunoștea mai de multă vreme, îi dădu, în bătaie de joc, să bea o sticlă de șampanie.

Dogarului nici nu-i veni să creadă și înșfăcă sticla aceea atât de frumos colorată; dădu s-o desfacă, însă nu reuși.

— Nu așa, făcu cel care-i dăruise sticla și-i arătă cam cum anume se desface o sticlă de șampanie.

Meșterul Sârghi se execută, dar când s-o desfunde se auzi o bubuitură și vlăjganul se arătă îngrozit; valuri, valuri șampania curgea pe mâneca lui și meșterul se apucă s-o bea așa, de pe mâneca hainei.

Toţi izbucniră în râs; un ofiţer mai tânăr, abia venit, îi întrebă:

— Cine-i ăsta?

Ceilalţi îl priviră miraţi; chiar nu știau cine e?

— Nu l-am văzut în viaţa mea, declară noul venit.

Cineva îi şopti la ureche:

— S-a culcat cu una din alea de la garnizoana noastră. De atunci s-a prostit cu totul, nu mai știe de nimic. Dar e un om de treabă, nu-ţi face niciun rău.

— Și femeia? se interesă tânărul ofiţer.

Din nou izbucniră cu toţii în râs.

— Naiba știe ce e cu ea. S-o fi mutat la un alt regiment. Cine poate să știe? Noi suntem azi aici, mâine… ne mută… Așa că, asta e…

— N-am auzit de așa ceva, se miră ofiţerul, parcă punând la îndoială spusele celorlalţi. Pentru o femeie? Și încă una deocheată! Trebuie să fii nebun!

mai spuse și mai ceru o sticlă de șampanie din care bău, sub privirile lacome ale meșterului dogar, cu sete, ca unul care abia picase în birt.

Apoi alte câteva sticle de șampanie fură desfăcute însă meșterul nu se mai sperie de bubuitura aceea, dimpotrivă, se distra de minune, râzând alături de vechii ofiţeri.

În zilele ploioase care urmară ucenicul său apăru din nou; în lipsa meșterului puse totul la punct, curăţă cele două odăi de păienjenișul din jur, deretică prin preajmă și se apucă de treabă. Când primii mușterii se iviră în prag înţeleseră, rapid, că dogăria avea de acum un nou stăpân și, veseli, se încredinţară lui, mulţumiţi de toată întâmplarea.

Pavilionul de vânătoare

Ideea de a urca până sus, la pavilionul de vânătoare de care prea puţini auziseră, le veni dintr-odată; adevărul e că nu fuseseră niciodată până acolo și, pesemne, dacă Frăţilă nu ar fi adus vorba de așa-zisa cabană, poate nici n-ar fi știut de ea. Numai că șeful depozitului de aprovizionare, Frăţilă, nu era pentru prima dată aici — cei de la hotel îl cunoşteau de ani de zile, drept pentru care nu trebuia decât să le dea un telefon, ca să-i rezerve o cameră – așa încât păreau scăpaţi de

o după-amiază plicticoasă, închiși în cameră, cu televizorul dat la maximum, ca toţi cei care se nimereau, pentru câteva zile, în de legaţie.

La urma urmei, nu era cel mai rău lucru să rămâi, fie și o după-amiază, într-o odaie de hotel, să te odihnești, să dormi și pe urmă s-o iei de la capăt; era, adică, o șansă pentru ei, oameni învăţaţi cu terenul, să stea în hotel fără să facă nimic, să-și în tindă oasele și, bineînţeles, să vorbească despre tot felul de lucruri. Chiar așa, nu era de colo o după amiază liberă, cu toate că, fiind departe de casă, n-aveai cum să te simţi tocmai bine; dar ce mai conta asta, de vreme ce, iată, ocazia de a se odihni se ivise!

Fără să lase din mină „Sportul popular” — era abonat, însă aici, fiind în delegaţie, trebuia să stea la coadă să-l cumpere — Bejan, omul de la contabilitate, cum se spunea, tresări la gândul unei plecări; și tocmai unde, la pavilionul de vânătoare! Ei bine, în viaţa lui nu fusese la o vânătoare — dacă despre asta era vorba —, ţinuse, de când se știa, regim, mâncase pâine prăjită pe stomacul gol, în fine, n-avusese timp de vânătoare. Cât despre munca de la con stabilitate, ce să mai vorbim! O singură greșeală și intri într-o încurcătură din care nu te mai scoate nimeni. De ce-și lua el de multe ori ca să lucreze acasă? Nu pentru asta?

Citirea „Sportului popular” însemna momentul de mare liniște de care avea nevoie aici sau oriunde s-ar fi aflat, așa că parcurgea paginile ziarului, chiar de mai multe ori, numai și numai pentru a se simţi cât mai bine.

Mai avea câteva lucruri de făcut: să mai dea că te va telefoane, să-și asigure biletul de tren, la agenţie, biletul de întoarcere și, firește, să-și ştampileze delegaţia; în ultima clipă îşi aduse aminte de promisiunea făcută nevesti-sii, aceea de a cumpăra, în cazul în care va găsi, câteva cutii de detergenţi. Nu-l deranjau nici televizorul deschis, nici discuţiile celor doi și nici măcar pavilionul de vânătoare; pe unul ca el nu-l interesa !

— În primul rând detergenţii și pe urmă vânătoarea, o dădu el pe râs.

În ceea ce îl privește pe celălalt, inginerul Postelnicu, specialistul din minister, acesta era un ins încă foarte tânăr, trecut puţin peste treizeci de ani și, ca să spunem așa, venise aici direct cu „Škoda” lui ca să mai câştige ceva timp. Nu era însurat și nici nu era pe cale s-o facă, dar asta nu însemna că se simţea bine într-o cameră de hotel; dimpotrivă! A fi într-o cameră de hotel, îl auzeai spunând, înseamnă a fi totdeauna în mare nesiguranţă. Iată, de exemplu, impecabila baie a hotelului, lui pur și simplu îi făcea rău! Numai o clipă dacă te gândeai la toţi cei care se perindaseră pe acolo, în momente chinuitoare sau fericite, la ore târzii sau matinale, în orice caz, toţi cu gândul de a scăpa cât mai repede de treburi pentru a ajunge acasă, și, dintr-odată, îţi pierdeai cheful de viaţă. Pentru ce toată vânzoleala asta?

Pe urmă, eleganţa hotelului la ce folosește? Ca să te simţi mai singur? Nu-i așa? Niciodată n-o să înţeleagă cum unii dorm liniștiţi la hotel fără să tresară speriaţi, noaptea, prin somn, fără să se uite la ceas, întrebându-se cât mai e până la ziuă!

Ar prefera de o mie de ori să urce, fie și pentru o singură după-amiază, la

pavilionul de vânătoare, decât să se perpelească fără somn în patul de hotel.

Ocazia îl încânta. Și, totuși, nu avea destulă putere să se urnească din loc și să-i mobilizeze pe ceilalţi; ar fi trebuit, deci, să facă ceva!

A doua zi lucrurile se repetară. De cum intră, aruncându-și servieta plină de hârţoage, șeful depozitului de aprovizionare anunţă că aranjase totul. Era un ins zdravăn, cu chef de viaţă, petrecăreţ și care știa să-și facă prieteni pretutindeni; pentru asta reușise de atâtea ori să se facă ascultat și chiar să se vorbească despre el cu mult respect.

Într-adevăr, știa să se descurce; din colţul lui, individul de la contabilitate îl cercetase nu odată cu o oarecare neînţelegere; în fond, ce urmărea Frăţilă ăsta?

De data asta vestea urcării până la pavilionul de vânătoare îl făcu pe Bejan să-și rotească privirile prin încăpere fără mei un rost.

— Mai citești „Sportul” ăla? îl luă în primire proaspătul sosit.

La rândul său, Postelnicu crezu că e cazul să întărească spusele șefului depozitului de aprovizionare; era ceva să fii prieten cu unul ca el, părea să spună mutra specialistului din minister, dar, desigur, nu lipsea, din felul de a-l privi pe Frăţilă, și vechea întrebare a bătrânului Bejan; în fond, ce urmărea Frăţilă, ăsta?

Solid, voluminos, cu o privire șireată și buzele răsfrânte mult în jos, insul era, nici vorbă, mereu pus pe câte o petrecere, chiar și aici într-un orășel îndepărtat în care nimerise doar de două zile. Grozav individ!

Bejan chiţcăi un fel de scuze, apoi se afundă în patul său hotărât să tragă un somn până cei doi aveau să se întoarcă; curios, vorbele lui Frăţilă aveau o putere nebună asupra lui, încât abia dacă închise ochii și se și văzu într-o poieniţă bătută de soare, întinzându-se, cât era de lung, și așteptând clipa când vânătoarea avea să se termine.

— N-am văzut niciodată un pavilion de vânătoare, mărturisi el și, spunând asta, se simţi pierdut.

Cei doi parca atâta așteptau; Frăţilă se porni:

— Până diseară ne întoarcem! Pe drum cumpărăm. Și detergenţi și tot ce dorești. Ești mulţumit?

Bejan făcu ochii mari. Ei bine, nu se așteptase ca tocmai el să deschidă discuţia despre pavilionul de vânătoare și. Deci, să cedeze în faţa celor doi petrecăreţi. Urâtă treabă!

— E o nebunie, spuse el. Chiar vreţi să dăm de necazuri? Și dacă nu ne întoarcem diseară? e întoarse omul când văzu privirile mirate ale celor doi.

Nici Frăţilă și nici inginerul Postelnicu nu-i răspunseră, ca și când ar fi fost de prisos să-l mai aşi guri de toate cele de cuviinţă.

Erau ca și echipaţi când Frăţilă îl întrebă pentru ultima dată:

— Ești gata, nea Bejane? Mașina ne așteaptă !

— Ce mașină? făcu prostit Bejan și, până să se dumirească despre ce e vorba, îşi trase pantalonii pe el. Și, paturile cine le face? mai strigă el în urma lor.

— Lasă-le naibii în pace! îl îndemnă Frăţilă, dând să iasă. Hai, mai repede !

Când se trezi în mașină Bejan se arătă mai neîndemânatic ca oricând; un potop

de întrebări îi năvăli în minte, aproape că nu-și mai găsea locul și, în orice caz, regreta că-și pusese de gând să-i însoţească.

Drept pentru care Frăţilă îl întrebă;

— Ai uitat ceva, nea Bejane?

Insul de la contabilitate se fâstâci și mai tare.

— Ce să uit? Ei, da, se pierdu el, termosul cu cafea!

— Este, spuse Frăţilă și, într-adevăr, scoase la iveală dintr-un colţ al mașinii binecunoscutul termos de care nea Bejan nu se despărţea în nicio de legaţie.

Îl înșfăca rapid, era termosul lui și vederea acestuia avu darul să-l mai liniștească; n-avea ce să se întâmple, în fond pavilionul de vânătoare nu era prea departe. La urma urmei, de multă vreme s-ar fi cuvenit să mai iasă din cifrăraia în care intrase.

Poate că era dreptul lui să nu-i refuze, prinse curaj nea Bejan, poate că ieșirea asta avea să-i facă mult mai bine și atunci… Și atunci, ce?

Strânse cu disperare termosul la piept aruncând ocheade în jur. Era un om de treabă, însă văzuse prea multe la viaţa lui ca să mai aibă încredere în unul ca Frăţilă! Cât despre Postelnicu, acesta părea un copil. Ce putea să înţeleagă? Specialistul din minister ! îl vezi o dată, îl vezi de zece ori, pe urmă nu-l mai vezi niciodată; așa e viaţa!

Abia atunci descoperi privirile cuiva care-l cerceta cu destul interes; era șoferul, de care pur și simplu uitase.

— Să trăiţi, îi spuse acesta un abia șoptit salut. Parcă ne cunoaştem, nu-i așa?

Bejan tresări; de unde naiba răsărise și ăsta?

— Pe mine? nu se putu abţine omul de la con stabilitate să-l întrebe.

Șoferul izbucni într-un râs năvalnic, semn că era un om care nu-și făcea probleme.

— Chiar și pe dumneavoastră, îl asigură el. V-am dus într-o staţiune, nu mai ţineţi minte? Trebuia să controlaţi listele de plată a I.O.P.C.-ului!

Aici șoferul dăduse lovitura; Bejan era singurul om care știa pe dinafară mai toate prescurtările întreprinderilor și, nu numai atât, nu le încurca niciodată. În felul lui era o figură și toţi șefii de cadre sau de la contabilitate îl cunoșteau.

Odată auzind numele întreprinderii, nea Bejan se bătu cu palma peste frunte.

— Era să uit. Cum să nu știu de I.O.P.C? Dumneata erai? se înveseli el. Ar fi trebuit să-mi dau seama !

Șoferul risc din nou cu aceeași poftă de viaţă de care lui Bejan i se făcea întotdeauna silă. De ce naiba râd șoferii ăștia mai tot timpul? îi vezi morţi de oboseală, chiori de somn și, dintr-odată, îi auzi hohotind de râs din orice ! Ce era de râs că nu-l recunoscuse? Și dacă l-ar fi recunoscut de la bun început ce mare brânză ar fi fost?

— Noi nu v-am uitat, continuă șoferul. În zece minute aţi făcut tot calculul financiar al staţiunii.

Mai mult a durat procesul-verbal! Aţi fost la înălţime, asta e ! Dacă vrei să bagi groaza în cineva de la financiar nu spui decât atât: „fii atent, o să vină Bejan !”.

Toţi izbucniră în râs; de astă dată șoferul îi molipsise și pe ceilalţi.

Râdea până și Bejan, cu toate că nu-și mai amintea când anume se întâmplase asta. Apoi se opri brusc:

— Dumneata chiar vorbești serios? în zece minute?

Șoferul se întoarse spre ol și încuviinţă.

— Exact, în zece minute.

Nea Bejan se schimbă la faţă.

— Nu cumva am făcut vreo greșeală?

Cei trei prinseră din aer spaima omului și, fireşte, hohotiră în chip și fel; Bejan se zăpăci cu totul.

— Nicio greșeală, domnule Bejan, absolut nicio greșeală. A doua zi s-a luat totul la verificat, așa că fiţi liniștit.

— I.O.P.C.-ul, murmură ca vrăjit Bejan încercând, totuși, să-și amintească cam ce anume se întâmplase. Și după aceea ce-a fost?

Era din nou rândul șoferului să nu-și vină să creadă.

— Ei bine, îi aminti el, am impresia c-aţi uitat…

Aflaţi că trebuia să mergeţi tot la o vânătoare, ca acum…

— La o vânătoare? întrebă moale Bejan.

— Dar dumneavoastră aţi refuzat !

— Am refuzat?

— Nici n-aţi vrut să auziţi de așa ceva, înţelegeţi?

Nea Bejan se schimonosi la faţă; șoferul nu se înșela. Șeful depozitului de aprovizionare îl încurajă:

— Ai văzut, ai văzut, nea Bejane? Toată lumea te cunoaşte. De mine, în schimb, nici n-a auzit… Ce să mai zic de tovarășul de la minister?

Se puseră din nou pe râs.

— Dar de data asta nu mai scapi ! urlă de-a dreptul Frăţilă.

Bejan se făcu mic. Dacă s-ar fi putut ascunde undeva, ar fi făcut-o chiar atunci!

— Bravo, nea Bejane ! îi luă vorba din gură inginerul din minister.

Ar fi trebuit de o mie de ori să rămână în hotel, să nu se scoale din pat, să dea televizorul la maximum, să citească ziarul și pe urmă să se culce. Nu era făcut pentru așa ceva! în plus, îl interesau rezultatele de la „pronoexpres”, de unde naiba avea să le afle într-o simplă cabană de vânătoare? Asta însemna că trebuie să aștepte până a doua zi. Enorm !

Desfăcu termosul și luă o înghiţitură, apoi încă una; cel puţin bine că Frăţilă nu uitase să-i ia termosul; ar fi fost pierdut. Probabil, socoti el, după discuţia cu șoferul se înroșise tot; ce credea el, că dacă îşi amintise controlul său la staţiune avea să-i ridice vreun monument? N-avea decât să râdă toată viaţa, nu-l interesa, important era că nu făcuse nicio greșeală. Bejan nu greșește!

— Bejan nu greșește! spuse ol tare ca să închidă toată discuţia.

Șoferul îşi văzu imediat de ale lui; în sinea sa era bucuros că putea să schimbe o vorbă cu noii sosiţi, toţi oameni cât se poate de cumsecade. Doar privirea bulbucată a lui Bejan îi dădea, când și când, semn că ceva nu era în regulă cu

musafirul din spatele mașinii; nu dădu importanţă unui asemenea fleac, ba chiar se distră de astfel de curiozităţi de care numai el știa.

— Bravo, Bejan ! îi venea să spună la fel ca toţi ceilalţi, însă, firește, nu-și putea permite așa ceva.

Odată ajuns sus, Bejan privi cu mare atenţie în jur; curios, nu zări nimic care să semene cu așa-zisul pavilion de vânătoare; se mulţumi să arunce priviri iscoditoare, dar fără prea mare folos.

În cele din urmă o luă după ceilalţi fără să mai îndrăznească să întrebe pe cineva.

— Ce-ai rămas în urmă? îl luă la întrebări Frăţilă.

Bejan îl privi mirat. Ce s-ar fi întâmplat, se gândea el, dacă l-ar fi lăsat aici? Numai o clipă și gândul îl îngrozi. Ce s-ar face el, Bejan, cel care nu greşi se niciodată, dacă ar rămâne singur în păduricea asta, fără niciun ajutor?

Abia atunci îi aruncă șoferului o privire recunoscătoare însă acesta n-avea timp de el, așa că nici nu-l băgă în seamă? Ei bine, ce s-ar face?

— Mai e mult, domnule? reuși să-l întrebe, pe jumătate aiurit, pe cel dinaintea lui. Chiar așa, mai e mult până la pavilion?

Celălalt, blondul, abia îl auzi; se întoarse, totuși, spre el.

— Ce pavilion? se aplecă acesta spre bietul contabil șef.

Bejan bătu din palme, în semn că înţelege ironia celuilalt, numai că se înșelă, pentru că omul întrebă pentru a doua oară:

— Despre ce pavilion vorbiţi?

Imediat ce intrară în pădurice, șoferul, până atunci plin de veselie, părea cu totul alt om; deveni tăcut, încurcat, aproape absent. Ce se întâmplase cu el? Nu cumva greșise cu ceva? Dar dacă stăteai să te gândești și ceilalţi doi, Frăţilă și inginerul Postelnicu, arătau cu mult schimbaţi.

Nea Bejan îşi propuse să fie ceva mai atent; în orice caz o schimbare se petrecuse.

— Cum, ce pavilion? se înveseli de-a binelea Bejan. Pavilionul de vânătoare!

Șoferul îl privi cu niște ochi reci, neîngăduitori; în fine, părea să priceapă despre ce este vorba, dar într-un fel cu totul ciudat, drept pentru care Bejan se simţi cu adevărat jenat. Ar fi trebuit, mai bine, să-și ţină gura decât să-i vorbească despre ceea ce nici el nu știa prea bine.

— N-aţi mai fost niciodată? încercă șoferul să afle cam ce era în capul unuia ca el. Chiar n-aţi mai fost? De fapt, e numai cu numele pavilion, în rest…

Bejan îl privi rugător: ar fi dat orice să audă hohotele de râs ale șoferului. Însă parcă era un făcut; blondul îl privea cu un zâmbet rece, îngăduitor.

— Parcă nu-mi vine să cred, domnule Bejan, hotârî el.

— V-am spus că n-am mai fost, deveni, pe ne pusă masă, șeful contabil cât se poate de umil. Pentru Dumnezeu, cum de uitaţi atât de ușor? Nici nu mai știe omul ce să creadă!

Curios, abia în clipa aceea, grupul celor doi, Postelnicu și Frăţilă, se opri; erau miraţi de faptul că cei doi. Din vale, aveau treburi de discutat. Cu vocea lui

baritonală Frăţilă dădu primul tonul:

— S-a întâmplat ceva, nea Bejane? răsună vocea lui teribilă.

Nea Bejan îngheţă. Poate că era o simplă întâmplare, nici vorbă ca Frăţilă să-și schimbe sentimentele faţă de el. Tocmai șeful depozitului de aprovi zionare, un om dintr-o bucată!

— Nu s-a întâmplat nimic, urlă Bejan cu toată puterea ca să fie auzit. Nu s-a întâmplat nimic!

Frăţilă mai întoarse o dată capul spre el, apoi îi făcu semn s-o ia din loc.

— E un fel de baracă, spuse șoferul ca să termine discuţia despre pavilionul de vânătoare. Credeam că ştiţi. Probabil că despre asta m-aţi întrebat adineauri, căută el să se facă înţeles.

Bejan îi aruncă o privire puţin dezamăgită; pavilionul de vânătoare era în mintea lui un lucru cu totul deosebit, ceva în genul unei adevărate clădiri și, când colo, iată, nu era decât o simplă baracă.

— Parcă nu-mi vine să cred, glumi ca pentru sine Bejan. Mi-am închipuit cu totul altceva. Un pavilion de vânătoare este un lucru minunat, nu credaţi?

Șoferul se opri locului și, până să se dumirească, îşi lăsă o mână grea pe umerii funcţionarului.

— N-are importanţă ce cred eu, spuse. Și dacă vreţi să ştiţi, n-are importanţă nici măcar ce credeţi dumneavoastră!

Bejan alergă în urma lui cu gândul să-l împace, cu toate că habar n-avea cu ce greșise în faţa acestui om. Chiar așa, cu ce greșise?

— N-am vrut să vă supăr, spuse el dornic să-l

Îmbune pe nefericitul șofer. Pe cuvânt că n-am vrut să vă supăr…

În ciuda aerului său jalnic și a vorbelor umile pe care i le adresase, șoferul nici măcar nu întoarse capul spre el și, pesemne, nici nu-l ascultase până la capăt.

Dintr-odată, gândul răzbunării încolţi în capul funcţionarului! Avea să se plângă de șofer imediat ce se va întoarce! O retrogradare pe câteva luni însemna ceva pentru unul ca el, nu-i așa? Dar până atunci, slavă Domnului, avea să-l urmeze, să-i asculte sfaturile și chiar să nu iasă din cuvântul lui!

— Paștele mă-sii, trase Bejan o înjurătură hotărât să scape de necazul în care intrase de unul singur.

Abia atunci îl auzi ca prin vis:

— Bravo, domnule Bejan, începeţi să vă învăţaţi.

Era chiar vocea tărăgănată a șoferului de dinaintea lui și funcţionarul roși cu adevărat. Cum de nu-și dăduse seama că avea să-l audă imediat? Toc mai el!

— Nici nu mi-am dat seama, se scuză Bejan.

Dacă vreţi să ştiţi nu prea obișnuiesc să înjur. Nu că aș fi cine ştie ce pudic, dar nu prea îmi place să înjur. M-am învăţat așa!

Blondul îi zâmbi cu o oarecare înţelegere, fără să spună un cuvânt. Era un moment penibil pentru că celălalt nu spunea nimic, îl privea doar cât se poate de atent. De aceea Bejan găsi de cuviinţă să rupă tăcerea:

— Dumneata nu înjuri niciodată? Vreau să spun, nu vi s-a întâmplat să înjuraţi?

Chiar imediat ce spuse lucrul ăsta îi păru și mai rău; făcuse o greșeală că-și permisese să întrebe niște lucruri care, de fapt, nici nu-l priveau.

— În niciun caz în situaţii din astea! spuse șoferul cu un aer plictisit.

Celălalt parcă n-avea chef să-i vorbească, de aceea Bejan continuă:

— Nu știu de ce, am impresia că, de când am în trai în pădurice, s-a întâmplat ceva cu dumneata.

Nu-mi dau seama, dar ceva e la mijloc. Sau poate că mă înșel…

Blondul îl privi cu o nedumerire și mai mare. Parcă nici nu-și mai aducea aminte de el.

— Se vede că n-aţi mai fost niciodată la pavilionul de vânătoare. Probabil că nici n-o să mai veniţi!

Funcţionarul se simţi prins ca-ntr-o menghină între privirile spălăcite ale șoferului.

— Nu, ce-i drept, n-am mai fost. Spuneaţi, totuşi, că e doar o baracă…

— Într-adevăr… Dar dumneavoastră ce vă închipuiaţi… He, he, poate era mai bine să renunţaţi…

Vorbele șoferului sunau ca o ameninţare sau, în orice caz, așa i se păreau. Hotărî să nu mai scoată un cuvânt. Când îşi ridică privirile înspre văgăuna unde urcau avu impresia, pentru o clipă, că avea să se piardă cu totul; ceea ce părea mai ciudat era că și Frăţilă și inginerul parcă intraseră în pământ.

Flanela roșie a șefului de depozit apăru pentru o vreme în dreptul unei cotituri după care dispăru rapid; în schimb, inginerul Postelnicu, cu ochelarii săi aurii, nu se vedea nicicum.

— Domnule inginer, strigă din toate puterile funcţionarul Bejan, domnule inginer, aşteptaţi-mă.

Știa c-avea să-l scoată din sărite pe șofer numai că n-avea încotro; îşi mai încercă o dată puterile, dar fără niciun folos.

În ciuda temerilor sale șoferul se întoarse spre el mai liniștit ca oricând.

— Degeaba strigaţi! N-are cum să vă audă!

Bejan nici nu-l luă în seamă; de data aceasta șoferul se enervă de-a binelea.

— Ascultă, domnule Bejan sau cum te cheamă…

Dumneata trebuie să fii puţin nebun… Aici e un teren de vânătoare, nu e ce vă închipuiţi !

Bejan tremura tot de furie, însă ceva neștiut îl făcu s-o lase mai moale.

— Îmi pare rău, şopti el, îmi pare rău, n-am știut.

Făcu un efort ca să se explice.

— Nu știu dacă ştiţi, noi locuim la același hotel…

Adică, suntem prieteni, ce mai, ne cunoaştem de atâta timp…

— Cu cine? se arătă neînţelegător celălalt sau, poate, plictisit cu totul. Despre cine vorbiţi? Și, pentru Dumnezeu, nu mai ţipaţi!

Funcţionarul nu-și putu ascunde un zâmbet iro nic; cum, adică, cu cine stătea la hotel?

— Poate dumneata știi mai bine ca mine cu cine locuiesc eu la hotel, îndrăzni

el să fie zeflemitor. Eu, zău. Că nu-mi amintesc…

Blondul abia dacă-i luă în seamă ironia; se vedea că prea puţin îl interesează subiectul ăsta, de aceea rămase surprins când Bejan se enervă.

— Sunt prietenii mei, aproape că strigă bătrânul funcţionar.

— Și ce-i cu asta? clătină din cap șoferul. Și eu am o grămadă de prieteni, dar n-am de gând să fac tărăboi pentru așa ceva. Ceea ce mă interesează pe mine este să ajungem la pavilionul de vânătoare.

Îi vorbise pentru prima dată cu multă răbdare, ca unui om pe jumătate bolnav pe care trebuie să-l crezi. Ţopăind de bucurie, Bejan îl măsură din cap până-n picioare; ar fi trebuit să-i fie recunoscător, păreau să spună privirile sale, numai că el, în loc să-i mulţumească, se apucase să-i facă morală. Gândul că se despărţise de cei doi pentru o vreme — și asta în mod cu totul stupid pentru că, la început, putuse foarte bine să-i ajungă din urmă și, deci, să-i întovărășească până la capăt — nu-i mai dădea pace.

— Probabil c-o să ne întâlnim, sus, la pavilion, cu toţii, nu-i așa?

Privirile spălăcite ale blondului lăsară să înţeleagă că, într-adevăr, aveau de gând să se întâlnească sau, oricum, așa se stabilise de la început.

— Și ei tot acolo merg, nu? făcu Bejan cuprins de o veselie nebună. Aflaţi de la mine, turui el, am un chef nebun să pun ceva în gură și chiar să trag o dușcă zdravănă. S-o găsi ceva pe acolo? Altfel sunt mort!

— Cred că da, şopti șoferul puţin încurcat. Eu, drept să vă spun, nu sunt băutor…

— Nici eu, se bucură sincer Bejan, nici eu, dar după atâta drum parcă aș bea ceva tare… Ce-aţi zice de un rom?

— E bun, încuviinţă individul privind pe deasupra capului lui Bejan, aproape fără să-l asculte.

— Știţi, în armată te înveţi cu de toate… Eu unul, atunci am început să beau…

Când să urce cotitura, funcţionarul îşi aminti de termosul de cafea; cum de uitase de el? Putea foarte bine să-l invite să ia o gură de cafea, nu era cine știe ce; oricum, ar fi avut ocazia să-și arate bunăvoinţa faţă de un ins atât de curios. Dacă ar fi fost vorba de Frăiţilă sau chiar de inginerul de la minister puţin i-ar fi păsat ! Dar acum alta era situaţia!

Era de-a dreptul stânjenit, nu știa cum să în ceapă; celălalt mergea înaintea lui fără să spună un cuvânt. Cum era mai bine? Socoti să mai aștepte un timp, până când omul avea să facă un popas, însă, după felul cum se avânta, era greu de crezut c-o să se întâmple așa ceva. De aceea îndrăzni:

— Poate ar fi mai bine să ne oprim. Nu doriţi o gură de cafea? E încă fierbinte !

— Sunteţi tare șmecher, mărturisi omul. N-aș fi crezut c-o să-mi daţi să beau… De ciad am văzut termosul ăsta m-am gândit c-ar fi tare bine să beau ceva fierbinte, dar, repet, n-aș fi crezut…

Funcţionarul Bejan încremeni cu termosul în mână; nici vorbă, îl mirosise imediat.

— Adevărul e că fără cafea sunt la pământ. În meseria asta, fără cafea nu se

poate, o scăldă el.

Acum, pentru că suntem numai noi doi, e altceva, trebuie să ne ajutăm. Chiar vă rog s-o beţi pe toată.

Eu mi-am făcut plinul, mai adăugă Bejan și izbucni într-un râs nervos.

Șoferul încă tot nu îndrăznea și funcţionarul, ne obișnuit cu timiditatea nesperată a partenerului de drum, căută să-l îndemne:

— Haideţi, vă rog, luaţi, nu vă mai scuzaţi atât!

Bine că nu l-am uitat în mașină.

— Chiar așa, râse forţat șoferul, puteaţi foarte bine s-o uitaţi acolo. S-au mai văzut cazuri din astea!

Bejan deveni iscoditor.

— Ce cazuri? Dumneata, bănuiesc, ai mai fost de mai multe ori pe aici…

Topit de o oboseală curioasă, blondul mai găsi puterea să zâmbească.

— De unde știţi?

— Nu se poate să nu fie așa. Pesemne că v-aţi cam săturat de locurile, astea… Drept să vă spun eu nu m-aș încumeta s-o iau de unul singur pe aici așa cum au făcut prietenii mei… Sunt un om fricos.

— Prietenii dumitale poate că au și ajuns, îl anunţă celălalt. Un fior de gheaţă îl străbătu pe bătrânul funcţionar.

— Și noi de ce n-am ajuns? întrebă el, dintr-odată, speriat. Am înţeles, am înţeles, își reveni rapid, au luat-o pe un drum mai scurt…

— Exact. Numai că drumul ăsta e mai bun. Urci mai ușor…

— Foarte bine, se bucură sincer domnul Bejan, eu nu mă grăbesc… La urma urmei tot acolo ajun gem…

— E adevărat, spuse blondul, dar ei poate au și început vânătoarea!

Era prima dată când funcţionarul se gândi serios la vânătoare; până acum fusese o glumă; urcase, urcase serios și, cine știe, peste puţin timp vor ajunge și atunci vor încurca toate lucrurile; el n-avea de gând să pună mâna pe o armă de vânătoare, era, deci, mai bine să-i spună de acum omului cam despre ce era vorba!

— Știţi, își căută el cuvintele, eu n-am de gând să… Am venit să mă plimb, atât. N-au decât să vâneze, pe mine nu mă interesează…

Șoferul privi în jur absent; pesemne că nici nu-l ascultase sau, poate, bănuise de la început despre ce e vorba.

— Asta nu mă privește pe mine, spuse el, şi dădu să se ridice, după ce sorbi ultima picătură de cafea.

Termosul era gol și Bejan îl luă în silă; se aşteptase să-i lase și lui, individul, însă, băuse tot; nici măcar nu-i mulţumise. În fine, se ridică și, bineînțeles, dădu să-l urmeze; picioarele îi deveniseră, dintr-odată, de plumb. Încercă să-l ajungă din urmă;

avu timp să observe că individul părea să fi uitat cu adevărat de el și se îngrozi.

Trebuia să-l urmeze cu orice preţ, să nu sufle un cuvânt dacă voia să-i ajungă din urmă pe cei doi.

Gândul răzbunării — sancţionarea șoferului pe câteva luni — era o nebunie.

Nici nu-și amintea cum de-i trecuse prin cap; unul ca el ar fi putut să-l ghicească și atunci? Și atunci, ce?

— Așteptaţi-mă, strigă din urmă funcţionarul, când văzu că rămase mult în urmă. Așteptaţi-mă, ce Dumnezeu!

Era adevărat că întârziase puţin, dar, din doi, trei pași, l-ar fi ajuns negreșit; și atunci de ce naiba strigase ca un bezmetic? Firește numai pentru că se temea să rămână cu adevărat singur; numai pentru asta?

Bejan îndrugă un fel de mulţumire, în clipa când insul întoarse capul spre el, neînţelegând mare lucru.

— S-a întâmplat ceva? auzi el și i se păru că se înșală.

Șoferul îl întrebă pentru a doua oară:

— S-a întâmplat ceva, domnule Bejan? !

Omul de la contabilitate dădu din mâini, într-un fel cât se poate de comic, încurcându-se și mai mult în vorbe;

— Oh, nimic, nimic, domnule! Știţi, nu vă supăraţi, mergeţi cam repede, prea repede… Am obosit!

Era ciudat sau, oricum, de neînţeles; șoferul, odată intrat în pădurice, parcă era alt om; la fel se întâmplase și cu Frăţilă și cu Postelnicu. Sau era nu mai o părere? Doamne ferește! Dar atunci de ce nu mai auzea râsetele lor năvalnice, de ce o luaseră înainte, de ce nu-l așteptaseră? Nu-l întrebase blondul despre teribilele sale controale financiare? Simţi nevoia să trăncănească.

— Mi-aţi povestit, începu el cu o voce tremurată, nesigură, mi-aţi povestit despre cele întâmplate în staţiune… Pe cuvânt că m-aţi făcut să râd. Cum poate un om să controleze fișele financiare în zece minute. Precis că s-a strecurat o greșeală. Bine că n-a observat-o nimeni!

— Ce staţiune? îl întrerupse șoferul din vorbăria-i fără șir.

Funcţionarul se opri din râs. Îl privi cu mare atenţie; avea niște ochi tulburi, greu de definit – da, niște ochi spălăciţi, o gură largă și pielea feţei, plină de riduri, aproape încreţită. Nasul era drept, bărbătesc; oare cum îl chema? Și de ce îşi bătea joc de el?

— Bine, îşi reveni el, numai că adineauri tot dumneavoastră mi-aţi spus că am efectuat un control la I.O.P.C., într-o staţiune…

— Ce staţiune? întrebă pentru a doua oară cel care-l încolţea.

— Habar n-am, spuse cu dezinvoltură Bejan. Nici nu-mi amintesc. Dumneavoastră trebuie să știţi mai bine din moment ce mi-aţi amintit de așa ceva. Eu fac tot felul de controale, nu pot să ţin minte…

— Pesemne că e vorba de o staţiune din apropiere, râse încurcat șoferul. Mai mult ca sigur că despre așa ceva e vorba. Se fac fel de fel de controale, nici nu știu la ce folosesc…

— Cum așa? se revoltă sincer Bejan. Cum, adică, la ce folosesc? Păi, bine omule, o lungi el, fără control nu se poate! Individul păru să se gândească o clipă.

— Atunci de ce a doua zi se fac, din nou, verificări? Nu-i o prostie?

— Bineînţeles că nu, reluă totul Bejan simţind că vocea sa se face din ce în ce

mai piţigăiată. Nu, dragă tovarăşe! Verificarea e sfântă! Dacă omul de la centrală a greşit? Ce te faci atunci?

— Dacă a greşit, plăteşte, spuse sec blondul.

Bejan era uluit. Iată ce se ascundea în spatele mutrei sale chinuite. Era clar că i se jucase o farsă!

— Vreţi să spuneţi că atunci aş fi putut greşi?

— De unde vreţi să ştiu eu asta? dădu din umeri însoţitorul său. Alţii sunt în măsură să spună asta, eu nu mă pricep.

— Bejan nu greşeşte niciodată! strigă ca scos din minţi funcţionarul. Apoi se linişti. Aţi spus adineauri că alţii sunt în măsură să judece dacă am greşit sau nu. Care alţii? Nu vă înţeleg?

Omul dădu să-şi vadă de drum, dar Bejan se agăţă pur şi simplu de el.

— Care alţii, te întreb? schimbă el tonul şi apelativul. Nu cumva eşti pus de ei? Nu cumva ţi-a şoptit cineva: „Feriţi-vă, vine Bejan!"

Când văzu că funcţionarul nu-i dă drumul la re verde hainei de care se ţinea strâns în vreme ce perora, blondul se smuci rapid, dornic să se elibereze din strânsoarea acestuia. Bejan, ca din greşeală, căzu la pământ şi se lovi; de fapt, nu voise decât să scape de el!

Aproape că-i părea rău, însă nu mai era timp pentru regrete; iată, vremea trecuse şi nu ajunseseră prea departe.

Bejan rămase la pământ cât se poate de aiurit. Ei bine, nu se aşteptase la aşa ceva; ar fi preferat să moară acolo, să nu se mai ridice de la pământ decât să-l urmeze. Dar cel mai curios lucru era că blondul nu zicea nimic; aştepta numai să se scoale de acolo şi să-şi urmeze drumul. Măcar să fi spus un cuvânt sau, mă rog, să-şi ceară scuze.

Când văzu că omul cu termosul n-avea de gând să se ridice de la pământ, şoferul o luă din loc hotărât să nu-i mai pese de soarta celuilalt. Bejan chiar îl auzi:

— Fie ce-o fi! şi o luă la picior.

Bejan abia aşteptă momentul ăsta. Se ridică şi-l urmă, nu înainte de a-i striga în faţă:

— Nu eşti om, eşti câine!

Celălalt nici nu-i răspunse, de aceea Bejan continuă:

— În locul dumitale nu m-aş mai întoarce printre oameni. Locul dumitale e aici, arătă el spre pădurice care se întindea mai mult decât îşi putea în chipul.

Nici de astă dată omul nu-i vorbi. Bejan nu se lăsă:

— Probabil că e vreo farsă, reuşi el să se încurajeze. Precis că e vreo farsă a celor de la staţiune.

Cine ştie când i-am prins cu mâţa în sac şi ce s-au gândit: „Ia să i-o facem noi lui Bejan!" Spune, nu-i aşa? De ce taci?

Şoferul se opri locului; era stors de puteri, transpirat, abia mai putea să vorbească.

— Îmi pare rău că te-ai lovit!

— Pe dracu'! şopti Bejan cu mult curaj. Dacă-ţi părea rău mă ajutai să mă ridic.

— Pe cuvânt că n-am vrut. Dar prea trăgeai de mine și n-avem timp de pierdut.

— Avem tot timpul. Slavă Domnului, nu ne așteaptă nimeni!

— Nu-i așa, răspunse calm individul, nu e deloc așa. Trebuie să ne grăbim.

— De ce să ne grăbim?

— O să se întunece în curând și s-ar putea să nu mai găsim drumul. E un teren de vânătoare, ţi-am spus, se poate întâmpla orice.

— N-are ce să se întâmple, se enervă Bejan.

— Ba da, răspunse moale șoferul. S-ar putea să nimerim prost.

— Cum adică?

Abia puse întrebarea și se cutremură:

— Vrei să spui că poate să ne împuște din greşeală, nu?

— Da, se repezi șoferul să încuviinţeze. Eu, unul, vreau să ajung întreg acasă.

— Și eu, chicoti Bejan.

— Păi, atunci, grăbește-te.

Bejan se conformă. Nu mai scoase un cuvânt; vedea numai spatele lat al tovarășului său, genunchii îndoindu-se la fiecare pas. Pentru o clipă fu mândru de el; era un adevărat bărbat. Vru să-i comunice asta, apoi se opri la timp; promisese că n-avea să mai trăncănească, așa că renunţă fără nicio părere de rău. Omul nu voia decât să-i salveze viaţa și el care se gândise să-l retrogradeze câteva luni. Mare prostie!

— Probabil că ești supărat că ţi-am băut toată cafeaua.

— Nu sunt supărat deloc, se grăbi Bejan să-l aşi guri. Îmi închipui că ești foarte obosit, căută el să înnoade o nouă discuţie. Cred că și eu aș fi făcut la fel, se trezi el vorbind. Odată eram într-un control…

— Lasă asta, i-o tăie rapid individul. În orice caz a fost o porcărie că ţi-am băut ultima gură de cafea. N-aş fi crezut-o! o dădu el pe râs.

— Pe cuvânt că nu e nimic, insistă Bejan. Eu am mai băut astăzi câteva.

Cu asta se lăsă tăcere și fiecare îşi văzu de drum.

Era timpul să ajungă, se gândi Bejan, trecuse destulă vreme de când coborâseră din mașină, pesemne că nu mai aveau mult. Se simţi, brusc, cât se poate de obosit.

Când, după o vreme, îşi ridică privirile din pământ, se îngrozi: șoferul nu se mai vedea. Bejan se opri locului și cercetă împrejurimile; mersese o bună bucată de drum și se gândise la ale lui. Acum, iată ce se întâmplase: omul dispăruse.

Strigă din toate puterile:

— Hei, unde ești? și vocea lui piţigăiată i se păru cutremurătoare.

Înjură de mama focului, se opinti să urce, neștiind prea bine încotro s-o apuce; o rupse la fugă drept înainte; abia îşi mai simţea respiraţia grea, usturătoare, fierbinte…

Se opri din nou să-și adune puterile; avu vreme să observe că păduricea aproape se terminase și, din nou, o luă la goană, înnebunit.

— Oprește-te, urlă el zăpăcit de toată situaţia, oprește-te odată, însă nu zări nimic. Doamne iartă-mă, murmură Bejan, sfârșit, și-n clipa aceea zări în vârful

dealului o mogâldeaţă de om.

Era, nici vorbă, însoţitorul său care-i făcea semne să se grăbească. Bejan îi răspunse în fel și chip, fericit că-l descoperise acolo, aşteptându-l cu adevărat și, fără să mai piardă timpul, o luă, cât putu de repede, spre el. Când, în cele din urmă, ajunse sus, nu mai știu cum să-i mulţumească acestuia; omul nici nu-l luă în seamă.

— M-am speriat îngrozitor, mărturisi funcţiona rul. Am crezut că m-ai lăsat singur în pustietatea asta!

Șoferul îl privi de-a dreptul mirat, așa că Bejan continuă:

— Cred c-am făcut o greșeală c-am venit aici, căută el să se explice. Poate că nu-s făcut pentru așa ceva. Uite, de exemplu, Postelnicu și Frăţilă n-au nicio grijă! Chiar așa: ce grijă să aibă? Pune-te în situaţia mea; ce-ai face într-o situaţie ca asta?

În loc de răspuns — Bejan îi vorbise cât se poate de cuviincios, poate prea amabil — șoferul schiţă cu mâna ceva, arătând spre o anumită direcţie.

Au ajuns!

Când se dumiri cum stăteau lucrurile Bejan sări în sus de bucurie; haina îi flutura într-o parte și-n alta, privirea i se schimbase cu totul; era alt om!

— Va să zică aici e pavilionul de vânătoare!

Nu după multă vreme, îl descoperi cu ochii săi; era un fel de cabană cu acoperișul cam dărăpănat, cu o verandă și câteva bănci, un loc, adică, unde puteai să te odihnești și atât.

Firește, nu era ce-și închipuise el, dar ce importanţă mai avea asta, de vreme ce ajunseseră cu bine.

Se repezi, cu ultimele puteri, spre locul cu pricina, urcă treptele, chiui, încercă ușa, pipăi băncile, totul părea destul de trainic.

Chiar de sus, de pe verandă, îi strigă șoferului:

— Nu-mi pare rău c-am venit până aici. Îmi place foarte mult. E un loc grozav.

Blondul desfăcu un pachet de mâncare și se apucă să mănânce. Pentru o clipă, lui Bejan i se făcu foame; nu îndrăzni însă să-i spună nimic. Era mai bine să aștepte; desigur, tovarășul său avea să-l invite, mai devreme sau mai târziu. Până atunci bietul funcţionar nu se mai sătura privind pavilionul de vânătoare.

— Hei, e cineva aici?

Pur și simplu plutea de fericire! Zări în dreptul său, chiar lângă baracă, pe Postelnicu și Frăţilă, și, uitând de șofer, o luă la goană spre ei. Era hotărât să le povestească totul.

— Mare minune, începu el, credeam că nu mai ajung. Abia îmi simt picioarele, se văită, dornic să schimbe o vorbă.

Cel dintâi care-l cercetă cu privirile fu, totuși, Frăţilă; lăsă arma jos, ochii îi sclipiră, ca și când nu s-ar fi așteptat la o asemenea întâlnire, apoi, fără să spună o vorbă, îşi reluă vechea poziţie și, bineînţeles, îşi trase arma lângă el.

— S-a întâmplat ceva? avu Bejan timp să-l întrebe. Haideţi, spuneţi-mi, ce staţi așa?

Frăţilă îl măsură din cap până-n picioare și imediat îi şopti printre dinţi:

— Cară-te, nu se aude?

Bejan izbucni în râs.

— Pentru Dumnezeu, ce v-a apucat? îi privi el, rugător.

Apoi, pentru că nici Frăţilă și nici Postelnicu nu spuneau nimic, Bejan încercă să-i îmbuneze.

— Sunt eu, Bejan. Ce dracu' vă uitaţi așa?

Se trezi luat pe sus fără să mai poată spune ceva; șoferul, care văzuse toată scena, îl tot trăgea de acolo.

— N-ai auzit ce ţi-au spus? Cară-te !

Bejan se înfurie cu adevărat și, cu toate că blondul nu-l scăpa din strânsoare, mai reuși să strige:

— Ai înnebunit? Sunt prietenii mei. Ce te-a apucat?

Când văzu că șoferul nu spunea nimic și nici cei doi nu-i săriră în ajutor, așa cum se așteptase, Bejan pricepu că, de fapt, cei trei erau împreună. Nu cumva așteptau vânatul și el îi deranjase, le stricase toată treaba?

Insistă:

— Va să zică pentru asta m-aţi chemat! izbucni el cu ură. Vă vorbește omul frumos și voi nimic. Bine, suspină el adânc.

În loc de răspuns, cei doi se făcură nevăzuţi, fără să se mai uite în urmă. Bejan făcu ochii mari; nici nu-i venea să creadă! Ar fi trebuit să nu le vorbească, ar fi trebuit să-și ţină gura. Și, când colo, el le alungase vânatul!

Rămase în mijlocul drumului, neștiind încotro s-o ia: să alerge după cei doi sau să se întoarcă la șoferul întins pe iarbă? Flanela roșie a lui Frăţilă se mai zări o vreme, apoi Bejan îl pierdu din ochi.

Așadar, îi încurcase la vânătoare! Pentru asta, nu-i așa, cei doi nu-i adresară niciun cuvânt, dispărând în hăţișurile pădurii! Altfel nu se putea !

Nu-i mai aștepta și se întoarse. La gândul c-o să-și piardă timpul cu el, să pălăvrăgească în așteptarea celor doi și c-o să-i facă toate mofturile, se scârbi cu totul.

Se așeză plictisit undeva în iarbă, fără să-i arunce celuilalt vreo privire; nici măcar nu voia să-și amintească prin tot ceea ce trecuse. Felul cum blondul mânca îi făcea rău; înghiţea bucăţi întregi, pesemne nemestecate! Avea un stomac de fier, ce mai ! Și nici măcar nu-l invitase la masă, oricum, să-i spună ceva! Dar dacă stăteai să te gândești, cu ce era mai presus unul ca Frăţilă și chiar Postelnicu?

— Nu vrei să iei câte ceva? veni cu mare întârziere invitaţia tovarășului său de drum.

Se uită spre micul pachet; mai rămăseseră doar câteva felii de salam, puţină pâine și cam atât.

— Hai, nu te supăra, schimbă acesta tonul.

Din locul unde stătea, Bejan avu vreme să observe resturile de la o cutie de conserve din care șoferul se înfruptase serios.

— Am și ceva de băut, mai spuse. Adineauri, te-ai cam supărat, nu-i așa? spuse el cu prietenie.

Apoi, dintr-odată, îi făcu semn să asculte.

— Auzi ceva?

— Ce dracu' să aud? se arătă Bejan mai plictisit ca oricând. Și dumneata, de ce dracu' te bucuri așa? Încetează odată cu ţopăitul ăsta.

Șoferul nici nu-l luă în seamă; părea de o veselie nebună, lucru care îl enervă și mai tare pe Bejan.

— Ţi-am spus să încetezi, ţipă ca un apucat Bejan. Potolește-te odată!

Șoferul îl privi cu atenţie și, curios, se opri din agitaţia-i nefirească; se vedea cât de colo că, pentru o clipă, îi fusese teamă de Bejan.

— Hai, potolește-te, omule, îi porunci Bejan.

Funcţionarul prinsese și mai mult curaj și, în vreme ce însoţitorul său de până atunci îi privea cu oarecare mirare, luă din resturile de mâncare.

— Dumneata n-ai de unde să înţelegi, căută șo fierul să se explice, nu cred că poţi pricepe ce înseamnă locul ăsta pentru mine. E un loc grozav, asta e!

— Și ce-i cu asta? Apoi, adăugă: Nici dumneata nu ești mai breaz decât ei !

— Ca prietenii dumitale? se grăbi călăuza să-l întrebe.

— Bineînţeles, mărturisi Bejan. Nici măcar nu te-ai ostenit să mă inviţi la masă. Noroc c-am îndrăznit, altfel…

— Ţi-am spus, se apără cât se poate de prost blondul. Vrei să zici că te lăsam nemâncat, nu?

— Ba bine că nu, răspunse Bejan fără ezitare.

Îi veni în minte termosul cu cafeaua băută pe nerăsuflate de către individul din faţa lui și vru să-i amintească, numai că se opri la timp. Observă pe faţa celuilalt o teamă de neînţeles pentru unul ca el și se bucură. Din ăștia îmi ești, se bine dispuse Bejan, prefăcându-se că, totuși, nu-i dă nicio atenţie.

Termină resturile de mâncare, strânse pachetul și-l aruncă cât colo; ceva se întâmplase și cu el, pentru că prea puţin îi mai păsa de tovarășul său de drum; pe jumătate îl uitase!

— Ce vrei să faci? îi strigă șoferul când îl văzu îndepărtându-se. Ce naiba te-a apucat?

Bejan nu catadicsi să-i răspundă, drept pentru care celălalt se ridică și alergă înspre el.

— Te-am întrebat ceva, spuse el enervat. Sau ai de gând s-o ștergi?

Era rândul lui Bejan să râdă cu poftă. Iată că tovarășul său de drum se speriase c-o să rămână singur! Nu pentru asta alergase în urma lui? Foarte bine, o să-și bată joc!

— Văd că ţi-a cam intrat frica în oase, continuă funcţionarul jocul său atât de curios. Te-ai speriat tare, frăţioare, nu-i așa?

Se simţea din ce în ce mai sigur pe el, gata să se descurce în orice situaţie.

— Ce-ai înlemnit așa? se puse el pe râs. Parcă ai fi altă arătare. Doamne, iartă-mă!

Într-adevăr, călăuza, o dată ce-și terminase misiunea de a-l aduce la vechiul pavilion de vânătoare, era de nerecunoscut. Cât urcase până acolo, se temuse ca

un prost de el; acum era rândul lui să nu-i mai pese de nimeni. Nici măcar de șoferul care se lăudase că este din partea locului !

— Am crezut că vrei să-ţi iei tălpăşiţa, mărturisi acesta.

— Și ce dacă vreau să plec? Descurcă-te singur, frate!

Pentru prima dată îl auzi rugându-se:

— Doar n-ai de gând să mă lași singur? Vin și eu cu dumneata! Funcţionarului i se făcu milă de el.

— Dacă vrei să știi, nici n-aveam de gând să plec. Am vrut numai să văd ce faci.

— Bejan, omule, îl auzi pe șofer, să nu faci asta!

— Știi ceva? spuse Bejan nepăsător. Tare m-ar bucura să dăm foc la hardughia asta. Nu-mi place deloc cum arată.

Omul făcu ochii mari.

— Nu înţeleg, căută el să câştige ceva timp.

— Pavilionul ăsta e o prostie. Ce-ar fi să terminăm cu el? îi dăm foc și gata!

— Cum ai să faci asta? se chinui să înţeleagă celălalt. Doar n-ai înnebunit? E un loc foarte frumos!

— Mă rog, o să vorbesc eu cu cine trebuie ca să se termine cu bâlciul ăsta. Mare prostie!

— Bine, dar de ce?

— Hai, nu face pe prost'! Știi bine că nici dracii nu vine aici ! De ce naiba să-i mai spună atunci pavilionul de vânătoare? Ca să-și bată joc de oameni?

Fără să mai aștepte spusele tovarășului său de drum, Bejan se repezi într-acolo și prin câteva lovituri încercă să dărâme lemnăria verandei; ei bine, nu reuși mare lucru.

— Astâmpără-te odată! încercă să-l potolească șoferul.

— Ia uită-te, ia uită-te, se grăbi Bejan să-l facă atent când, după ce încercă să-l alunge cu orice chip, un șobolan se ivi în dreptul său, luând-o la goană.

Funcţionarul se distra de minune; aruncă un pietroi, apoi încă unul, prăpădindu-se de râs de goana nebună a șobolanului ivit pe nepusă masă.

— Ai văzut? se distră el. Ce dracu' nu spui nimic? se opri Bejan dintr-odată.

Era limpede că șoferul nu prea înghiţea joaca teribilă a lui Bejan, dar n-avea încotro.

— Te pomenești că nu-ţi convine? îl ghici funcţionarul, roșu la faţă. Parcă spuneai că aici e locul dumitale, nu-i așa? Cinci ajungem jos am să dau un telefon șei desființeze baraca asta!

— Să nu faceţi asta! insistă blondul.

— Și. Mă rog, de ce? se înfipse Bej în tovarășul său de drum. Șoferul se pierdu o clipă.

— Bejan, omule, să nu faci așa ceva! E singurul loc unde mai pot să vin!

— Nu pricep, îi râse în faţă nea Bejan. Cum, adică, e singurul loc unde — mai poţi să vii? Pe cuvânt că nu pricep !

Se dădu câţiva pași înapoi, mai privi o dată în jur, apoi rămase ca paralizat; ceva curios îi trecu prin minte, pentru ca, dintr-odată, să înţeleagă totul.

— Ascultă, începu el cât se poate de calm, nu cumva vrei să zici că tu ai făcut pavilionul ăsta? Ia stai, frăţioare, se dumiri el. Ia stai, să ne socotim?

Va să zică, așa! L-ai făcut sau nu? urlă de-a dreptul nea Bejan.

Omul se îngrozi dar nu scoase niciun cuvânt.

— De ce taci? o luă de la capăt șeful contabil.

Vorbește odată! Spune-mi, pentru ce-ai făcut pavilionul ăsta sau cum naiba îi zice? Nu cumva ţi-ai pus în cap să câştigi ceva bani? Ai autorizaţie?

Un potop de întrebări se revărsă asupra acestuia și blondul nici nu mai știa ce să-i răspundă celui de dinaintea sa; în afară de asta, îi era teamă de Bejan.

— Ascultă-mă pe mine, dacă n-ai autorizaţie oști mort, înţelegi? Cu Bejan nu merg treburile astea!

— Domnule contabil, am făcut pavilionul numai pentru mine.

— Cum vine asta? se enervă Bejan.

— M-am gândit că pot să vin aici când vreau. La urma urmei ce-i tău în asta?

— Ai înnebunit? îi strigă în faţă nea Bejan.

Cred că nu-ţi dai seama ce spui!

— Lăsaţi. Că nu-i chiar așa! spuse șoferul. Da a era ceva, îmi spuneau cei de aici… Mâine, poimâine, dumneavoastră plecaţi, așa că…

— Gura! urlă Bejan. Nu trebuie decât să-ţi fac un raport, reveni el la cele spuse mai-nainte, nu trebuie decât să prezint situaţia și ești în mâinile mele. N-am ce să-ţi fac!

O vreme se plimbă cu mâinile la spate prin dreptul celuilalt, încercând să se gândească, totuși, la o soluţie; cel puţin așa credea blondul rămas complet aiurit faţă de întorsătura pe care o luaseră lucrurile.

— Deci, n-ai niciun fel de act, de dovadă, nu-i așa? îl cercetă mai departe Bejan.

— V-am zis că nici nu m-am gândit că altcineva poate să spună că…

— Dacă ne anunţi singur poţi să scapi mai ușor.

nu știu dacă mă înţelegi?… I

— Nea Bejane, omule, doar n-ai luat-o razna?

Eu nu scot niciun ban din treaba asta ! De ce s-o încurc atunci?

— Eu pot să te cred, dar alţii, nu !

— Care alţii?

Funcţionarul izbucni într-un râs nervos.

— Chiar nu pricepi? Am știut eu că anume ceva nu e în regulă cu dumneata! Pe drum, numai la asta m-am gândit!

De data asta obosise și se așeză jos. Blondul făcu și el la fel; se întâmplă un lucru curios: abia întins la pământ, Bejan adormi bușteau.

Când îl văzu adormit șoferul nici nu știu ce să creadă; nu cumva se prefăcea?

— Domnule Bejan, îi strigă el, însă celălalt, adormit tun, n-avea cum să-l audă.

Privi spre terenul de vânătoare; abia aștepta să vină Postelnicii și cu Frăţilă, să le spună ce se întâmplase cu Bejan. Aveau să-i dea dreptate lui și nu omului acesta pe care nici nu-l cunoștea prea bine.

Până și în somn mutra lui Bejan păstra ceva din aerul jalnic al unui funcţionar.

Aproape că-i era milă de el; adormise în toiul vorbăriei lui fără șir.

Ar fi trebuit s-o ia din loc și să-l lase în pace.

Când omul dădu semne că se trezește, șoferul sări ca ars.

— Aţi dormit ceva, încerca el să glumească cu tovarășul său de drum. Înseamnă că v-aţi odihnit!

Pentru o clipă Bejan nici nu mai știu ce să-i spună; căscă zgomotos, se întinse cât era de lung, își trosni degetele, luând totul de la capăt. Se simţea cât se poate de bine! în plus. Își aminti imediat povestea cu pavilionul de vânătoare. Remarcă și revenirea la un ton mai politicos.

— N-ai plecat? îl luă el la întrebări. De ce naiba stai să mă păzești pe mine? în situaţia dumitale…

— Ce situaţie? îndrăzni insul din dreptul său.

nemaiștiind ce să creadă. Pentru Dumnezeu, încetaţi cu povestea asta!

Bejan se ridică în picioare cu un fel de neîndemânare caraghioasă care-l făcu pe celălalt să-i sară în ajutor.

— Nu e nevoie, se apără el. Îmi pare rău pentru dumneata. Am să încerc să te ajut. Și acum, hai să mergem!

Pentru întâia oară blondul pricepu că Bejan nu glumește. De aceea întrebă speriat:

— Unde să mergem?

— Înapoi, la mașină. N-avem timp de pierdut.

— Și ceilalţi?

— Care ceilalţi? făcu funcţionarul cam uituc.

— Postelnicu, Frăţilă… Ce-o să zică atunci când o să se întoarcă?

— N-au decât să spună ce vor. I-am așteptat destul. Îi privește cum se întorc.

Eu n-am de gând să plec de aici. Trebuie să-i aștept, așa ne-am înţeles…

— *Foarte* bine, dădu Bejan neputincios din umeri. Faci cum crezi ! Și o luă înspre vale.

Când se văzu rămas singur, blondul se îngrozi: dacă Bejan avea să-i anunţe despre situaţia sa? Ce situaţie? Sau era o cursă? Nu mai stătu pe gânduri şi o luă la goană, hotărât să-l ajungă din urmă, îl descoperi după câtva timp și-l strigă:

— Domnule Bejan!…

Omul în pardesiu, înaintând cu mare grijă printre bolovanii ieșiţi în cale, nici nu întoarse capul. Părea că nu-l auzise, așa că blondul se puse iar pe fugă.

Odată ajuns din urmă funcţionarul îl privi cu o oarecare mirare, bine jucată.

— Dumneata erai? râse el chinuit, după care îşi văzu de drum.

Abia răsuflând. Șoferul încercă să-i vorbească, dar acesta nu mai scoase un cuvânt; ciudat era că știa drumul, ca și când ar fi fost pe aici de nenumărate ori.

Îndată ce văzu că Bejan n-avea chef de vorbă, șoferul se lăsă păgubaș: îl urmă în tăcere. Dacă la început funcţionarul abia se ţinea de șofer, iată că, de astă dată, șoferul căuta cu orice preţ să nu-l scape din priviri pe teribilul individ din faţa lui.

Curios, nu?

De fapt, nu era vorba decât de graba lui Bejan de a ajunge mai repede la hotel

până când nu se întunecă: obosise și, chiar dacă aţipise puţin, vârsta nu-l ierta. O baie, un somn bun și avea să se refacă! Dar pentru astă avea nevoie de un șofer și de o mașină !

În sinea lui, funcţionarului prea puţin îi păsa de pavilionul de vânătoare! Cât despre cel care-l urma, ce să mai vorbim! în fond, ar fi putut să-și ţină gura și cu asta, gata! Ceva, în cele din urmă, nu-i dădu pace; de ce se temuse de el la început?

Îl privi cu milă, dar nu uită chinurile teribile prin care trecuse; faptul că tăcea îl punea pe gânduri; îl prinsese cu mâţa în sac? îl prinsese! Păi, atunci? De ce naiba mai făcea și pe orgoliosul Ei nu se unii lise destul când urcase, alături de el, spre pădurice?

— Frumos drum, mai spuse ca pentru sine bătrânul contabil, numai pentru a vedea în ce ape se scaldă șoferul.

— Iarna e mare mizerie, începu să se tânguie blondul. Nici nu poţi să răzbaţi cu mașina…

— Păi, atunci cum ajungi aici, îl luă prin sur prindere Bejan. Doar pentru asta ai făcut dumneata pavilionul de vânătoare!

Uitând parcă cu cine are de-a face celălalt strigă înspăimântat:

— Domnule Beian, n-am făcut eu pavilionul de vânătoare!

Omul în pardesiu se strâmbă de râs.

— Cum vine asta? Odată spui într-un fel, altă dată spui altfel… Te asigur că nu e nevoie să minţi. Voi afla singur!

Ochii reci ai funcţionarului îl cercetară rapid!, lovise din plin.

— Doar n-ai de gând să spui cuiva? se agăţă șoferul de el.

Se prefăcu mai bine dispus ca oricând și chiar îi făcu semn că-l înţelege cu adevărat.

— Bine, spuse el, netezindu-și reverul hainei, acum hai să mergem!

Când descoperi mașina, Bejan o luă la goană spre ea; părea scăpat de orice grijă! Într-o jumătate de ceas ar fi putut ajunge la hotel; trebuia numai ca șoferul să nu simtă ceva, așa că mai bine era să se prefacă indiferent: faptul că o luase la goană spre mașină fusese o greșeală, noroc că celălalt nu-l observase.

Coborî fără să-i mai pese de el.

— Și, acum, să mergem, spuse bătrânul funcţionar, dar când se întoarse băgă de seamă că șoferul dispăruse. Unde drac' ești? urlă Bejan, neîncrezător.

Îl descoperi sub mașină.

— S-a întâmplat ceva? murmură el ca prin vis.

Șoferul nu-i răspunse și Bejan trebui să se aplece și el și chiar să se bage sub mașină.

— Ce e? ţipă el enervat. Ce faci acolo?

După o vreme reuși să se convingă că omul avea de gând să repare ceva la motor. Încet, încet, iată că se lăsa seara și șoferul tot nu reușea să-i dea de capăt. Dacă ora o șmecherie de a lui? Funcţionarul se schimbă la faţă.

— Am crezut că ești om de treabă, încercă Bejan să-l înţeleagă. Ei, bine, m-am

înșelat!

Șoferul nici nu-i răspunse și Bejan trebui să-l grăbească:

— Mai repede, mai repede, porunci el.

Blondul îi făcu semn că totul e în regulă. Când îl văzu la volan, funcţionarul Bejan se mai liniști un pic; pierduse ceva timp, dar acum era pe punctul de a pleca.

— Hai odată! îl grăbi ol din nou. Încet, încet, îşi regăsi siguranţa de sine. Ce-ai rămas așa? continuă el să îndemne pe șofer.

Când se văzu ajuns la hotel, Bejan aproape că și uită povestea cu pavilionul de vânătoare; avea chef să bea o sticlă de vin cu tovarășul său de drum și, pe urmă, să urce în cameră, să facă o baie.

— Pesemne că ești frânt, îl chestionă el pe șofer și acesta încuviinţă. Ar fi mai bine să bei ceva!

Comandă totul cu o bucurie nebună.

— Fac cinste, mărturisi el blondului care nu mai pricepea nimic.

Băură câteva pahare de vin și se apucară să înfulece; avea o poftă teribilă să bea. Ceva nu era în regulă nici cu el, așa că încercă să-l iscodească pe șofer…

— Ce te-a apucat? De ce naiba nu zici nimic?

Abia mai încolo șoferul se arătă mai bine dispus și Bejan păru mulţumit. Slavă Domnului, trecuse prin destule într-o singură după-amiază !

— Maro prostie cu pavilionul de vânătoare! Pe cuvânt c-a fost o nebunie, mărturisi funcţionarul în veselit cu totul.

Risc din nou fără niciun motiv; teama îi trecuse, numai blondul îl privea cu un aer uimit; probabil că se ameţise puţin, socoti bătrânul funcţionar, numai că, de îndată ce mai comandă o sticlă de vin, băgă de seamă că tovarășul său de drum dispăruse de la masă.

— Unde naiba ești? se irozi ol când constată cu adevărat că fusese părăsit.

Apoi insistă:

— Am să-ţi arăt eu cine-i Bejan! N-avea grijă, te găsesc eu!…

Urcă scările hotelului căutându-l pe șoferul dispărut îl găsi, după o vreme, sus, în cameră, mai precis în baie. Probabil că-i era rău, socoti Bejan, când îl văzu sfârșit, fără viaţă. Bejan nu mai așteptă, o luă la goană pe scări, abia privind în urmă.

Când se trezi se uită prostit în jur, parcă nevenindu-i să creadă: Postelnicu și specialistul din minister încă dormeau, fiecare la locurile lor. Nea Bejan mai privi o dată și încă o dar a, dornic să se dumirească. Nici urmă de șofer!

Se vedea că cei doi erau frânţi de oboseală, de vreme ce nici nu se sinchiseau de plimbatul lui prin cameră; nici vorbă, aşadar, de vânătoare și de pavilionul de sus, totul fusese un vis caraghios, foarte caraghios și funcţionarul se bucură ca un copil, scăpat, în fine, de o mare grijă. Mai era destul de puţin timp și, la radio, aveau să se anunţe rezultatele pronoexpres, așa că trebuia să fie atent să noteze totul, oum făcea mai de fiecare dată.

Coţofana

Stăteau de câteva ore bune pe vechea terasă, pălăvrăgind despre tot ce le trecea prin cap; iarna, terasa se închidea, așa încât nu rămâneau decât mesele goale, înghesuite într-un colţ, câteva scaune rablagite și un maldăr de hârtii și sticle.

Când și când, vântul ridica pe neașteptate fâșii de hârtii colorate, făcându-te să crezi că visezi; cei doi erau obișnuiţi cu așa ceva, ba chiar se distrau grozav când le vedeau; hârtiile zburătăceau pe dinaintea lor ca niște vietăţi speriate.

Vechea terasă era un loc din cale afară de bun ca să-ţi pierzi vremea; frigul abia dacă răzbea prin copertinele roșii și verzi iar ceva mai încolo se putea vedea parcul de distracţii unde, oricând, cei doi s-ar fi putut strecura prin mulţimea de gură cască.

— O să vedem ce-i de făcut, reveni pentru a nu știu câta oară Artenie, zugravul, cu gândul la sosirea topometristului.

Privi spre parcul de distracţii, de unde topometristul trebuia să pice dintr-o clipă în alta.

— Pe urmă, continuă el, te apuci de treabă, știi ce ai de făcut. N-ai decât să măsuri cât vrei!

Ochii blânzi se umeziră dintr-odată.

— Foarte bine, făcu Vlase Zimcescu. Îl așteptăm.

Numai să vină! îşi aminti, rapid, că omul s-ar putea să nu cunoască bine locul și, deci, exista riscul să-i caute în zadar.

— Aici o să n-o găsească, îl asigură Artenie. Pe semne că știe ceva! se puse pe râs zugravul. Marc minune dacă nu-l vezi apărând!

Vlasc Zimcescu îl privi cu mirare; ce naiba îl apucase de nu-și ţinuse gura?

— Mișcă-te, îl îndemnă el simţind cum se plictiseşte de moarte. Hai, odată, c-am amorţit.

De data asta Artenie nu mai înţelegea nimic; se simţea atât de bine cu prietenul său și. Dintr-odată, iată că celălalt dădea semne de nervozitate, de enervare; în plus, topometristul putea să pice dintr-o clipă în alta; unde naiba să meargă?

— Mișcă-ţi odată, fundul! se porni Vlase Zimcescu pe râs văzându-l atât de încurcat. Am îngheţat aici, nu altceva.

Pricepu, în fine, că n-avea de gând să plece din acel loc, ci doar se mai dezmorţeau puţin. Nici prin cap nu-i trecea să se ridice de acolo, dar să mai și plece în cine știe ce loc. O înd și când îl vedea pe domnul Zimcescu plimbându-se de la un capăt al terasei la altul, aruncând priviri iscoditoare spre parcul de distracţii de dincolo de drum, mulţumit, adică, de tot ce vedea. La ora aceea, firește, parcul era destul de animat, aproape înveselitor; ar fi dat orice să fie acolo; deocamdată, nu putea să-l părăsească pe tovarășul său, pentru că îl aștepta, cu adevărat, pe topometrist.

Ei bine, dacă ar fi fost după Artenie acesta i-ar fi spus domnului Zimcescu de la obraz să înceteze cu plimbatul ăsta de colo-colo, dar știa că nu se putea aștepta la nimic bun din partea acestuia; era greu să-i intri în voie, mai ales de data asta când îşi pier duse răbdarea; să-și ţină gura, să nu se enerveze, dacă voia să se înţeleagă

cu el.

Când topometristul îşi făcu apariţia, Artenie se arătă cât se poate de bucuros; erau acum trei inși și, deci, ar fi putut să vorbească în voie despre tot ce le trecea prin cap!

Vântul sufla din ce în ce mai slab, abia dacă-l simţeai aici, la adăpost; era un loc bun!

Topometristul le făcuse semn de departe, apropiindu-se de locul cu pricina cu mersul lui caraghios, ca de barză; era înalt, adus din spate, cu mâinile prea lungi, atârnând pe lângă corpul deșirat; un surâs naiv se citea pe mutra lui bleagă și, totuși, destul de simpatică. Nici vorbă că este topometristul, îşi zise Ar tenie, zugravul, și, când îi văzu instrumentele pe care le cărase în spate până aici, fu sigur că nu se înșelase; topometristul îi salutase de la distanţă fluturând o mină slăbănoagă pe deasupra capului; un adevărat amic care nu s-a lăsat. Așteptat.

Domnul Zimcescu abia dacă-i răspunse, renunţând, firește, la plimbatul fără rost; noroc că Artenie se arătă cât se poate de prietenos cu noul sosit. Ba chiar se ridică să-l întâmpine. În clipa aceea o rază subţire de soare lumină o parte a terasei și domnul Zimcescu, încălzindu-și mâinile, renunţă, pentru un moment, la aerul lui morocănos; era și timpul, pentru că topometristul, dintr-un salt, fu aproape de ei.

La vederea lor pufni în râs, copilărește, ca și când n-ar fi priceput pentru nimic în lume de ce cei doi îşi pierdeau timpul pe terasă când ar fi putut foarte bine s-o ia din loc spre parcul de distracţii.

— Va să zică, ăsta e locul! spuse el cu multă simpatie pentru cei doi. Chiar mă aşteptaţi? adăugă lunganul parcă nevenindu-i să creadă că nimerise pe o terasă pustie.

Îşi roti privirile dornic să priceapă cam ce anume îi atrăgea pe cei doi în locul cu pricina: era, ce-i drept, un loc ferit, unde puteai să discuţi în voie;

mai mult decât atât, din locul acela puteai să vezi foarte bine parcul de distracţii și, desigur, cei doi se bucurau grozav pe seama asta. Altceva nici nu prea aveau de făcut, decât să-și arunce privirile într-acolo și să se înveselească de tot ce vedeau cu ochii lor; și așa timpul trecea prea încet.

— O să ne cunoaştem mai bine, spuse cu mare greutate domnul Zimcescu căutând să-i facă pe plac proaspătului sosit. Aici putem sta de vorbă.

La urma urmei, terasa îi plăcea, așa că-și găsi imediat un loc și se întinse pe un scaun. Artenie, zugravul. Socoti c-ar fi timpul să-i vorbească, numai că Vlase Zimcescu îl fulgeră imediat cu privirea; trebuia să-și ţină gura.

Picături mici de ploaie se auziră, sus, pe copertine; era asemenea unui joc vesel, caraghios, care, firește, îi distra.

— Poţi să rămâi cât vrei, continuă cam — fără chef Vlase. Aici nu te plictisești niciodată!

Se lăsă un moment de tăcere; se vedea clar că, după o zi întreagă de măsurători, topometristul era, normal, destul de obosit. Un șoarece se ivi de un deva dinspre fundul terasei și trecu pe dinaintea lor; nimeni nu-i dădu nicio atenţie și topometristul păru că visează; habar n-avea de ce locul ăsta îi plăcea.

— Dumneata ai un asemenea loc? îl întrebă pe neașteptate domnul Zimcescu de parcă i-ar fi ghicit gândurile. Vreau să spun, știi un loc mai bun?

— De unde să știu? tresări cel abia picat.

— Asta e, spuse cu înţelegere Vlase Zimcescu, am știut eu c-o să-ţi placă aici!

— Așa e, recunoscu moale topometristul. Aici mă simt bine.

Celălalt râse cu poftă; felul de a fi al topometristului îi plăcea.

— Am avut parte de multe necazuri, se destăinui cu multă înţelegere Vlase Zimcescu. Chiar așa, prea multe necazuri pentru un om. Dar aici mă simt bine, uit de tot, nu-mi pasă de nimic.

— Și eu, se văită topometristul, am tras destule.

Dacă ar fi după mine aș da orice să scap de toate astea! și arătă spre vechile instrumente lăsate într-un colţ.

— Cred și eu, spuse cu viclenie Vlase. Pesemne că te-ai cam săturat. Așa e peste tot; stai ce stai și pe urmă parcă îţi vine să pleci; nu știu cum, te saturi dintr-odată!

— Asta, e îndrăzni și Artenie, zugravul, mulţumit de tot ce auzise cu urechile lui. Pe mine nu m-au chemat înapoi, la treabă? M-au chemat, cum să nu mă cheme?

Curios, cu tot frigul din jur, aici nici că se simţea.

— Ai văzut șoricelul de adineauri? se arătă prins de ideea sa domnul Zimcescu. Asta, spuse el, nu se teme de nimic. Îl văd de nu știu câte ori pe zi, dar, uite, nu se teme deloc. Ei, ce zici?

Topometristul clipi din ochi fără să priceapă ce vrea să spună; cât despre șoricel puţin îi păsa; râse cu poftă ca de o întâmplare veselă.

— O să-ţi spun ceva, reveni domnul Vlase. Dumneata eşti primul om pe care-l aduc aici, pe terasa asta. Încolo nu vreau să vină nimeni, înţelegi? Nu știu de ce. Nu-mi place să mai aduc și pe alţii aici…

O pală de vini îi răvăși părul crescut în neștire și abia avu timp să-și afunde, pe cap, șapca mai bine.

Era timpul să scoată sticla de băutură; ca un făcut.

Întârzia să aducă vorba despre asta; ceva îl făcu să aștepte un moment mai bun.

— Dumneata joci la loto? se avântă Vlase Zimcescu.

Topometristul îl privi uimit; nu jucase niciodată în viaţa lui.

— Domnule, începu celălalt și pipăi cu mâna sticla din buzunar, eu am jucat o singură dată. Dar n-am avut noroc.

Scoase din buzunar o hârtie îngălbenită și i-o în tinse în faţă.

— Biletul ăsta e câştigător, dar eu n-am câştigat nimic.

— De ce? se interesă topometristul.

— Pentru o femeie, răspunse sec celălalt. Am pierdut acest bilet câştigător pentru o femeie. Dumneata înţelegi ce înseamnă asta? Acum, poate, eram alt om! Hârtia asta mi-ar fi schimbat viaţa. De atunci o port întotdeauna la mine!

Biletul trecu clin mână în mână; Artenie, zugravul, îl pipăi pe toate părţile cu mare părere de rău; nu văzuse niciodată un bilet câştigător.

— Vin mereu aici, reluă toată discuţia Zimcescu, și stau și mă gândesc că acum aș fi fost un om bogat.

Ei bine, nu mi-a rămas decât hârtia asta, atât! De multe ori nici nu-mi vine să cred că am putut să pierd, mă crezi?

Artenie se înroși tot; știa povestea prietenului său, dar de dala asta ceva îl făcu să fie mai înţelegător ca oricând.

— E un bilet câştigător, aprobă și el dus pe gânduri și întoarse hârtia pe toate părţile, cu sfială.

— Am să-l păstrez toată viaţa, spuse Vlase Zimcescu întristat și scoase în sfârșit sticla cu băutură.

— Pentru ce? întrebă cu seninătate topometristul. Ce să mai faci cu el?

— Asta cam așa o, recunoscu cu plăcere și Artenie. Nu poţi să mai faci nimic.

Faţa prelungă a lui Zimcescu nu tresări deloc la auzul acestor vorbe de parcă s-ar fi gândit în liniște numai la un singur lucru.

— Domnule, se hotărî în cele din urmă se vorbească Vlase, e un bilet câștigător! Ori de câte ori vin aici, stau ce stau, mă plimb încolo, încoace și când mă plictisesc scot fiţuica asta și mă uit la ea.

Aproape că nu-mi vine să cred că puteam să câştig atâţia bani !

— Ai fi câştigat, slavă Domnului, continuă să-l laude Artenie. Acum e altceva!

— Asta nu mai are nicio importanţă, se arătă cât se poate de împăciuitor stăpânul biletului. Poate că-i mai bine așa, adăugă el și turnă în paharele de plastic. Hai, bea, se adresă Vlase topometristului rămas pe gânduri.

Noul sosit bău rapid paharul său stârnind și mai mult simpatia celuilalt pentru el și pentru felul lui de a fi.

— Acum o să apară din nou, făcu domnul Vlase și bău și el dintr-o singură suflare. Nu se teme de nimic, chicoti ol înveselit la ghidul că șoricelul avea să se ivească din nou: deocamdată însă nu se întâmplă nimic. Păcat! mai spuse omul când văzu că șoricelul n-avea de gând să apară.

— Îmi place să beau aici, declară topometristul. Nu știu de ce, dar totul parcă e altfel.

Vântul se opri ca din senin; picături mici și rare de ploaie continuau să se audă, sus, pe copertină.

— Ia taci, făcu Zimcescu.

Cei doi se uitară unul la altul fără să priceapă despre ce anume e vorba; Artenie, cu mutra lui copilăroasă, se prefăcu a asculta cu mare atenţie, însă nu reuși să prindă mai nimic.

— Nu se aude? întrebă mirat Vlase Zimcescu.

Topometristul ciuli și el urechile; abia dacă putea distinge ceva.

— E coţofana! se bucură sincer bătrânul Vlase și încercă să le arate locul de unde o puteau zări.

Parcă e un făcut, suspină omul, nu scap niciodată de ea !

Artenie, zugravul, privi spre locul cu pricina, dar nu zări absolut nimic: se ridică cu maro greutate, încercând să vadă pasărea; Vlase presupunea. că s-ar afla în

dreptul copacului.

— Nu văd nimic, se plânse el neputincios.

Domnul Vlase mai ascultă; apariţia coţofenei îl interesa cu totul și uitase de topometrist. Înaintă anevoie pe terasa pustie, împiedicându-se, când și când, în mantaua de ploaie, lungă piuă la pământ, foșnind la fiecare pas; la marginea terasei așteptă; coţofana nu se arătă deloc.

— Nu e nicio coţofană, spuse batjocoritor Arte ale. De unde naiba să fie aici coţofene? și râse gros.

Celălalt, însă, nu-i dădu nicio atenţie; nici nu băgă în seamă râsul grosolan al acestuia; credea din toată inima că minunea o să se întâmple. Imaginea omului rămas cu spatele la ei, în așteptarea păsării curioase, îl făcu pe topometrist să priceapă că, în fond, noua sa cunoștinţă era un om destul de singurratic, în ciuda felului de a fi; la urma urmei ce nevoie aveau ci de o coţofană? Văzuse în viaţa lui destule, prea puţin îi păsa de așa ceva; și, totuși, era curios să știe ce-avea să facă Zimcescu.

— Nu văd nimic, continua să se distreze Artenie, zugravul. Poate că ţi s-a părut, se adresă el prietenului său. Hai, mai bine să bem!

Topometristul bău la fel de însetat ca și până atunci; o transpiraţie rece îi umezea fruntea; habar n-avea de ce se întâmplă asta, așa că-și înfundă și mai adânc mâinile prea lungi în buzunare. Se hotărî, în fine, să vorbească:

— Dumneata, i se adresă el cât se poate de liniștit lui Artenie, ai fost zugrav? De ce îţi zice așa, zugravul…

Artenie se înroși tot; era prima dată când topometristul i se adresa lui, fără ca Zimcescu, «are urmărea coţofana, să fie de faţă.

— Eu? tresări el speriat. Și imediat: M-am să turat de meseria asta! Pentru ce, domnule, să zugrăvești toată ziulica? Ca să-și bată toţi joc de tine?

Topometristul nu crezu niciun cuvânt; omul ar fi putut să se întoarcă înapoi la vechea sa ocupaţie

— E o meserie bună, încercă topometristul să pună lucrurile la punct, în orice caz, se simţi el da tor să adauge, nu e mai bine ca-nainte!

— Înainte? spuse batjocoritor Artenie. Oamenii m-au uitat, oamenii uită repede. Și pe dumneata o să te uite.

— Dacă vrei să știi, n-au decât să mă uite. Eu m-am învăţat, îi ripostă celălalt.

— Și eu, îl aprobă Artenie. De câte ori nu m-am gândit că e o prostie să crezi că cineva se gândește chiar serios la ce faci. Să zicem, începu el, că au fost câţiva care, poate, s-au gândit la mine, nu? Păi, dacă au văzut că nu mai vin, de ce nu m-au căutat? Ia să vedem și noi de ce Artenie nu mai trece pe la noi?

— Și eu zic la fel, încercă topometristul să-i dea dreptate. De ce naiba nu te-au căutat? Sau măcar să te mai salute, nu?

— Să mă salute? făcu enervat Artenie. Pe mine?

— Pe dumneata, îi făcu pe plac Artenie. Doar te cunosc, nu-i așa?

— Asta e, că nu mă mai cunosc! Acum a venit altul, dar și pe el o să-l uite. Noroc că-l știu !

— Și? păru interesat lunganul.

— Păi, nici el nu mă salută!

— Poate că nu te cunoaşte…

— Cum să nu mă cunoască? Doar e prietenul meu !

— E prietenul dumitale?

— Chiar așa, e prietenul meu. Dar ce folos? Se face că nu mă știe. Foarte bine, reveni zugravul, nu e nicio supărare că nu-mi vorbește, dar de salutat poate să mă salute. Așa sunt toţi! Odată vezi că nu te mai salută !

— E o prostie, îi dădu dreptate topometristul cât se poate de îngăduitor.

Umplură paharele, veseli, mulţumiţi de cunoştinţă; de multă vreme nu mai întâlnise Artenie, zugravul, un ins atât de simpatic. Din păcate, la capătul celălalt al terasei Zimcescu dădu semne c-avea să se reîntoarcă la masa lor; aștepta, firește, ca biata coţofană să se ivească în dreptul lui, ca să se laude cu ea, însă pasărea nu apăru nici de astă dată.

Cei doi aproape că-l uitaseră; beau liniștiţi sporovăind în liniștea terasei.

— Își pierde timpul de pomană, spuse Artenie.

— E un om ciudat, încercă să-i ia apărarea topometristul.

— Nu e nicio coţofană, se înfurie la un moment dat Artenie. Doar m-am uitat bine! Poate că s-a înșelat.

— Nu cred, deveni mai diplomat omul cu măsurătorile. Prietenul dumitale știe locul mai bine ca oricare altul.

— Nici vorbă, şopti zugravul. E prima dată aici!

— Nu se poate, spuse topometristul pe jumătate ameţit.

— Eu n-am fost pe aici, se simţi dator să se explice Artenie. El m-a cărat, altfel nu veneam aici.

Mie nu-mi place locul ăsta! De multe ori mi se face frică. Bine că mai vorbesc cu dumneata. Numai coţofana asta mai lipsea. Până și de ea mi-e frică, mărturisi omul.

— N-ai de ce, e un ins de treabă. Iar aici e un loc cât se poate de liniștit.

— Asta? De unde așa de liniștit? Am mai văzut locuri ca astea! Ce folos?

— Nu e nimic, râse topometristul, nu e nimic.

Stăm de vorbă; vorbim, vorbim… timpul trece…

— Și coţofana?

— Păi. Asta e. Nu apare!

— Mama ei de treabă, spuse Artenie, zugravul.

mai bine să plecăm.

— De ce?

— Nu știu. Mie nu-mi place aici.

În cele din urmă, sătul să aștepte la marginea terasei. Zimcescu se lăsă păgubaș: totuși, un timp se plimbă la fel ca la început, de-a lungul terasei, neștiind nici el prea bine dacă trebuie să renunţe sau nu la ideea sa.

Când, în fine, s-a întors la locul său, arăta moleșit, plictisit, schimbat cu totul. Bău ultimul pahar apoi mai scoase o sticlă plină.

— E frumos aici, spuse topometristul ameţit de-a binelea. Parcă suntem pe un vapor.

Vlase Zimcescu îl privi fără să mai spună un cuvânt.

— Asta e. Îi întări spusele Artenie, parcă suntem pe un vapor.

Se simţea, de pretutindeni, frigul care se lăsase peste seară. Băură toţi trei în tăcere.

— E frig, spuse Artenie, zugravul, însă nimeni nu-l luă în seamă.

Paharele de plastic pocneau când și când; se vedea cât de colo că Vlase Zimcescu era nervos. Topometristul îi vorbi de ale lui cu aerul unuia care înţelege supărarea altcuiva.

— O să mai vin pe aici, zise el la sfârşit, când ar fi vrut, cu orice preţ, ca tovarășii săi să se simtă mai în largul lor.

Sporovăiră o vreme despre tot felul de lucruri, mai ales Artenie, zugravul, prins de tot felul de gânduri.

Abia într-un târziu coţofana se ivi și se așeză chiar pe masa lor, dar cei trei nici n-o observară.

Stătea în mijlocul mesei, pasăre urâtă și rea. Fără să se teamă de cei din jur și Artenie, surâzând tot timpul, fără să priceapă nimic din vorbele celor doi, adormi cu capul pe masă. Părea că nu se sinchiseşte de nimic.

Un om în câmp

Era timpul s-o ia din loc — și asta cât mai repede — numai că, prins cu tot felul de lucruri, nici nu mai apucă să pună ceva în gură; soarele dogoritor era undeva la marginea câmpului, o prepeliţă zburătăcită bătu din aripi, în iarbă cosașii abia dacă se auzeau.

O femeie în negru trecu podeţul de lemn, apoi un om cu o biciușca în mână strigă ceva în urma ei, făcându-i semne să-l aștepte, însă femeia îşi înteţi pașii fără să-i arunce nicio privire.

— Pavelico! încercă el s-o oprească într-un fel.

Omul care strângea finul tresări. Din locul unde era aproape că nu putea fi văzut de cei doi; individul cu biciușca înainta greoi prin fierbinţeala amiezii, ca și când ar fi înotat prin valul de căldură, săltând, la fiecare pas, poticnindu-se când și când.

— Pavelico! se auzi din nou strigătul lui disperat.

Podeţul scârţâi din toate încheieturile când omul cu piciorul vătămat trecu, în mare grabă, pe scândurile încinse de căldură.

— Tunsule! îi strigă femeia aproape batjocoritor.

Gâfâind din greu, bărbatul dădea semne s-o ajungă și femeia, parcă ghicind că n-avea să scape cu una, cu două, se opri locului, așteptându-l.

— Văduvoiule, izbucni ea cu toată sila care-i în spira omul acesta şchiopătând pe podeţul de lemn.

Abia atunci cosașul din câmp băgă de seamă că insul de pe punte ducea în spate un tablou neînchi puit de mare, cu o ramă aurită, masivă, cum nu mai văzuse.

Bătrânul Cernovodeanu, omul cu coasa, se gândi că, poate, individul furase de pe undeva tabloul și acum încerca să-l facă dispărut sau cam așa ceva.

— Doamne, iartă-mă, şopti celălalt sub greutatea tabloului.

— Tunsule, îl strigă mai departe femeia cuprinsă de furie. Pleacă cu tabloul tău de aici! Ce să fac cu el?

— Pavelico, încercă şchiopul s-o îmbuneze, făcându-i, mai departe, semne să-l aștepte, doar n-ai de gând să mă lași aici?

Cernovodeanu o privi uimit. Era o femeie încă tânără, frumoasă, ceva mai înaltă decât individul ce alerga în urma ei, cu părul strâns sub basmaua neagră și privirile aprige, iscoditoare.

— Tabloul e al tău, şopti şchiopul când se văzu ajuns în dreptul ei. E un tablou foarte frumos!

Pavelica se întoarse spre omul gâfâind sub apăsarea greutăţii din spate dornică să scape mai repede de el.

— Pavelico, așteaptă-mă! suspină omul din câmp pe jumătate pierdut.

Se opri locului și puse tabloul jos rezemându-l cu mare, cu foarte mare grijă; tabloul părea luminat din toate părţile și bătrânul Cernovodeanu simţi că se petrece un lucru cât se poate de ciudat; ei bine, tabloul o înfăţișa pe femeia în negru, pe Pavelica, și era, într-adevăr, foarte frumos.

Pur și simplu lui Cernovodeanu nu-i veni să creadă că femeia aceea din tablou era chiar acolo și că vorbea cu şchiopul pe lângă ea. Așa că se holbă o vreme la portretul înrămat fără să-i vină să creadă.

Nu mai văzuse așa ceva; în plus, aproape că nu înţelegea de ce şchiopul cărase după el tabloul uriaș în plin câmp.

— N-am nevoie de el! se grăbi să-l asigure femeia pe bărbatul cu faţa asudată. Poţi să faci ce vrei cu el, prea puţin îmi pasă!

— Nu vorbi așa, se arătă el cât se poate de împăciuitor.

Omul îşi trecu mâna aspră deasupra pânzei.

— M-a costat o grămadă de bani!

— Asta-i bună, râse Pavelica. Și acum ce-ai vrea să fac? Să-ţi mulţumesc, să-ţi cad la picioare?

— Eu, unul, reuși omul să spună după o clipă de tăcere, am zis c-o să-ţi placă! Altfel nu mă căram cu el atâta drum!

— N-ai decât să-l cari cât oi vrea, omule! Doar n-o să te opresc eu?

— E un tablou frumos, murmură ca pentru sine insul. Dacă nu-mi plăcea, nu-l luam!

— Îţi baţi gura de pomană, nu se lăsă deloc impresionată femeia de vorbele celuilalt. Eu n-am nevoie de tablou ! Și nici de tine !

— Nu e nimic, se resemnă el, nu e nimic și în tinse o mână gata s-o mângâie.

Curios, femeia nu-l îndepărtă, așa cum bătrânul

Cernovodeanu ar fi crezut că trebuie să se întâmple, și şchiopul o strânse zdravăn în braţele sale.

— Tunsule ! îi spuse ea, când se dezmetici și-i scăpă şchiopului din braţe. Am

știut eu că asta vrei!

Omul era, totuși, neîncrezător în vorbele ei, privind-o oarecum speriat; faţa-i asudată i se umplu, dintr-odată, de mici pete roșii.

— Și acum ce-ai de gând? întrebă el îngrozit când băgă de seamă că ea e gata s-o ia din loc.

— O să văd eu, spuse femeia în doi peri și dădu iar să plece.

— Ascultă, se rugă de ea şchiopul, pe jumătate sfârşit, ascultă, chiar vrei să mă lași aici?

— Rămâi sănătos, omule ! spuse ca batjocoritoare. Doar nu vrei să-ţi port de grijă!

Aruncă o privire spre tabloul uitat în câmp, apoi izbucni în râs ca una care știa ce e în sufletul celuilalt, fără să-i pese, totuși, de chinurile prin care bietul om trecea.

Ca scuturat de friguri insul cu tabloul se agăţă pur și simplu de ea, hotărât să nu-i mai dea drumul atât de ușor; se lipi și mai strâns de străina din câmp simţindu-i răsuflarea grea, apăsătoare.

— Văduvoiule ! îi strigă ea drept în faţă și o clipă şchiopul fu văzut atârnând jalnic în aer, ţinându-se puţin de braţul ei, gata, adică, să cadă la pământ.

— Pavelico, mai strigă el în urma femeii alergând, dar era clar că nu mai avea cum s-o mai ajungă.

Rămas singur o mai urmări o vreme cu speranţa că, poate, avea să-l aștepte în cele din urmă, așa cum făcuse ceva mai-nainte când ajunsese pe podeţul de lemn; de data aceasta femeia nici măcar nu întoarse capul spre el. Pete mici și roșii îi apărurii din nou pe faţă și. Scuipând la fiecare pas, omul se îndrepta spre tabloul lăsat în câmp încercând să-l urnească din loc, să-l salte pe umeri, ca la început.

Când văzu că nu se descurcă şchiopul se enervă și mai tare. Înjurând de mama focului; abia ceva mai încolo reuși să așeze tabloul ca lumeţi și, gâfâind sub apăsarea lui. Dădu să plece.

Ceva se întâmplă. Totuși, pentru că se opri locului și privi cu luare aminte în jur până când descoperi, în fine, în mijlocul câmpului de rapiţă, mutra lui Cernovodeanu.

Acesta parcă atâta aștepta numai că, odată dând cu ochi de insul cu coasa, omul păru gata s-o ia din loc mișcându-se anevoie sub greutatea tabloului.

— Stai așa ! îl opri bucuros Cernovodeanu hotărât să intre în vorbă cu el.

Individul cu tabloul rămase locului ca pironit", într-adevăr, n-avea unde să fugă și, în plus, tabloul din spate îi încurca și mai tare mersul și așa destul de greoi.

— Ce dracu' vrei? spuse el plictisit, dar când văzu pachetul cu mâncare al bătrânului ţăran, privirile sale se muiară pe loc.

Cernovodeanu nu scăpă ocazia și-l pofti să ia cele ceva.

— Hai odată! se arătă dispus Cernovodeanu și celălalt se supuse rapid, oarecum încurcat de toată situaţia.

Molfăi cu înghiţituri mici și repezi, fără să scoată o vorbă, aruncând priviri curioase în jur, de teamă de a nu fi văzut; în depărtare femeia se mai opri o dată și, când băgă de seamă că scăpase de urmăritorul său, o luă la picior fără să-i mai

pese de nimic.

— Am știut eu c-așa o să se întâmple, suspină noul sosit printre dumicaţii de pline, urmărind-o pe aceea care-l făcuse de rușine cu puţin timp în urmă.

După ce înfulecă în mare grabă cam ce se nimeri să găsească în pachetul de mâncare, strânse resturile, împăturindu-le în hârtie, apoi se arătă gata să se facă nevăzut.

— Acum trebuie să plec, rosti el cu tristeţe în glas.

— Nu e nicio grabă, îl îndemnă bătrânul Cernovodeanu să mai rămână.

— Precis că n-o să se mai întoarcă, reveni acesta la ale lui. O știu eu foarte bine!

Cernovodeanu părea gata să-l asculte pe cel di naintea lui, cu toate că nu pricepea mare lucru din vorbele acestuia.

— Și cu tabloul ce-ai de gând să faci?

— Oho, se înveseli stăpânul tabloului, o să-l duc înapoi. Dacă se întoarce și întreabă de el?

Apoi se opri din vorbărie și-l privi cu atenţie pe tovarășul său, ca și când s-ar fi dumirit chiar atunci în privinţa acestuia.

— La urma urmei, îşi găsi el tonul potrivit, ce te interesează pe dumneata? Sau crezi că e de furat?

— Asta-i bună, râse Cernovodeanu, pentru ce naibii să furi un tablou?

— Chiar așa, încuviinţă acesta, ce naiba să faci cu el? Apoi, după un timp:

— Am zis că, poate, vrei să pui mâna pe el. Pe cuvânt că așa mi-am zis…

Cernovodeanu se strâmbă de râs.

— Îl car de dimineaţă, spuse şchiopul scârbit. Nici nu știi câte am avut de tras din cauza tabloului.

— Ar trebui să fac! ceva, îndrăzni bătrânul.

— Ce naiba să fac? Pavelica n-ar înghiţi asta!

Dacă află ceva? Și pe urmă, m-a costat o grămadă de bani!

— Asta e adevărat, recunoscu Cernovodeanu.

— Mai bine să nu mai vorbim, făcu omul plictisit.

Se ridică anevoie spre locul cu pricina; Cernovodeanu îl ajută să-și așeze tabloul pe umeri ca la început; astfel împovărat, gâfâind sub greutatea din spate, omul părea o apariţie curioasă.

Câteva picături de ploaie se și porniră de sus și şchiopul îşi ridică privirile blânde spre cer.

— Te pomenești că plouă, zise el.

— Ai timp să ajungi, îl încurajă omul din câmp.

— Până diseară sunt acasă, făcu vesel celălalt.

Abia aștept să ajung!

— Ajungi, n-avea nicio grijă!

— Crezi c-o să plouă tare? întrebă el, parcă nehotărât s-o ia într-adevăr din loc. Nici nu știi cât am de mers!

— Nici vorbă, minţi Cernovodeanu.

— De ajuns, tot trebuie să ajung, nu-i așa?

— Bineînţeles, se arătă dispus bătrânul. Dacă e ceva, te adăpostești.

— Grozav, râse şchiopul, n-am mai fost de mult pe la vreo cârciumă. Cred c-o să-mi prindă bine să beau ceva. Dumneata ce zici?

— Oho, e cât se poate de bine !

— Și eu zic la fel!

Privi, din nou, speriat, norii adunaţi peste câmp.

— Și tabloul? Dacă n-o să mă descurc?

— Nu se poate, se grăbi Cernovodeanu să-l în demne. Unul ca dumneata poate fi sigur că se des curcă!

— Păi, atunci, hal cu mine, se învioră acesta.

— Eu? se holbă Cernovodeanu. De mine zici?

— O să mergem împreună, se bucură el. Slavă

Domnului, avem timp. Pe vremea asta…

Cernovodeanu se pierdu o clipă, apoi socoti ca, de fapt, celălalt avea dreptate; și așa ameninţarea ploii îl încurca foarte tare.

— O să bem ceva, se arătă încântat individul. Pe urmă vedem noi!

Cernovodeanu nu mai aşteptă să fie rugat de două ori, se apucă rapid să-și strângă lucrurile și, după ce le puse în spate, alergă în urma tovarășului său.

— Așa mai zic și eu, se bucură sincer şchiopul când îl văzu pe omul din câmp alergând în urma sa.

O să ne descurcăm noi, mai spuse el plin de încântare și, în timp ce ploaia se porni cu adevărat, cei doi o luară la goană, sărind peste băltoace, ţopăind, aruncându-și vorbe caraghioase, ca doi adevăraţi tovarăşi de drum pierduţi în pustietatea din jur.

Abia ceva mai încolo, se hotărî să-i dea tabloul lui Cernovodeanu. Acesta însă nu știa ce să facă cu el; îl privi pe toate părţile, prostit.

— Ţi-l dau dumitale, spuse cu faţa luminată de un gând bun.

Cernovodeanu se arătă neputincios; chiar așa, ce să facă cu un asemenea tablou.

— Ia-l, mai adăugă bărbatul, cât se poate de mulţumit.

Omul din câmp îl pipăi pe toate feţele și, când se convinse că şchiopul nu glumește, luă tabloul în braţe cu mare grijă, ca pe un lucru deosebit; apoi, încet, încet, cei doi se îndepărtară din locul cu prin cina, înaintând în câmpul pustiu, parcă fără viaţă.

Zmeura

Probabil că Vasile Ion era un om cât se poate de vesel, pentru că, în ziua când ieși pe poarta închisorii, nu spuse decât atât:

— Doamne, ce-aș mânca niște zmeură!

Se găsi, imediat, careva care îi dădu de înţeles că n-aveau timp de pierdut cu toate prostiile — chiar așa și era, trebuia să completeze fișa de angajare și, mai

ales, să facă analizele medicale —, așa încât insul cu pricina fu luat în primire de o întreagă comisie.

— Vasile Ion! se auzi el strigat și, o clipă, îngheţă de o spaimă neștiută.

Într-adevăr, Comisia era în faţa lui, cum de nu băgase de seamă asta! Un chelios, care tocmai ieșise pe ușa ce dădea spre sala Comisiei, se întoarse spre el, bodogănind un lucru numai de el știut.

— Mare porcărie! spuse omul plictisit.

Vasile Ion îl privi mirat; nu înţelegea cum cel dinaintea lui, în loc să se bucure cu adevărat c-avea să scape de toate necazurile, găsea tot felul de pricini, care mai de care mai greu de priceput.

— Am platfus, se plânse omul, nu trebuia să mă repartizeze la vopsitorie, înţelegeţi?

Vasile Ion îl privi zăpăcit; habar n-avea ce înseamnă „platfus”, așa că-i zise:

— Păi, dacă te doare, spune-le, omule, ce stai așa?

Cheliosul îl privi și mai înfuriat.

— Vasile Ion! fu strigat omul pentru a doua oară și trebui, cu părere de rău, să se despartă de noua sa cunoștinţă. Poate că nici nu mai aveau să se vadă, să se întâlnească, mai avu timp Vasile Ion să se gândească și intră.

Erau trei inși în halate albe, proaspăt scrobite, ţepene pe ei, cu mutre extrem de serioase; poate doar cel din margine, un tinerel cu faţa oacheșă, părea ceva mai bine dispus.

— Ce-ai rămas așa? se adresă bondocul din mijloc.

Medicul veni și-l cercetă pe toată părţile. Vasile Ion se rușina cu adevărat, așa că-și trase hanţele pe el imediat. Ceilalţi îi cercetau dosarul pentru repar tiţie în cine știe ce loc de muncă; ceva parcă era de neînţeles, în privinţa dosarului, și Vasile Ion se temu pentru tot ce avea să urmeze.

— Eu sunt Vasile Ion, spuse el cu vocea sugrumată de emoţie.

Ceilalţi izbucniră în râs văzând spaima omului; glasul acela disperat, sfârșit de emoţie și teamă. Îi distra grozav; pricepură imediat ce putea fi în sufletul lui.

Se lăsă un moment de liniște nefirească; omul dinaintea lor parcă nu-și mai găsea locul.

— Stai liniștit, omule, se auzi încurajatoare vocea unuia dintre cei trei.

Vasile Ion se așeză pe un scaun din apropiere; teama îi mai trecuse puţin. Dosarul fu închis și pus la loc, adică pe marginea mesei, și Vasile Ion îşi reveni pe dată; n-avea să i se întâmple nimic!

Răspunse conştiincios la toate întrebările, apoi fu urcat pe un cântar; urmară măsurătorile. Întrebările pe care cei trei le puneau fără să-i lase o clipă de răgaz erau din cele mai ușoare cu putinţă și Vasile

Ion nu se încurcă în niciun fel; dimpotrivă, era numai ochi și urechi, gata să răspundă la orice aceștia ar fi dorit.

Când doctorul îi văzu laba piciorului nu-i veni să creadă:

— Are platfus! declară acesta. Nu-i bun pentru vopsitorie.

Vasile Ion se zăpăci cu totul, pur și simplu nu înţelegea cum de i se putea lui

întâmpla una ca asta! Parcă era un făcut!

— Păi, asta e meseria mea! spuse el cu aceeași voce sugrumată de emoţie. Vopsitor!

Comisia izbucni, pentru a doua oară, în râs.

— O să te trecem la o muncă mai ușoară! spuse grasul, pesemne șeful Comisiei. Ești liber!

— Ce meserie?

— Magaziner!

— Ce să fac eu acolo? se dădu de ceasul morţii Vasile Ion. Eu sunt vopsitor!

— Ai platfus! îi reaminti grasul. Dumitale îţi trebuie o muncă mai ușoară, înţelegi?

leșii afară urmărit de râsetele celor trei din Comi sie; va să zică era magaziner !

— Mare porcărie! spuse el de îndată ce dădude cheliosul care tocmai se îmbrăca.

Celălalt tresări. Când Vasile Ion îi spuse prin ce trecuse, omul izbucni și el în râs și Vasile Ion nu mai înţelese nimic.

— Ai avut mare noroc, spuse insul pe jumătate neîncrezător. Magaziner e cel mai bine! Ai scăpat de muncă, frăţioare !

— Păi, nu-i bine deloc! se înfurie Vasile Ion. O să mai câştig ca-nainte?

Cheliosul se prăpădi de râs; nu se așteptase să dea de un ins atât de slab de minte. Trecură la dușuri, apoi la frizer și pe urmă, firește, aveau s-o ia din loc.

Frizerul era un bătrânel simpatic, pus, mereu, pe tot felul de glume. Vasile Ion îl privi cu mare respect. Îi săpuni faţa, îşi ascuţi briciul, vorbind, vorbind întruna.

— Dacă ai platfus, îl încurajă el după ce ascultă toată povestea, e bine. Numai ai nicio bătaie de cap ! Ca magaziner te descurci, nu e mare lucru!

— Și banii? dădu să vorbească Vasile Ion cu glasul acela stins, disperat. O să câştig mai puţin?

Frizerul se puse și el pe râs.

— Dacă ești deștept o să câștigi foarte bine !

Toţi au nevoie de un magaziner, înţelegi? Asta e !

Cu spuma încă pe faţă, Vasile Ion se mai gândi la vorbele frizerului și înţelese câte ceva; omul știa ce spune. La dușuri, cheliosul îl chestionă în fel și chip, dar Vasile Ion nu-i mai dădu nicio atenţie. Era clar că se gândea numai și numai la meseria de magaziner !

— Ești liber ! auzi în spatele său o voce piţigăiată și, până să se dumirească, se și trezi dincolo de poarta grea de fier, de care nici nu-și mai amintea prea bine.

Nici nu știu încotro s-o apuce. O bătrânică se opri în dreptul lui și îi ceru un bilet de tramvai.

Vasile Ion se căută instinctiv prin buzunar, însă fără niciun folos.

— Un bilet de tramvai? murmură el prostit și o luă încet pe drumul pe care o apucase bătrânică.

Intră în primul bufet și ceru un rasol și ceva de băut. Mâncarea era rece, așa că nici nu se atinse de ea, în schimb vinul era destul de bun. Cercetă adresa aceea a

Comisiei de zeci de ori; într-adevăr, scria clar: „magaziner”. Avea să se prezinte chiar astăzi acolo, însă până atunci mai era timp; la o masă vecină doi îndrăgostiţi îşi vorbeau stingheriţi, ceva mai în colo era un grup mai vesel care îi arunca ocheade și, chiar lângă el, la masă, un bătrânel vesel îl iscodea cu privirile. Vasile Ion se simţi, pentru prima dată în acea zi, cât se poate de bine !

— Mă cheamă Vasile Ion, începu el discuţia cu bătrânul dornic de vorbă. Azi am ieșit din pușcărie!

Celălalt îl privi cu o oarecare neîncredere; nu pricepea mai nimic din vorbăria lui fără șir.

— Ce meserie ai? îl întrebă după un timp.

Vasile Ion se fâstâci cu totul; în cele din urmă reuși să spună:

— Magaziner!

Bătrânelul clătină din cap arătându-se ceva mai mulţumit ca-nainte; totuși era încă nedumerit în privinţa străinului care-i vorbea întruna; nu ar fi fost mai bine s-o ia din loc?

— Și pentru ce ai făcut pușcărie?

Vasile Ion îl privi cu faţa plină de zâmbet; nu se supăra deloc pentru asemenea întrebări; era normal ca bătrânul să vrea să știe pentru ce făcuse pușcărie, nu?

— Protecţia muncii, spuse el fără pic de enervare.

— Cum adică?

— Ca vopsitor trebuie să știi să prinzi o schelă.

Eu n-am știut asta și am păţit-o. A murit un om! Eu am scăpat cu pușcărie! Dar am căzut și eu și puteam s-o încurc, ce mai! Așa c-am scăpat!

— Ești un om vesel, zise bătrânul înţelegând mai bine toată situaţia. Ești chiar un om foarte vesel.

— Păi, puteam să fiu în pământ, nu-i așa? Am scăpat, gata, acum nu mai am nimic. Dacă nu mai eram? E, făcu filosofic Vasile Ion, asta e viaţa; ai noroc, scapi, n-ai noroc, te duci, frăţioare!

— Au adus niște pepeni grozavi, spuse bătrânul parcă fără nicio legătură cu toată discuţia. Mă duc, că am rând. Dumitale nu-ţi plac pepenii?

Vasile Ion rămase singur la masă, dar nu se întristă deloc; fiecare cu treaba lui, părea să spună mutra acestuia. Când femeia de serviciu veni să seringă câte ceva de pe masă, Vasile Ion scoase hârtia Comisiei și i-o arătă, cu gândul că poate o să-i spună cam pe unde s-ar afla adresa cu pricina.

— Ai ieșit din pușcărie? îl întrebă femeia puţin cam speriată.

— Da, făcu cât se poate de vesel Vasile Ion. Abia am scăpat.

Femeia se duse la casă și vorbi ceva cu blonda de acolo; Vasile Ion o văzu cum îl arată cu degetul; nici nu se sinchisi de asta, avea destule treburi de făcut, n-avea timp de pierdut. Plăti și ieși imediat.

În stradă lumina îl orbi cu adevărat; vinul băut pe stomacul gol îl ameţise puţin, un păienjeniș de gânduri îi năvăli în minte; nu știa foarte bine ce avea de făcut. Un om ca el n-avea de ce să se piardă cu una, cu două. Avea să meargă la sora lui, Vasile Maria, și, deci, trebuia să cumpere câte ceva; ăsta era lucrul cel mai greu:

habar n-avea ce să-i cumpere.

Luă magazinele pe rând, însă nu dădu de nimic care să-I fie pe plac: cu chiu cu vai descoperi, în cele din urmă, o cutie cu tot felul de farduri. Era grozavă! Atât? Nu era prea puţin? Chinul începu din nou: hotărî că-i cumpere un material după care avea să ia de-ale gurii. Și, bineînţeles, o sticlă de vin bun!

Văzu pepeni și nu se lăsă până nu luă şi el un pepene ca lumea. Foarte bine, acum putea să meargă ea. Nu-i aşa? Vasile Ion arăta cât se poate de fericit şi, firește, avea şi de ce să fie atât de vesel. Când te gândesti că am platfus, se sperie dintr-odată Vasile Ion aducându-și aminte de toată discuţia. Chiar așa. platfus ! O să se descurce până la urmă, nu se poate altfel. O să se descurce, nu? Ce dacă avea platfus?

— Liftul nu funcţionează, auzi în spatele său glasul unei bătrâne care o luase pe scări de una singură. Degeaba încercaţi!

Vasile Ion parcă atâta aștepta; o luă voinicește pe scări fluierând de bucurie, dar când sună la ușa apartamentului încremeni; nimeni nu-i răspunse. Unde putea fi sora lui?

Mai încercă o dată și încă o dată, dar fără niciun folos: încărcat ca vai de lume cu atâtea pachete. Vasile Ion nici nu știu ce să facă; să plece sau să mai întârzie puţin? De fapt, la ora aceea, nici nu prea avea unde să se ducă, așa că socoti c-ar fi mai bine s-o aștepte un timp. Se plimbă fără rost vreme de un ceas, apoi reveni, însă nici de astă dată nu-i răspunse nimeni și. Ca niciodată, se arătă de-a dreptul întristat. Vasile Maria era doar sora lui, nu? De ce să nu se bucure cu ea împreună?

— Cauţi pe cineva? îl întrebă un ochelarist gata, gata să dea peste el. Pe cine cauţi?

Vasile Ion abia dacă știu ce să-i spună; nu se supără deloc de vorbele apăsate ale slăbănogului dinaintea lui. Turui despre sora lui, însă, ochelaristul, plictisit cu totul, îi trânti ușa în faţă. Rămas din nou singur se gândi c-ar fi bine să-și răcorească tălpile încinse de atâta alergătură, dar se rușină; ce-avea să zică sora lui, Vasile Mari a, dacă l-ar fi văzut așa, desculţ?

De dincolo, după ușa prin care ochelaristul dispăruse cu puţină vreme înainte, se auziră sunete cât se poate de curioase: ce naiba putea fi? Vasile Ion rămase locului ascultând; pur și simplu îi plăcea; demult nu mai auzise așa muzică! Așa că, atunci când slăbănogul deschise ușa pentru a vedea dacă insul încărcat de pachete o luase din loc, acesta se cruci; îl văzu tot acolo, cu mutra lui bleagă, ascultând liniștit muzica ce venea de dincolo, ca unul mulţumit cu toate.

— N-ai plecat? îl luă el repede la rost. Ce dracu' mai vrei?

Vasile Ion îi zâmbi înveselit, apoi luă de la capăt toată povestea cu sora lui Vasile Maria.

— Habar n-am, dădu din umeri noua sa cunoştiinţă. N-am prea văzut-o pe aici.

— Nu se poate, aproape că strigă Vasile Ion. Stă aici! E sora mea mai mare!

— Nu mai striga așa! îl liniști pe loc individul. Înţeleg foarte bine, dar eu ce să fac?

— O cheamă Vasile Maria! insistă noul venit. Nu se poate să n-o știi!

Ochelaristul izbucni în râs; de multă vreme nu mai văzuse un ins așa de ciudat. Vasile Ion îndrăzni:

— Dumneata ai cântat adineauri? Mi-a plăcut, așa să știi.

Celălalt se puse din nou pe râs.

— Ce putea să-ţi placă? Și acum ce-ai să faci? schimbă ochelaristul vorba.

Vasile Ion nici nu-i răspunse; luă pachetele, pregătit s-o ia din loc așa cum venise.

— Dacă vrei poţi s-o aștepţi aici, în casă ! se arătă ceva mai îngăduitor celălalt. Poate c-o să vină!

— Nu se poate să nu vină! deveni din nou patetic individul cu pachetele. E sora mea!

— E clar! făcu ochelaristul plictisit.

Odată intrat, Vasile Ion se așeză într-un colţ fără să mai scoată un cuvânt; nu voia să supere pe nimeni cu nimic. Ochelaristul se apucă din nou de cântat și Vasile Ion băgă de seamă că omul uitase cu totul de el; cu atât mai bine, socoti; muzica aceea curioasă îl făcu să fie din ce în ce mai atent la tot ce se petrecea în jurul său.

— Îmi place, spuse într-un târziu.

Gazda se întoarse brusc spre el; era limpede că nici nu băgase în seamă.

— Cum se cheamă ăsta? arătă Vasile Ion spre instrumentul curios.

— E un flaut, se arătă tot mai înţelegător slăbănogul. Sunt flautist.

— Flautist? întrebă prostit Vasile Ion. Chiar flautist?

— Chiar așa, râse cu o oarecare înţelegere a situaţiei noul său prieten. Dar dumneata?

Vasile Ion se pierdu cu totul; bâigui:

— Eu… eu am ieșit din pușcărie…

Ochelaristul se schimbă la faţă.

— Dumneata ești pușcăriaș?

— Am fost, spuse cât se poate de vesel Vasile Ion.

Azi am ieșit din pușcărie!

— Din pușcărie? repetă prostit flautistul. Va să zică așa!

Vasile Ion o dădu pe râs.

— E cea mai frumoasă zi a mea! Am scăpat !

Se vedea bine că gazda încremenise; nu se aștepta să dea de un pușcăriaș. Vasile Ion pricepu cum stau lucrurile și începu să turuie din nou despre tot felul de lucruri. Apoi se dumiri cu totul în privinţa noului său prieten.

— Dacă vrei, plec, spuse el. Am ieșit din pușcărie, dar nu fac niciun rău nimănui. Așa să știi. Nici mie nu-mi plac pușcăriașii. Asta e situaţia, mai adăugă el și dădu repede s-o ia din loc.

— Poţi să stai, îşi reveni flautistul.

— Bine, spuse cu mare seriozitate Vasile Ion. O să mai rămân. Și, dacă vrei să știi, acum sunt magaziner. Și am platfus.

— Magaziner? se trezi ca-ntr-un vis ochelaristul. Și de ce, adică, ai platfus?

Vasile Ion abia aștepta să-i povestească totul; ei bine, îi aminti toată vizita medicală, după care se puse pe râs.

— De unde naiba au scos-o că am platfus, spune-mi și mie? chicoti el.

Fără să mai aștepte încuviinţarea gazdei desfăcu o sticlă de vin și turnă în niște pahare cam murdare.

— Să trăiești, i se adresă el liniștit flautistului.

— Și de ce ai făcut pușcărie? îl iscodi, încă ne încrezător, gazda.

Vasile Ion o luă de la capăt ca și când ar fi fost lucrul cel mai simplu de făcut.

— Dumneata n-ai făcut niciodată pușcărie? îl întrebă el cu simplitate pe slăbănog.

— Eu? tresări individul. De ce să fac pușcărie? Eu cânt la flaut!

— Dacă vrei poţi să cânţi cât vrei, mie unul îmi place să te ascult.

— Chiar îţi place? riscă tovarășul său.

Faţa lui Vasile Ion era numai zâmbet și flautistul înţelese că, într-adevăr, omului îi plăcuse sau așa ceva.

— Atunci e foarte bine, spuse el, şi dădu paharul pe gât.

— Să bem pentru dumneata, propuse cu încântare Vasile Ion.

— Do ce pentru mine? Mai bine pentru dumneata, că ai scăpat de pârnaie!

— Așa e, socoti Vasile Ion. Să bem… pentru mine… Ba nu, îşi aminti el, să bem pentru meseria de magaziner… E o meserie frumoasă!

Noul venit scoase ceva de-ale gurii.

— Ţi-o foame? întrebă flautistul. Hai să mâncăm ca lumea!

Vasile Ion bătu din palme fericit.

— Mor de foame, domnule, așa să știi!

— Și cu, suspină flautistul.

După o jumătate de ceas gazda coborî să mai cum pere două sticle de vin; noul sosit era un om de treabă, așa că nu-și făcea nicio grijă în privinţa lui.

Abia spre scară, Vasile Maria, sora lui, ajunse acasă și Vasile Ion tresări; îi ieși în întâmpinare cu toate cele cumpărate de el, dar femeia nici nu vru să se uite la acesta.

— Cară-te de aici, şopti ca amenințătoare. Ești beat!

Vasile Ion nu se supără deloc și încercă s-o îmbuneze.

— Te aștept de dimineaţă, spuse el. Am stat cu flautistul.

— Cu cine? întrebă ca nervoasă.

— Cu flautistul, repetă omul. E un băiat de treabă.

Vasile Maria îl privi liniștită.

— Uite ce e, spuse ea cât se poate de calm, pe aici n-ai de ce să mai vii. Și nici să nu mă cauţi.

— De ce? întrebă cu mare naivitate Vasile Ion.

Vasile Maria nu-și luă ochii de la el.

— Bărbatu-meu n-ar înghiţi asta !

— Ce?

— Să aibă de-a face cu un pușcăriaș, înţelegi?

— Nu e nimic, râse cu un fel de șiretenie Vasile
Ion. O să-i treacă lui. Așa sunt bărbaţii.

— Ba nu, i-o reteză scurt Vasile Maria. Nu vreau să-mi stric casa pentru tine.

Vasile Ion îi întinse cele câteva cumpărături luate încă de dimineaţă; femeia nici nu vru să audă de așa ceva.

— Pleacă, îi spuse ea răspicat. Bărbată-meu trebuie să vină chiar acum.

O luă din loc și când ajunse din nou în cele două odăi ale flautistului acesta nu mai știu ce să creadă.

Vasile Ion îi povesti tot și insul pricepu cum stătea situaţia.

— Poţi să dormi la mine, spuse el, dar nu mai avea cine să-i răspundă pentru că Vasile Ion, după o zi plină de încurcături, adormise buștean. Mare minune, adăugă slăbănogul și, după ce stinse lumina, adormi și el.

A doua zi, Vasile Ion se trezi primul; era tot așa de vesel ca la început, ca și când nu i se întâmplase niciun necaz și flautistul nu mai pricepu nimic.

— Bine, omule, chiar nu-ţi pasă de sora dumitale? au fost primele lui cuvinte.

— Îmi pasă, spuse Vasile Ion.

— Păi, atunci?

— Eu sunt un om vesel, domnule, veni răspunsul scurt al musafirului său de o noapte.

Flautistul nu mai insistă.

Se despărţiră în staţia tramvaiului. Vasile Ion o luă alene spre noul loc de muncă, undeva spre marginea orașului. Habar n-avea de ce se bucura atât; cât despre platfus, uitase cu totul! Era o gogoriţă!

Nici nu ajunse bine pe șantier și câţiva îl luară în primire. Vasile Ion scoase hârtia Comisiei din buzunar și le-o arătă; în sinea lui nu-și făcea nicio problemă, acolo scria negru pe alb că este magaziner.

— Magaziner? întrebă careva în bătaie de joc.

N-avem noi așa un post. Dacă ar fi, n-avea grijă că avem noi pe cine să punem!

Vasile Ion îi privi înveselit.

— Nu e nimic, spuse el, atunci o să mă angajaţi vopsitor.

— Vopsitor? Asta se poate!

— Ba nu se poate, interveni cineva de la cadre.

Avem locuri destule, dar omul vine de la pârnaie și pe hârtie scrie magaziner!

— Și ce-i cu asta? îl facem vopsitor.

— Nu e voie, declară omul cu fermitate. Scrie magaziner, magaziner trebuie să fie. Dar posturi de magaziner n-avem! Asta e situaţia!

— Eu sunt vopsitor de meserie! spuse cu disperare Vasile Ion. Vreau să fiu vopsitor!

— O fi vrând dumneata, dar nu se poate! îţi trebuie aprobare specială. Te descurci!

— Foarte bine, se liniști Vasile Ion, o să mă descurc.

— Așa, frăţioare, te duci și vezi mata care-i situaţia și pe urmă vii cu hârtia la mână.

„Unde mă duc eu?” se trezi el de îndată ce ieși pe poarta șantierului. Chiar așa, habar n-avea unde merge! O luă, totuși, spre oraș fără nicio ţintă, când se izbi de cheliosul de la vizita medicală.

— Nu mă primește ca vopsitor, declară acesta scârbit. N-am calificare.

— Nici pe mine, îi ţinu hangul Vasile Ion. N-au post.

Se priviră o clipă și pe loc izbucniră în râs; ceilalţi se opreau în drum privindu-i, fără să priceapă veselia celor doi.

— Și acum ce facem? îndrăzni Vasile Ion.

— Om vedea noi, îi răspunse cheliosul. Bine c-avem hârtia la noi. şi se puse din nou pe râs.

Pesemne c-ar mai fi întârziat acolo mult și bine, trăncănind vrute și nevrute, dacă Vasilo Ion n-ar fi văzut, plutind deasupra apei, pata să trapă la mal, vaporașul pentru excursii. Se înviora pe loc, uitând rapid de toate necazurile.

— Hai și noi, îi făcu semn proaspătul întâlnit.

— Ai înnebunit? îi strigă acesta și, când văzu goana tovarășului său spre micul debarcader, o luă și el într-acolo.

Vasile Ion plăti la repezeală două bilete, crezând că vaporașul va pleca imediat: nici vorbă de așa ceva.

Mai rămaseră pe mal cam o jumătate de ceas, plictisindu-se cu adevărat. În fine, sosiră și alţi amatori și vaporașul păru gata să pornească.

— Daţi-i drumul odată ! strigă înfuriat cheliosul.

Am plătit biletele, ce mai aşteptaţi?

Vasile Ion se prăpădi de râs de mutra aiurită a prietenului său; el, unul, nu se grăbea deloc. Un bătrânel cu o femeie în vârstă urcară pe vaporaș dornici să facă o plimbare; în mâini purta un termos și cheliosul se interesă ce arc înăuntru.

— Ce-ai. Taică, acolo?

Bătrânul îi făcu semn să-și ţină gura, apoi se apropie de urechea acestuia, şoptindu-i ca să nu-l audă bătrâna:

— Am niște rom!

— Așa mai vii de-acasă, îi răspunse înveselit cheliosul.

— Bea, îl îndemnă bătrânul. O să ne distrăm grozav !

Încet, încet, apărură și alţii; cel mai simpatic rămânea tot bătrânul cu termos.

— O să ne distrăm grozav! repetă el prostit, când vaporașul porni cu adevărat.

Vasile Ion se simţea din nou foarte bine alături de prietenul său care se vedea că era destul de descurcăreţ: oricum, nu se plimbase niciodată cu vaporașul, așa că merita toţi banii. După puţină vreme băgă de seamă că bătrânelul adormise de-a binelea, în timp ce femeia încerca să-l înfășoare într-o pătură. Cheliosul vru să-l trezească, dar Vasile Ion nu-l lăsă.

Când ajunseră pe mal termosul cu rom era ca și terminat; coborâră în grabă mulţumiţi de toată întâmplarea; plimbarea cu vaporașul fusese minunată.

Ca din întâmplare, descoperi într-unul din buzunarele hainei cutia cu farduri pe care ar fi dorit s-o dăruiască surorii sale. Cheliosul rămase ca trăsnit.

— Ce faci. Te boiești? întrebă el speriat. Sau ai vreo femeie?

— N-am, răspunse înveselit Vasile Ion.

— Ce-ar fi să mă vopsesc cu, chicoti noul prieten.

Se privi în mica oglinjoară și chiar se apucă să-și treacă fardul pe faţa arsă de soare. Vasile Ion se topi de râs; apoi luă cutia și o aruncă cât colo. Cheliosul se fardase ca lumea și Vasile Ion nu mai știa ce să creadă despre el; glumea, nu-i așa?

— Ce dracu' te-a apucat? spuse el printre hohotele de râs.

Soarele ardea îngrozitor; erau lac de sudoare.

— Și acum ce facem? întrebă insul cu faţa fardată.

— Află că am cunoscut un flautist, căută să schimbe discuţia Vasile Ion.

— Lasă-l în plata Domnului, făcu cheliosul plictisit. Am cunoscut și eu destui din ăștia. Nu merită frate, să-ţi pierzi timpul cu flautiștii. Nu merită, asta e!

Se plimbau alene fără nicio treabă; căldura îi toropise complet și buna dispoziţie începuse să le cam piară. Intrară să bea ceva, însă fără niciun chef.

— Am o idee, spuse cheliosul. Știu un loc unde ne-ar putea angaja pe amândoi. Pe tine ca vopsitor, pe mine ca magaziner.

Vasile Ion îl privi fericit; toată faţa îi era nu mai zâmbet.

— Unde? întrebă el neliniștit.

— La douăzeci de kilometri de oraș, nu departe, am pe cineva. Asta are nevoie de oameni pentru șantier. Precis că ne angajează. E ruda mea!

Ieșiră la marginea orașului să găsească o mașină de ocazie; opriră o mașină de pe șantierul cu prin cina; mașina mergea chiar într-acolo și Vasile Ion se arătă cât se poate de mulţumit.

— Ai văzut? îl chestionă noul tovarăș. Am avut mare noroc. Intrară în vorbă cu șoferul și-i spuseră cam despre ce e vorba.

— Crezi c-o să ne angajeze? insistă Vasile Ion.

Avem hârtiile la mină, adăugă el și scoase la iveală hotărârea Comisiei.

Șoferul citi și pricepu că are de-a face cu doi pușcăriași.

— Jos! le strigă el înfuriat. Imediat să coborâţi din mașină, și puse mâna pe un drug de fier.

Cheliosul se sperie și o rupse la fugă. Vasile fon rămase în dreptul ușii deschise încercând să-l împace pe șofer, dar fără niciun folos.

— Las că vă știu eu! se zburli acesta și-i trânti ușa în nas.

Nici nu făcu bine douăzeci, treizeci de metri, și mașina se opri brusc; era clar că avea o pană. Vasile Ion înaintă spre mașină, cheliosul îl urmă și el.

Când ajunse în dreptul mașinii, șoferul nu vru să le dea nicio atenţie; se așezară jos așteptând. Vasile Ion scoase mâncarea și prietenul său se puse la masă. Timpul trecea și bietul șofer nu-i mai dădea de capăt.

— Trebuia să ajung de dimineaţă ! se văită el.

Omul uitase complet de drugul de fier și Vasile Ion se apropie de mașina oprită.

— Te descurc eu! spuse el simplu.

Șoferul îl privi ca de pe altă lume.

— Te pomenești că te pricepi la astea! spuse el încurcat.

— Uite că mă pricep! făcu Vasile Ion și se apucă de treabă.

Când nici cheliosul nu mai credea c-avea să-i dea de fir, Vasile Ion îi strigă șoferului să pornească motorul; o dată și încă o dată, motorul se opinti, pentru ca apoi să-și dea drumul normal.

— Hai, urcaţi-vă, făcu șoferul cât se poate de înţelegător. Vă duc până acolo.

— Crezi c-o să ne angajeze? insistă Vasile Ion.

— Cum să nu ! spuse repede șoferul. Cine naiba vine acolo?

Vasile Ion se lumina la fata; cheliosul se scobi între dinţi după rămășiţele de salam și spuse:

— Ţi-am zis eu? Mergem la fix!

— Hai, sus, strigă șoferul și cheliosul se execută imediat.

Ca un făcut, Vasile Ion mai întârzie puţin deasupra motorului când descoperi, chiar pe dealurile înverzite, zmeura. Rămase locului neputincios ca și când ar fi văzut cine știe ce minune.

— Hai, odată, îl claxonă șoferul. Ce dracu' faci acolo?

Nici de astă dată Vasile Ion nu-i răspunse.

— Ce naiba face ăsta? spuse omul de la volan când îl văzu pe Vasile Ion luând-o la goană pe dealul din apropiere.

— Hei, omule, strigă din toate puterile cheliosul. Hai, grăbește-te !

În loc să se oprească locului, acesta grăbi pasul și, după o vreme, aproape că dispăru în desișul ierburilor. Cheliosul mai făcu o încercare să-l întoarcă din drum, șoferul claxonă iar, așteptând ca acesta să se întoarcă; în fine, când se plictisi cu adevărat dădu drumul motorului și porni.

Vasile Ion văzu mașina dispărând pe asfaltul șoselei, dar nu-i păru rău deloc că cei doi o luaseră din loc, ba, chiar, se arătă mulţumit că rămase singur; o luă pieptiș pe cărarea îngustă și în faţa primei tufe de zmeură se bucură ca un copil. Mâncă pe săturate și apoi se odihni. Adormi fără să-i pese de nimic. Când paznicul gospodăriei dădu peste el, vru să-l trezească și să-l pună pe goană, dar crezând că e un om beat îl lăsă în pace, neînţelegând cum insul nimerise tocmai acolo.

O vizită de dimineaţă

Când, într-o bună dimineaţă nenea Vasilache se trezi cu doi zdrahoni zgâlţâind poarta, gata, gata să intre în curte, nici nu știu ce să creadă. Se repezi într-acolo fără să mai piardă timpul și deschise; erau doi inși îmbrăca şi cât se poate de elegant, cu cravată la gât, și nenea Vasilache se mai liniști. Cei doi salutară cât se poate de politicos —, după care scoaseră fiecare câte-o legitimaţie și se prezentară; gazda citi cu mare greutate cele scrise pe legitimaţie, recunoscându-i, bineînţeles, după poze.

— Intraţi, mai reuși să spună nenea Vasilache cu glasul stins de emoţie, gândindu-se la cine știe ce încurcătură care-l aștepta.

Noii veniţi se executară; unul dintre ei părea ceva mai în vârstă, în schimb celălalt, mai solid, cu faţa roșie, nu putea să aibă mai mult de treizeci, treizeci și

cinci de ani. Nenea Vasilache închise poarta și-i urmă. Era clar că i se putea întâmpla orice și, ciudat, se liniști pe loc, ca și când s-ar fi aşteptat de multă vreme la asta.

Cinci nevastă-sa, tanti Aurica, apăru dintr-unul din ungherele casei, pricepu din priviri care-i situaţia; se schimbă la faţa, abia îndrăznind să înainteze până în dreptul străinilor.

— Bună ziua, spuse cel mai în vârstă cu aerul cel mai liniștit.

Erau, află imediat, trimiși de la circa financiară.

— S-a întâmplat ceva? murmură îngrozită tanti

Aurica simţind cum se învârtește casa cu ea. Vasilache! mai putu să șoptească femeia.

De cum dădu de gura de canal, tinerelul cu faţa roșie se îndreptă spre ea și, punându-și haina ele gantă într-un colţ. Încercă să se răcorească cu orice preţ; cel în vârstă nu scăpă ocazia și încercă la rândul lui să facă, într-un fel, cam același lucru; nenea Vasilache privi complet zăpăcit cum cei doi se bălă ce-au acolo, de parcă ar fi locuit cu ei de când lumea.

Cei doi străini păreau oameni veseli, socoti cu mintea lui nenea Vasilache, dar pentru ce bătuseră drumul până aici și, mai ales, de ce nu le spuneau nimic era greu de înţeles.

Tanti Aurica aduse din casă un prosop curat; străinii nici nu vrură să se atingă de el; îşi scoaseră batistele, niște batiste mari, cam de aceeași culoare, și se șterseră în liniște peste feţele asudate. Pentru prima dată nenea Vasilache îi privi cu teamă; liniştea aceea îl înfricoșa.

— Parcă mi-am mai revenit, declară individul mai în vârstă, încercând să-și pună haina pe el. Să intrăm, spuse el, și gazda împreună cu tinerelul cu faţa roșie îl urmară.

Tanti Aurica ar fi vrut s-o ia din loc, să meargă să anunţe pe cineva, însă tinerelul parcă îi ghicise gândurile, pentru că n-o scăpa din ochi nicicum, urmând-o pas cu pas.

— Aici? făcu nenea Vasilache prostit.

Cel mai în vârstă nu-i dădu nicio atenţie; se așează pe un scaun făcând să trosnească lemnul vechi, privind în jurul său absent, rece, fără chef; ceva nu-i era pe plac, numai că era greu de spus cu anume nu-i convenea. În schimb, celălalt intră rapid în cea de-a doua cameră, privind totul cu mare atenţie, de parcă ar fi căutat un anume lucru numai de el știut.

— Suntem oameni bătrâni, spuse ca un fel de scuză nenea Vasilache. Nu prea mai păstrăm lucrurile la locurile lor. S-a dus vremea noastră ! continuă el, dar cel în vârstă nu-i aruncă nicio privire.

Tanti Aurica se repezi să aducă o dulceaţă, dar tinerelul cu faţa roșie o opri la timp.

— Sărut-mâinile. Spuse el, nu e nevoie.

— Căutaţi pe cineva? îndrăzni nenea Vasilache.

— Exact, se mulţumi să confirme insul mai în vârstă. O să trebuiască să dăm

de el.

— Pe aici? se sperie tanti Aurica.

— Aici, veni răspunsul scurt al celuilalt. O să fie nevoie să ne lăsaţi nouă odaia din fund. Cel puţin câteva zile. Încolo puteţi să vă vedeţi de treabă.

Cei doi bătrâni se priviră unul pe altul, pricepând cum stăteau lucrurile; va să zică n-aveau nimic cu ei., căutau pe cineva, îşi făceau, adică, meseria! O roşeaţă ciudată îl cuprinse pe nenea Vasilache de parcă ar fi fost un copil! Scăpase de orice grijă!

— Şi noi ce să facem? îşi găsi el cu greu cuvintele.

— Nimic, se arătă ceva mai înţelegător tinerelul rămas în picioare. Vă vedeţi de ale casei.

— Mai e ceva, adăugă celălalt. E vorba de un ins fără căpătâi…

— S-a-nţelvs! făcu nenea Vasilache îmbujorat tot.

— Vă vedeţi de treabă exact ca-n fiecare zi, se simţi dator tinerelul să le reamintească. Mergeţi la piaţă, vă duceţi la biserică, mă rog, treaba dumneavoastră…

— Atât? îşi recapătă dispoziţia tanti Aurica, dar nu mai primi niciun răspuns pentru că, iată, cei doi începură să dea semne de plictiseală sau poate erau doar ocupaţi cu ale lor.

Ei bine, îi văzură cum pătrund în odaia din fund, cum închid zdravăn uşa în urma lor şi o clipă se simţiră, din nou, cât se poate de ciudat; ce căutau oamenii ăştia în casa lor? Şi pe cine urmăreau?

Ieşiră fără să-şi spună un cuvânt; foarte bine, n-aveau decât să urmărească pe cine ar fi dorit, ce le păsa lor de asta?

Nenea Vasilache se învârtea în jurul femeii, parcă fără niciun rost.

— Stai într-un loc! îl apostrofă ea. Doar n-ai de gând să te fâţâi aşa toată ziua!

Băură câte-o ceaşcă de cafea încercând se vorbească ba despre una, ba despre alta, însă fără niciun rost; pur şi simplu gândurile le zburau aiurea.

Când femeia începu să plângă ca din senin, nenea Vasilache aproape că-şi pierdu cumpătul.

— Potoleşte-te, femeia lui Dumnezeu! încercă nenea Vasilache s-o liniştească. Doar nu s-a întâmplat nimic!

În mica bucătărie era cald şi plăcut, toate erau la locurile lor bine ştiute şi puteau spune că viaţa era ca şi-nainte; se sculaseră de dimineaţă şi, uite, nu se apucaseră de nimic! Nenea Vasilache privi în jur mirat: de unde naiba venea neînţelegerea asta? Îşi aprinse o ţigară şi un timp rămase ca mut; chiar aşa, de ce să se apuce mai întâi?

— Şi dacă au venit pentru altceva? insistă tanti Aurica. Ce-o să zică lumea de noi?

Nenea Vasilache nu-i răspunse în niciun fel; părea că se gândeşte la un lucru numai de el ştiut şi femeia nu se lăsă:

— De ce nu zici nimic! Spune, omule, ceva?

Din nou se lăsă un moment de tăcere, după care tanti Aurica auzi ca-n vis:

— O să fie bine! vorbi nenea Vasilache.

Tanti Aurica îl privi cu mare uimire: se mai întâmplase în câteva rânduri, la vreun necaz, să-l vadă pe nenea Vasilache așa, gânditor, mut, fără nicio vorbă, după care să spună cu aerul cel mai liniștitor ca acum: „O să fie bine”.

Odată auzindu-l vorbind așa parcă uita de toate.

— Și acum ce facem? spuse ea și nenea Vasilache înţelese că momentul cel mai greu trecuse.

Dădu un ocol odăii din fund cu gând că poate o să bage de seamă ceva; de dincolo nu se auzi nimic, de parcă nimeni nu ar fi locuit acolo; oricum, prin cepu că noii sosiţi urmăreau, pesemne, casa de vizavi. Ce ciudat, socoti nenea Vasilache, vecinul lor habar n-avea! Și el, nenea Vasilache, știa, știa totul!

Asta e viaţa, îşi spuse și se apucă de treabă!

Trebuia să urce în pod și să înceapă reparatul grinzilor de sus, dar renunţă rapid, la gândul că avea, poate, să-i deranjeze pe cei doi musafiri; bocăniturile lui aveau, desigur, să-i enerveze pe aceștia și cine știe dacă nu s-ar fi supărat. Descoperi gura de canal și, ciudat, o luă înspre locul cu pricina, hotărât să se răcorească și el la fel ca musafirii veniţi care, cu puţină vreme în urmă, se bălăciseră acolo, numai că tanti Aurica, odată văzându-l băgat sub apa rece a canalului, îi strigă speriată:

— Ai înnebunit? Vrei să răcești?

Nenea Vasilache o privi prostit; cum, adică, să răcească pe căldura asta? Fără să-i mai dea vreo explicaţie se îndepărtă de gura de canal, plictisit cu totul. Atunci îi veni o idee grozavă: să taie vișinul uscat! Nu mai era bun de nimic, în plus, ţinea umbră casei mai toată ziua. De săptămâni întregi tanti Aurica îl rugase să facă asta, dar, uite, se luase cu treabă și uitase de-a binelea. Își pregăti cele de trebuinţă și se înfiinţă în dreptul vișinului; parcă îi părea rău, dar n-avea încotro.

Nici nu apucă bine să bage ferăstrăul în el ca lumea și femeia se repezi îngrozită.

— Ce te-a apucat? îl opri ea la timp. De asta îţi arde acum?

Nenea Vasilache se opri din tăiat fără să mai înţeleagă nimic:

— Bine, murmură el, n-ai spus să-l tai?

— Lasă-l în plata Domnului, veni răspunsul femeii, avem noi timp pentru asta!

— Păi, de ce? îi ripostă nenea Vasilache. Nu mai e bun de nimic, mai spuse el.

Nevastă-sa însă nici nu vru să audă de așa ceva.

Omul rămase nedumerit; îşi strânse uneltele și le înfundă la locul lor, în magazie; odată intrat aici descoperi cei doi saci de ciment cumpăraţi mai de multă vreme și uitaţi acolo. Locul nu era bun, pentru că cimentul putea să prindă umezeală. Nenea Vasilache atât aşteptă; se opinti cu unul din ei, gata să iasă din magazie pentru a-l adăposti într-un loc mai sigur, când se izbi de bătrână.

— Ce te-a apucat? îl luă aceasta în primire. Vrei să spună pe urmă că i-am furat sau cine știe ce?

Lasă-i, frate, acolo! mai bine să nu-i vadă!

— Am bon pentru ei! declară nenea Vasilache.

Și totuși femeia nici nu-l luă în seamă. Pentru prima dată nenea Vasilache se înfurie; erau sacii lui de ciment, putea să facă ce vrea cu ei ! Înjură de mama focului și, în cele din urmă, trebui să ducă sacii înapoi. Exact în clipa când se chinuia să care unul dintre ei i se păru că aude un râs batjocoritor și se întoarse într-acolo; nu era nimeni. Nu cumva cei doi băgaseră de seamă ceva și chicoteau pe seama lui? Se poate, socoti nenea Vasilache, se poate, domnule!

Se mai învârti un timp, apoi, ca din senin, tanti Aurica se trezi cu el în pragul ușii.

— Îmbracă-te ! spuse hotărât nenea Vasilache

Femeia se întoarse spre el surprinsă.

— Am zis să te îmbraci! reveni celălalt.

— Pentru ce? spuse ca speriată.

— Cum pentru ce? Mergem să ne plimbăm.

— Așa de dimineaţă? nu-i veni să creadă bietei femei.

— Ce-are a face? Omul se plimbă când vrea.

— Ei, asta-i bună, râse tanti Aurica. N-am fost niciodată la plimbare așa de dimineaţă. Nici când eram domnișoară, o dădu ea pe glumă.

Dar nenea Vasilache n-avea chef de glumă și femeia văzând care-i situaţia se apucă să-și dea hanţele vechi jos și, firește, să pună o rochie mai ca lumea. Nenea Vasilache se duse dincolo, se bărbieri și își puse costumul gri care-i venea cât se poate de bine. Pierdu o vreme cu căutatul unei cămăși pe potrivă și când fu aproape gata se prezentă în prag; tanti Aurica se uită la el buimacă. Nenea Vasilache arăta grozav! Abia după jumate de ceas femeia fu gata și ca și, fără să înţeleagă ce se întâmplă cu bărbată-său, îl urmă. Păreau puși pe mare distracţie și, pesemne, cei doi din camera din fund nu mai pricepeau nimic. Abia ieșiţi pe poarta casei, știindu-se liberi, tanti Aurica întrebă:

— Vasilache, ai înnebunit?

Nenea Vasilache atâta aștepta.

— Mergem să ne distrăm, spuse el cu mare siguranţă în glas.

— De distracţie avem noi nevoie acum? Doamne iartă-mă, suspină femeia.

— Află c-o să ne distrăm grozav! Știu cu un loc bun.

— Un loc bun? murmură prostită bătrânica și o clipă îi trecu pe dinaintea ochilor tot felul de bunătăţi. Și casa? întrebă ea în șoaptă.

Nenea Vasilache se puse pe râs.

— Are cine să ne-o păzească. N-o să se întâmple nimic, ai să vezi.

— Fie, spuse femeia înţelegând veselia celuilalt.

Poate e mai bine așa. Și vecinul n-o să ne vadă?

Va să zică băgase de seamă și ea cam ce urmăreau cei doi.

— N-o să i se întâmple nimic, o asigură nenea Vasilache liniștind-o pe loc, și, luând-o de braţ ca un adevărat îndrăgostit, porniră mai departe.

Era, într-adevăr, încă destul de dimineaţă pentru o asemenea plimbare, dar nenea Vasilache părea să nu se sinchisească de asta; dimpotrivă, era mai vesel ca oricând, mulţumit de tot ce vedea în jurul lui, mereu pus pe glume pe seama

celor doi musafiri din odaia din fund.

— Dacă ne-ar vedea așa nu le-ar veni să creadă, spuse tanti Aurica prinsă și ea de veselia omului său. Foarte bine c-am plecat !

În cele din urmă ajunseră pe o terasă, la soare, cerură de mâncare, apoi, o sticlă de vin și ospătarul, la început plictisit la vederea celor doi bătrânei, se arătă ceva mai dispus. Oamenii veneau, stăteau un timp pe terasa aceea, apoi plecau, numai cei doi bătrâni nu mai aveau de gând s-o ia din loc; băură și a doua sticlă de vin — tanti Aurica abia se atinse de un pahar, două — și tot nu se hotărâseră să plece.

— Sărbătoriţi ceva? întrebă ospătarul și nenea Vasilache izbucni în râs.

— Cum să nu? spuse el și, pe jumătate ameţit, dădu să achite nota de plată.

Muzica se auzea din toate părţile, aerul era greu, încins și nenea Vasilache nu mai voia s-o ia clin loc; totul fusese cât se poate de frumos. O luară agale spre casă, râzând, înveselindu-se din orice, când nenea Vasilache hotărî să le cumpere și celor doi de-acasă ceva de băut. Tanti Aurica nici nu vru să audă, dar nenea Vasilache se făcu nevăzut, apărând după un timp cu două sticle de vin.

— E un vin bun, spuse el, şi bătrâna se lăsă păgubașă.

De îndată ce intrară în curte traseră cu urechea la zgomotele din odaia din fund; cei doi erau, fireşte, acolo; nu se întâmplase, deci, nimic. Se aşezară la masă la fel de înveseliţi și, când tinerelul cu faţa roșie apăru o clipă în prag, îi găsi bine dispuși, pălăvrăgind despre tot ce le trecea prin cap.

Rămas în prag, îi privi câteva clipe invidiind parcă veselia și cumsecădenia celor doi bătrânei atât de simpatici.

— Haideţi să mâncaţi, îi pofti tanti Aurica, însă tânărul cu faţa roșie refuză de la bun început.

Se vedea, totuși, că-i pare rău că nu poate lua masa cu ei sau, în orice caz, așa crezu femeia; când nenea Vasilache îi puse în braţe cele două sticle de vin, insul nu avu încotro, le luă cât ce poate de in curcat.

— Poate v-o fi foame, insistă bătrânica, dar fără niciun folos.

Tinerelul scoase o sută de lei să plătească; ne nea Vasilache îi făcu somn că nu-i ia niciun ban; să-l bea sănătoși, spuse el cu aceeași veselie în glas.

— Sărbătoriţi ceva? întrebă și acesta, văzând simpatia și dispoziţia celor doi bătrâni care se între ce-au în tot felul de glume pe seama când a unuia, când a altuia.

— Bineînţeles, spuse cu toată gura nenea Vasilache, dezvelindu-și dantura falsă, strălucitoare.

Celălalt se făcu, repede, nevăzut și cei doi bătrâni continuară să-și vorbească unul altuia de parcă ar fi avut cine știe câte lucruri interesante de spus. Noroc că nenea Vasilache nu găsi vechiul patefon pentru că Era clar, ar fi pus și o muzică ca lumea, tanti Aurica răsuflă uşurată şi-şi văzu, o vreme, de ale ei; se putea spune că era destul de mulţumită de toată plimbarea făcută. Nenea Vasilache. Știa ce face!

— Foarte bine, domnule, o să vedem noi, mai spuse bătrânelul când femeia îl întrebă ceva despre cei doi.

Retrasă în mica bucătărioară. Tanti Aurica se apucă de dereticat; un lucru nu-i era pe plac, dar abia dacă știa despre ce e vorba.

— M-am ameţit, şopti ea și se întoarse cu gândul la bătrânul lor vecin care nu știa ce-l așteaptă.

A doua zi, nenea Vasilache se trezi încă de dimineaţă. Dornic să afle dacă cei doi nu o luaseră din loc; se îndreptă spre magazioara de lemne, înaintând ca unul fără nicio treabă și. Dintr-un loc numai de el știut. Încercă să vadă care-i situaţia. Insul mai în vârstă dormea cu capul pe masă, în vreme ce tinerelul cu faţa roșie, trăgând dintr-o ţigară, urmărea mai departe ferestrele casei de dincolo. Pe nenea Vasilache îl cuprinse, dintr-odată, mila pentru cei doi: aşadar nu plecaseră și, probabil, nici n-aveau de gând s-o ia din loc atât de repede. Tanti Aurica îl găsi cocoţat pe stiva de lemne, urmărind liniștit tot ce se întâmpla în odaia din fund; când îl văzu așa se puse pe râs:

— Ce cauţi acolo? îl luă ea în primire.

Apoi continuă gânditoare:

— O fi vreun hoţ!

Era rândul lui nenea Vasilache să râdă de ea; Cum o să fie un hoţ? Ce să caute hoţul acolo? Și, dacă era așa, de ce nu puneau mână pe el?

Până la urmă tanti Aurica nu se lăsă și urcă și ea pe stiva de lemne; cocoţaţi acolo sus cei doi bătrânei continuau să vorbească despre tot felul de lucruri și s-ar fi putut spune că se simţeau cât se poate de bine.

De multă vreme nu mai fuseseră în mica magazioară de lemne; oricum, era răcoare, puteai să trăncănești fără să fii văzut de cineva !

— Aș bea o cafea dulce, spuse nenea Vasilache.

Cu mult zahăr!

— Aici? întrebă femeia prea puţin convinsă că nenea Vasilache avea să-și bea cafeaua în acel loc.

Nu peste multă vreme tanti Aurica și nenea Vasilache îşi beau cafeaua rezemaţi de stiva de lemne, așa cum nu se mai întâmplase, pesemne, niciodată.

Urmară și alte curiozităţi, de parcă ceva se schimbase în viaţa lor pentru multă vreme; tanti Aurica se îmbrăcă într-o rochie elegantă dornică să-i primească pe cei doi străini, dacă aceștia ar fi dorit să mănânce ceva; nenea Vasilache se bărbieri pentru a doua oară, ceea ce nu ce mai întâmplase demult: în fine, îşi puse și el un pantalon bun și o cravată la gât, așa că bătrâneii arătau, din nou, gata de cine știe ce distracţie.

Se părea că străinii din odaia din fund nici nu băgaseră de scamă toate astea pentru că, odată ieşiţi afară, se repeziră spre gura de canal; cei doi bătrâni, îmbrăcaţi cât se poate de elegant, rămaseră în prag.

privindu-i când pe unul, când pe altul.

— Ce-s cu ăștia? întrebă pe șoptite tinerelul pe tovarășul său când îi văzu așa gătiţi. Parcă-s de pe altă lume !

Celălalt dădu din umeri continuând să se bălăcească, apoi le aruncă o privire cât se poate de curioasă.

— S-a întâmplat ceva? întrebă el, bă gând de seamă toată schimbarea.

Nenea Vasilache atât aşteptă şi-i invită să ia masa cu ei în mica bucătărioară.

— Avem de toate, spuse el, vorbind în felul lui cam pe nas. Numai să gustaţi câte ceva.

Cei doi se priviră o clipă gata să bufnească în râs; faptul că cei doi bătrânei se îmbrăcaseră elegant ca să facă o impresie cât mai bună le trezi imediat simpatia; cel puţin nenea Vasilache, cu cravata jalnică la gât, îi distra de minune; arăta ca un copil pus pe tot felul de glume.

— Nene Vasilache! şopti cel mai în vârstă, muindu-se pe loc, şi gazda înţelese pe loc care-i situaţia.

După ce se săpuniră zdravăn şi se bărbieriră şi ei, privindu-se tot timpul într-un ciob de oglindă, gustară câte ceva din cele pregătite de tanti Aurica, apoi, dădură, repede, să plece la locurile lor.

— Şi acum ce facem? întrebă tanti Aurica şi dădu să dezbrace rochia elegantă.

Nenea Vasilache îşi scoase şi el cravata de la gât, plimbându-se o vreme fără rost; cravata îl costase o grămadă de bani ! O aruncă cât colo ! Abia plecaseră cei doi, când îi veni o idee grozavă; urcă şi el în pod, păşind cu grijă printre vechiturile întâlnite în drum, de parcă ar fi fost un răufăcător. Chiar aşa, în casa lui nu putea să facă ce vrea; lemnul vechi al podelei scârţâia la fiecare pas şi nenea Vasilache abia îndrăznea să înainteze de teamă că străinii să nu bage de seamă ceva. Ei bine, socoti nenea Vasilache, avea să urmărească şi el, de aici, de sus. Casa de dincolo!

Să vadă, adică, şi el ce caută cu adevărat străinii la casa aceea, pentru ce îşi pierd timpul cu asta!

Trecu mult timp, dar nu băgă de seamă nimic.

Vecinul, vechiul avocat, apăru într-o vreme şi nenea Vasilache se arătă cât se poate de interesat; nu-l văzuse de atâta vreme şi chiar vru să-i facă câteva semne; se opri la timp. Întins pe un pat cam alandala, fostul avocat citea ziarul, apoi se ridică şi scuipă într-un fel mizerabil; nenea Vasilache îşi întoarse capul ruşinat. Ce naiba să vezi la omul ăsta? O fi bolnav, socoti el, dacă stă toată ziulica în pat!

— Domnule avocat! nu se lăsă el până nu-l strigă pe vecinul său de o viaţă, însă nu primi niciun răspuns.

Nenea Vasilache mai aşteptă un timp să vadă dacă cei doi străini nu băgaseră de scamă ceva; nu se întâmplă nimic şi bătrânul, plictisit, îşi reluă pânda.

Tanti Aurica observă dispariţia omului ei; nu pierdu vremea şi se înfiinţă la gura podului. Îl găsi pe nenea Vasilache plin de praf, murdar din cap până-n picioare, întins în dreptul geamlâcului de sus.

— Ce naiba faci aici? îl luă ea în primire.

Când pricepu cam cu ce gânduri urcase nenea Vasilache în pod se sperie de-a binelea. Îl trase afară, rapid, fără să mai spună o vorbă.

— Ai văzut ceva? îl întrebă ea când ajunse în mica bucătărioară.

— Nimic, îi răspunse plictisit omul. Ce naiba să văd? Domnul avocat e bolnav.

— Păi, atunci nu e el! spuse ea cu naivitate. Precis că nu e el!

— O fi vreun hoţ, o imita nenea Vasilache vorbind, în felul lui caraghios, pe nas. Precis că e un hoţ! și râse ca de o glumă bună.

Se vedea că anume ceva se întâmplase cu el pentru că toată dimineaţa nu-și mai găsi locul.

— Să facem o plimbare, îi propuse tanti Aurica dornică să-l scoată din starea în care se alia.

Nenea Vasilache nici nu vru să audă; doar n-avea s-o ţină toată ziua într-o petrecere? Și pentru ce?

Privea fix camera din fund ca și când ar fi așteptat ceva; de dincolo nu venea niciun zgomot.

Când tanti Aurica îl văzu, ceva mai târziu, îndreptându-se spre ușa cu pricina și deschizând-o cu aerul cel mai liniștit, încremeni. Nenea Vasilache rămase în prag, în vreme ce străinii se uitau la el, nevenindu-le să-și creadă ochilor.

— Să trăiţi! le spuse calm bătrânelul simpatic.

Tinerelul cu faţa roșie se ridică, oarecum jenat, din pat.

— S-a întâmplat ceva, nene Vasilache? vorbi acesta.

Gazda mai înaintă un pas, după care închise ușa în urma lui.

— Am mare nevoie de dumneavoastră, făcu el parcă scăpat de-o mare greutate.

— De noi? se miră celălalt. Cum așa, nene Vasi lache? Păi, de ce nu ne spui?

— Uite ce e, îşi socoti bătrânul vorbele, vreau să tai un vișin. Poate îmi daţi o mână de ajutor, că eu abia dacă mai răzbesc.

Cei doi izbucniră în râs; se așteptaseră la cine știe ce necaz și când colo nu era vorba decât de un fleac; ce mare lucru e să tai un vișin?

— E vișinul meu, spuse repezit omul.

— Foarte bine, nenea Vasilache, dacă e vișinul dumitale n-ai decât să-l tai!

— Pentru asta am venit, se prefăcu nenea Vasilache cât se poate de îngrijorat, Nu mai e bun de nimic. E uscat, domnule!

Străinii izbucniră din nou în râs și tanti Aurica, încercând să priceapă câte ceva de dincolo de ușă, nu mai înţelegea absolut nimic, nenea Vasilache se apucase să-i distreze pe străini? Parcă nu-i venea să creadă !

— Asta e cu vișinul, mai spuse omul și ieși în soţit de cei doi.

De îndată ce ieșiră la aer curat noii veniţi parcă și uitaseră o clipă de grijile lor; era a doua zi și, iată, nu aflaseră mai nimic. Noroc cu nenea Vasilache şi cu vișinul lui!

— E o zi frumoasă, spuse cel mai în vârstă, cald, cald al naibii, nene Vasilache.

Nenea Vasilache tresări auzindu-l vorbind așa și, mai ales, pomenindu-i numele.

— Numai de-ar ploua, reveni străinul. Tare aș mânca niște cireșe. S-or fi făcut demult.

— Oho, râse nenea Vasilache, de când s-au terminat cireșele. Numai vișinul meu nu face nimic !

— Cum așa, au trecut cireșele? întrebă și tânărul cu faţa roșie. Nu se poate, none Vasilache! La treburi din astea mă pricep și eu, că doar sunt de la ţară.

— Te-oi fi pricepând dumneata, dar uite că pe aici cireșele s-au terminat cam de multișor. Se vede c-ai uitat de ele !

Mai vorbiră o vreme despre tot felul de fleacuri, ca și când n-ar fi dorit docil să piardă timpul; până și tanti Aurica se băgă în discuţie, dar, se părea, că încă îi era teamă de cei doi. Numai nenea Vasilache vorbea de parcă nu i-ar fi păsat de nimeni și de nimic.

— Păi, ai zis să tăiem vișinul? îi reaminti cel în vârstă plin de veselie. S-au te-ai răzgândit?

— Cum o să mă răzgândesc? făcu și se repezi să aducă cele de trebuinţă.

Cei doi se apucară de treabă mai veseli ca niciodată; vișinul se dovedi noduros, așa că se canoniră cu el o vreme; păreau de când lumea în curtea aceea!

— Ce m-aș fi făcut fără dumneavoastră, minţi nenea Vasilache când văzu vișinul căzut la pământ.

Tanti Aurica se îngrozi: curtea aducea a pustiu, dar trebuia să-și ţină gura. Insul în vârstă se așeză jos. Să-și tragă sufletul; se vedea că obosise puţin.

Nenea Vasilache aduse o sticlă de vișinată și, de voie, de nevoie, musafirii trebuiră să cinstească.

— Aici, la dumneata, e poate bine, declară individul mai în vârstă. Te simţi altfel de om.

Nenea Vasilache ar fi vrut să afle cum îi cheamă și, desigur, să le spună pe nume, dar cei doi se feriră cât putură; de fapt, socoti nenea Vasilache, asta n-avea nicio importanţă. Când pricepură că statură cam mult la vorbă, tinerelul cu faţa roșie se ridică în grabă; celălalt îl urmă fără să mai piardă timpul, nu înainte de a spune:

— Nene Vasilache avem multă treabă! după care dispăru pe ușa dând în odaia din fund.

Nenea Vasilache rămase singur; vișinul ura la pământ și, pentru o clipă, îi păru rău de el; uite, intrase în vorbă cu ei și asta era cam tot ce dorise; o să mai vedem, se bucură nenea Vasilache, o să mai vedem ce se întâmplă, și, fără să mai spună un cuvânt, intră în casă.

Până spre seară nenea Vasilache îşi văzu de ale lui, însă a doua zi apăru din nou în camera din fund, dornic să mai pălăvrăgească cu cei doi musafiri. Amândoi părură, de la bun început, surprinși de vorbăria fără șir a gazdei, așa încât schimbară priviri din ce în ce mai curioase. Oare ce se întâmplă cu ne nea Vasilache? Nu cumva îi trăgea pe sfoară?

Începuse să le vorbească despre front, când individul mai în vârstă, așezat, ca de obicei, în dreptul ferestruicii, îl opri la timp:

— Ascultă nene Vasilache, se încruntă acesta, ai nevoie de ceva?

Nenea Vasilache zâmbi arătându-și, ca-n atâtea alte rânduri, dantura falsă. Se vedea cât de colo să nu se teme de nimic, cu atât mai puţin de niște inși pe care îi găzduise câteva zile. Era rândul celor doi să le pară rău că intraseră în vorbă cu el, când ar fi putut foarte bine să nu se sinchisească de el.

— E ziua mea, minţi cu bună știinţă nenea Vasilache.

Cei doi izbucniră în râs; va să zică nu se întâmplase nimic, nenea Vasilache

rămânea tot nenea Vasilache.

— Păi, spune așa, omule! se arătă scăpat de orice grijă tinerelul. Am crezut că s-a întâmplat ceva!

— Să trăiești ! se repeziră cei doi strângându-l în braţe ca pe un om de ispravă. Ani mulţi, nene Vasilache!

— Așa că o să sărbătorim împreună ziua asta, îşi continuă gândurile mogâldeaţa din dreptul lor.

Cei doi habar n-avea ce să spună; era clar că nu puteau să-l refuze pe nenea Vasilache.

— Peste un ceas, două, totul e gata, mai adăugă el și ieși.

Când tanti Aurica află de minciuna omului său se pierdu cu totul. Vasilache alergă după cumpărături și, cu chiu, cu vai, femeia reuși să pregătească câte ceva. Urmă, din nou, îmbrăcatul hainelor celor mai bune, căutatul cravatei și toate celelalte; cei doi apărură în odaia din mijloc și îi găsi pe bătrâni îmbrăcaţi cât se poate de deosebit, așteptându-i fără să-și piardă nicio clipă răbdarea. Erau teribili! Nu mai văzuseră demult așa bătrânei cumsecade! Când îşi dădură seama că pe ei îi așteptaseră, fără să se atingă de felurile de mâncare întinse pe masă, cei doi noi veniţi făcură feţe-feţe! De ce-i lăsaseră să aștepte atât? Slavă Domnului, în nenea Vasilache puteau să aibă încredere, nu-i așa?

Masa era plină de toate bunătăţile; în mijlocul ei trona un sfeșnic de argint; totul părea aranjat cu mult gust, așa încât cei doi se așezară stingheriţi;

Iată că nenea Vasilache știa să dea o masă pe cinste !

— Am zis eu că n-o să mă refuzaţi, se arătă cât se poate de prietenos nenea Vasilache. E doar ziua mea !

Tanti Aurica parcă plutea; nu mai înţelegea nimic, în schimb nenea Vasilache era mai plin de viaţă ca oricând.

— Nene Vasilache, să trăiești! o ţineau întruna cei doi din ce în ce mai bine dispuși. La anii dumitale…

Cheful se termină destul de târziu, când musafirii dădură semne de oboseală; tinerelul cu fata roșie se ameţise de-a binelea și trebui ca tovarășul său să-l ajute.

— Eşti un om de viaţă, nene Vasilache! ţinu să-i spună și insul mai în vârstă.

Se mai întâmplă ceva: în a treia zi tânărul avu febră. Privea totul ca prin ceaţă, abia dacă mai reuşea să se ţină pe picioare. Nenea Vasilache rămase cu ol toată noaptea, în vreme ce celălalt nu scăpa din ochi casa vecină.

— Mă pierd, nene Vasilache, scânci el ca un copil. Nu mai știu ce-i cu mine!

Nenea Vasilache nu pierdu timpul; aduse un doctor, îl schimbă de mai multe ori peste noapte, nu-l lăsă o clipă. Spre dimineaţă era frânt. Când tovarăşul său veni să-l vadă, nenea Vasilache era tot la capul bolnavului.

— Ce facem, nene Vasilache? întrebă și el speriat.

— Nu e nimic, îl liniști gazda, nu e nimic, o să-i treacă. Are grijă nenea Vasilache ca să-i treacă, ce crezi?

A doua zi tânărul nu mai aiura; se ridică în capul oaselor de parcă ar fi vrut să-și dea seama unde e; când îl văzu acolo pe nenea Vasilache pricepu cum

stăteau lucrurile.

— Ce-i cu dumneata aici, nene Vasilache? şopti el. Doar n-oi fi dormit aici?

Se culcă din nou și abia în dimineaţa următoare coborî din pat; părea că-și revenise.

— Tot aici ești, nene Vasilache? întrebă el și se puse pe râs, ca și când s-ar fi distrat grozav de toată întâmplarea. Chiar așa, nu te-ai mișcat de aici?

Îl căută cu privirea pe tovarășul său și nevăzându-l în jur intră în camera din fund; nu ora nici acolo, în dreptul ferestruicii

— Unde naiba este? făcu el puţin buimăcit. Dacă a plecat?

Îl găsiră, ceva mai încolo, în curte; tanti Aurica îi dăduse de lucru: stivuia lemnele.

— Ia te uită la el! chicoti tinerelul cu faţa roșie și nenea Vasilache, fără să zâmbească de astă dată, îl privi cu mare atenţie. Parcă-i la el acasă! turui tânărul, nevenindu-i să creadă.

A doua zi, încă de dimineaţă, cei doi proaspeţi sosiţi, după ce mai aruncaseră o privire prin curte, o luară din loc, nu înainte de a fuma o ţigară cu nenea Vasilache.

— E cald, spuse cel în vârstă, foarte cald. Cred c-o să plouă.

— Da’ de unde, râse înveselit nenea Vasilache.

N-am mai văzut ploaie demult ! și râse ca de un lucru numai de el știut, în vreme ce primele picături de ploaie se și porniră.

Halta

De îndată ce aflară că vechea haltă avea să fie desfiinţată, fostul oficiant poștal și invalidul de război nu mai avură pic de liniște; ei bine, abia se oploși seră și ei acolo și acum, iată, funcţionarul Galea, de la administraţie, avea să-i pună pe goană din locul cu pricina.

Aproape că nu mai înţelegeau nimic; oare ce putea fi în mintea funcţionarului? De fel, spuse invalidul de război, nu era fricos, dar de data asta se simţi destul de speriat la gândul unei posibile întâlniri cu funcţionarul Galea, în plin câmp.

Dacă ar fi fost vorba să dea ochii cu portărelul acela cu urechile clăpăuge puţin i-ar fi păsat — părea un om de treabă și, în plus, putea fi văzut zi de zi la birtul de la marginea orașului —, dar când auzise de funcţionarul Galea știu precis ce avea să i se întâmple într-o bună zi.

— Ptiu! făcu scârbit fostul oficiant poștal, Augustin, imediat ce rămaseră numai ei doi la masă.

Dar parcă tot nu-mi vine să cred! continuă el, molfăind măslinele uscate aduse de boiangiu.

— Eu, unul, nu știu nimic, căuta s-o scalde bă târnul Armonie, mulţumit că funcţionarul se lăsase păgubaș în privinţa boiangeriei lui de peste drum.

Faţa rotundă, veselă, a fostului oficiant se umplu, dintr-odată, de tristeţe; aproape că nu-și mai găsea locul, cât. Despre băutură nici nu se atinse de ea.

— Doar n-o să ne pună pe goană, spuse ol cu năduf. Ce naiba să facă acolo?

Doman, invalidul de război, dădu să se ridice pentru a nu știu cita oară; mâinile umflate, cu de gete scurte și groase, alo tovarășului său, îl opriră la timp.

— Asta nu se poate, suspină invalidul, mutându-și piciorul vătămat dintr-un loc în altul. Nu-mi pasă de funcţionarul Galea! declară el și obrajii vineţii se încinseră pe loc.

— Mai încet, prietene, găsi bătrânul Armenie răgazul să-l liniștească, nu te supăra. Domnul Galea n-are decât să măsoare cât vrea, în rest, ce treabă să aibă cu voi?

Cei doi schimbară, rapid, priviri nedumerite; nu era cumva o viclenie a boiangiului?

— Asta nu e drept, se agăţă Augustin de vorbele bătrânului. Funcţionarul Galea o să măsoare locul, cum zici, și pe urmă o să ne pună să ne luăm tălpășiţa; De ce crezi că vrea el să măsoare locul?

Boiangiul se prefăcu a nu înţelege nimic.

— Păi, pentru asta, omule, se băgă în discuţie bietul Doman aprinzându-se tot. Ca să termine odată cu noi !

Fostul oficiant poștal se lumină la faţă; ochii săi mari și naivi scânteiau curios în întunericul din col ţul unde rămăsese.

— Vor să construiască peste lot! seinei el. Administraţia știe ce face ! și îşi întări spusele printr-un gest larg, de om cu adevărat neputincios.

— Și boiangeria? murmură ca prin vis Armonie.

O s-o măsoare și pe ea?

— O s-o măsoare, încuviinţă scurt invalidul de război, făcându-l pe bătrân să se întristeze.

— Fără boiangerie nu se poate! se trezi vorbind Armenie cu ochii ţintă la lumina albăstruie de afară, între noapte și zi.

— Ba se poate! i-o reteză scurt Doman.

— Funcţionarul Galea, mai apucă să vorbească Armenie, funcţionarul Galea o un om bun. şi simţi că e pe punctul de a se îmbăta.

— Ești un om de nimic, îi aruncă în faţă Doman.

— Asta nu e drept, repetă fără niciun rost fostul oficiant, și, până ca bătrânul boiangiu să se dumirească, cei doi o luară din loc.

Abia ajunși la mica haltă, se întinseseră pe o ban chetă de lemn, de parcă ar fi așteptat cu adevărat vreun tren; chiar așa și păreau, doi călători adevăraţi numai că timpul trecea și niciun tren nu se zărea de nicăieri.

Primul care sosi fu un ins voinic, aducând după el un braţ de lemne; încercă să-și găsească un loc; părea gata să se ia la harţă din orice și cei doi se lăsară păgubași; de la astfel de oameni nu te alegi cu nimic, ba, chiar, puteai să intri în cine știe ce încurcătură. Noroc c-o luă din loc dispărând pe nevăzute.

— Nu e de pe aici. Şopti invalidul de război cu ochii lăcrimând din cauza gerului. Ce facem? mă întrebă el.

— Nimic, așteptăm, spuse sec bondocul încurcat de toată liniștea din jur.

— Ce să așteptăm? chiţcăi celălalt și o teamă curioasă îl cuprinse pe nepusă

masă.

Chiciura vineţie se prinse, ici și colo, de ferestrele mici și prăfuite ale mesageriei; în depărtare nu se vedea nimic, în afară de o ceaţă alburie, dar și aceea nu era altceva decât zăpada viscolită, așa că nu puteai vedea prea bine ce se întâmplă în jur. Mirosul de zgură se simţea până aici, un miros, greu, aspru, înţepător.

— Dacă vine cineva, socoti fostul oficiant să amintească tovarășului său, nu te ridici. Stai și aștepţi, să vedem ce e cu el!

— Și dacă nu vine? îndrăzni Doman cu glasul sugrumat de emoţie.

— Nu se poate, risc cu poftă grasul. Pe aici trece multă lume!

— Pe naiba, îi răspunse scârbit celălalt, încercând să se gândească la altceva. Pe vremea asta vine nimeni!

— Bine, făcu foitul oficiant cam neatent, cum îl vezi, cum îi faci loc pe banchetă. Nu-i spui nicio vorbă, doar îi faci loc pe banchetă. Atât.

— Aici? se arătă din ce în ce mai neputincios omul cu piciorul vătămat. Pe locul ăsta?

— Pe locul ăsta, îl repezi tovarășul său. E singurul loc unde se poate sta.

— Asta nu e bine, socoti celălalt. Poate să zică că-l așteptăm tocmai pe el!

— Și ce-i rău în asta? pufni în râs bondocul.

— Dacă se teme și, la o adică, o ia la sănătoasa?

Vreau să spun, dacă îi trece ceva prin cap?

— Cei să-i treacă? Pe aici vine lume multă, repetă aproape convins Augustin. Așa, făcu ol după un timp, stai la locul dumitale, nu vorbești… Ba poţi să-ţi aprinzi și o ţigară… Că tot nu prea avem ce să facem…

— Numai din cauza funcţionarului, reveni, pe neașteptate, infirmul, amintindu-și de ameninţarea acestuia.

— Lasă-l în plata Domnului. Aici nu e vorba de funcţionarul Galea.

— Păi, de ce? făcu prostit omul.

— Pentru că nu este aici. Acum nu suntem decât noi doi! Și trebuie să facem ceva! Altfel o încurcăm.

— Mai bine să ne lăsăm păgubași, aproape că se rugă Doman, care văzuse destule la viaţa sa. Eu așa zic !

— Văd eu că nu prea îţi arde de mine, chicoti bondocul neînţelegând prea bine ce e cu prietenul său. Sau te pomenești că ţi-e frică?

— Mare minune dacă mai vine cineva, continuă să se mire Doman clătinând din cap.

O luminiţă se zări de departe, abia licărind; s-ar fi putut să fie, într-adevăr, un tren; deocamdată nu puteai să-ţi dai seama de așa ceva. Cei doi păreau totuși să nu se sinchisească, dimpotrivă, sporovăiau liniștiţi, ca și când nici nu ar fi luat în seamă un asemenea lucru.

— Ce dracu’ ai? mai făcu o încercare bătrânul oficiant, gata să-l aducă pe calea cea bună pe prietenul său.

na

— Probabil că de multă vreme nu mai trecuse vreun tren sau, poate, nu

avuseseră ei norocul să ajungă la timp; oricum, ar fi dorit din toată inima să se întâmple asta.

— Mare lucru n-ai de făcut, spuse Augustin cu gândurile aiurea. Pur și simplu aștepţi să intre în vorbă cu tine… Dacă vezi că încearcă să te tragă de limbă, nu spui nimic.

Celălalt abia dacă-l asculta.

— Aici e un loc bun, continuă netulburat bondocul. Oameni ca noi știu ce-au de făcut. Nu se poate să nu-ţi pice ceva.

Doman se ridică să facă câţiva pași în jur.

— Așa, așa, îi strigă oficiantul când îl văzu trăgându-și piciorul. Fă-te că nu bagi în seamă pe nimeni. Nu-i da nicio atenţie omule!

Invalidul de război se opri locului neînţelegând prea bine ce vrea de la el.

— Ai înnebunit? spuse el printre dinţi. Cu cine dracu' vorbești?

Grăsanul gesticula mai departe, mulţumit de felul cum celălalt se mișca.

— Mergi ca lumea, omule, îi strigă el de departe, trage cu nădejde piciorul, ce stai?

— Păi, nu trag? veni de dincolo răspunsul tovarășului său.

— Plimbă-te fără să-ţi pese de nimic, trage aer în piept, așa, să-ţi pocnească fălcile, ce Dumnezeu !

Să se audă cum pocnesc… Așa… Și nu uita: aștepţi un tren, pentru asta îţi pierzi vremea aici…

Doman îl privi neîncrezător.

— Asta e o prostie, spuse el nemulţumit.

— Nu e nicio prostie, căută să-l facă să priceapă insul de pe banchetă. Pe mine nu mă cunoști, ţinu să-i reamintească. Bun, continuă el, ca și când lucrurile ar fi fost în regulă, să zicem că vine cineva…

Bineînţeles că nu-i dai nicio atenţie, fumezi, cum ţi-am zis, și, dacă omul te întreabă ceva, îi răspunzi politicos: „Să trăiţi…"

— Lasă astea, nu se sfii infirmul să-l oprească din vorbărie.

— Pe urmă te scoli și te plimbi puţin de colo, colo… Uite așa, făcu fostul oficiant, imitându-i mersul poticnit, încât până și invalidul se puse pe râs.

Lacrimi călduţe îi umeziră pieliţa uscată a obrajilor.

— Nu stai deloc, ţipă cât se poate de vesel bondocul, nu stai deloc, omule, te plimbi încoace și în colo, de parcă ai aștepta un tren.

— Un tren? tresări invalidul Doman complet buimac. Adică, de ce?

— Așa, nu-l scăpă simpaticul Augustin cu faţa vânătă de frig. Să arăţi că prea puţin îţi pasă de piciorul șontorog. Dacă vrei, făcu el după un timp de gândire, dacă vrei, poţi să zici că ești invalid de război… Chiar așa, poţi să zici direct: „Domnule, sunt invalid de război…" Precis c-o să te creadă…

— Și dacă nu mă crede?

În loc de răspuns fostul oficiant izbucni în râs.

Abia acum se prefăcu a vedea, cu adevărat, luminiţa de departe, dar, firește, nu se bucură așa cum s-ar fi cuvenit după atâta așteptare.

— De funcţionarul Galca pot să-i spun ceva?

Întrebă Doman, puţin fâstâcit la gândul sosirii unui tren chiar acolo, în dreptul lor.

— Do funcţionar? întrebă cu totul mirat Augustin. Ce avem noi cu funcţionarul Galca?

— Se vede ceva? îl chestiona celălalt simţind că se întâmplă un lucru curios cu prietenul său.

— Ce să se vadă? răspunse fără chel bondocul. E beznă !

— E vreun tren? insistă el acum când ora aproape sigur pe situaţie.

Simpaticul Augustin ridică din umeri plictisit;

era greu de crezut că avea să se întâmple așa ceva;

mai bine să-și vadă de ale lor, părea să spună mutra lui înveselitoare.

— Așa că, dacă apare cineva, pe mine nu mă cunoști, frăţioare. De data aceasta Doman nu mai pricepea nimic; de ce, adică, să mi-l mai recunoască pe fostul oficiant poștal? Era doar prietenul lui.

— Mă, să fie! spuse el îmbufnat, gata să-i spună de la obraz cam ce credea despre toate astea.

— Ia, taci! făcu bondocul. Se aude ceva!

— Ce se aude? sări din locul său Doman.

— Potolește-te, aproape că ţipă grasul, încercând să prindă din aer semnalele trenului. N-auzi?

Invalidul de război se chirci tot; din câmp nu se auzea nicio mișcare, însă ceva îi spunea că, poate, nu se înșela.

În clipa aceea o lumină uriașă izbucni în gara pustie, dezvelind toate cotloanele din jur.

Cei doi păreau două mogâldeţe curioase, gonite de vânt, în întunericul care cuprinsese împrejurimile.

— Așa, rămâi pe banchetă, nu te miști de acolo, cum ţi-am spus, căută mai departe să-l povaţuiască fostul oficiant poștal. Nu te miști, urlă el disperat, dar infirmul nici nu-l mai luă în seamă, pornind-o, de unul singur, la goană spre tren.

Acesta trecu în mare viteză, fără să se oprească.

Veselia și buna dispoziţie a bondocului îl puseseră pe gânduri, ca și când ceva rău putea să i se întâmple chiar atunci.

— Ce drac' facem? întrebă Doman buimac.

— O să vedem noi, spuse el într-un târziu, fără pic de chef. Ca un făcut, invalidul de război îl trase de mânecă, cu gând să-i arate ceva; într-adevăr, în întunericul din jur zări silueta unei femei și tresări:

— Las-o în pace, căută el să-l potolească pe prietenul său care nu-și mai găsea locul.

Apariţia femeii îl făcu să fie din ce în ce mai ne liniștit, așa că încercă să facă câţiva pași; de mult nu i se mai întâmplase să zărească o femeie pe aici, mai ales pe o vreme ca asta.

— Pe dumneata te caut, spuse femeia când acesta ajunse în dreptul lui.

— Pe mine? se chinui insul să priceapă ceva și-l bufni râsul.

— Nu ești dumneata invalidul de război?

— Eu sunt, răspunse vesel, ca scăpat de o mare grijă.

— Ei bine, reveni femeia, ţi-am adus câte ceva…

— Pentru mine? se sperie cu adevărat acesta, apoi, aducându-și aminte de poveţele fostului oficiant, începu să se plimbe de colo, colo, trăgându-și cu greu piciorul beteag.

— Stai locului, îl apostrofă femeia, ca și când s-ar fi cunoscut de când lumea.

— Aștept un tren, se bâlbâi omul neputincios, minţind așa cum îl învăţase tovarășul său.

— Nu trece niciun tren pe aici, îi râse ea în faţă.

— Nu se poate, se tângui infirmul.

— Ţi-am spus să stai locului, îl repezi pentru a doua oară străina, enervată de neastâmpărul bietului om, care nu mai continua cu plimbatul de-a lungul peronului.

Luă hainele și le pipăi, neîncrezător, pe toate feţele; pantaloni groși, un veston până la pământ și alte câteva lucruri.

— Sunt bune, declară el la sfârșit, abia apucând să-și tragă puţin sufletul.

Apucă vestonul și-l îmbrăcă fără să mai stea pe gânduri; apoi înșfăcă pantalonii și șapca decolorată;

părea ca un adevărat lucrător al micii gări, un om care lucrase, adică, toată viaţa aici.

— Acum e foarte bine, reuși el să spună neștiind prea bine cum să-i mulţumească necunoscutei.

Se învârtea fără niciun rost prin dreptul ei; noile haine îi veneau cât se poate de bine.

— Să mergem, spuse la un moment dat femeia.

— Unde? tresări infirmul și începu din nou să-și plimbe, în fel și chip, piciorul vătămat.

Femeia începu să plângă încetișor și omul abia dacă înţelegea ce spune; de fapt, îi păsa prea puţin de lacrimile ei. Se dezlipi cu mare greutate din locul acela, urmând-o în liniște, nepricepând unde avea să ajungă.

— E departe? îndrăzni după o vreme, în timp ce umbra femeii dinaintea lui se lăţea peste traversele scânteind. Hai, spune, e departe?

— Și prietenul dumitale? încercă femeia să schimbe vorba. Probabil c-a adormit, săracul !

— E vorba de funcţionarul Galea, ţinu morţiș infirmul să-i arate cum stăteau lucrurile în privinţa lui și a tovarășului său. S-ar putea să ne pună pe goană!

— Nu se poate, o dădu pe râs femeia.

Simţi nevoia să grăbească pasul, s-o ajungă din urmă și chiar s-o oprească cu forţa.

— Îmi place aici, spuse el suflând greu aerul rece pe nări. În mină încă ţinea perechea de bocanci pe care necunoscuta îi dăduse puţin mai-nainte împreună cu hainele; nici n-apucase să vadă dacă-i vin bine.

— Cu dumneata îmi place să vorbesc, continuă ol privind-o prostit. Acolo, arătă el spre mica gară de care aproape că uitase cu adevărat, mă plictiseam grozav.

Avea un chef nebun de vorbă și femeia îl ascultă liniștită fără să îndrăznească să-i spună ceva; din toate astea înţelegea un singur lucru: că nu greșise deloc când umblase după omul acesta.

— N-au decât să mă caute, râse el batjocoritor, întorcându-și faţa spre linii.

Alerga cât se poate de caraghios ca să se ţină de ea, ba, chiar, la un moment dat, păru gata, gata să se clatine.

— Am ajuns, spuse femeia după un timp.

Invalidul de război făcu ochii mari; ar fi dorit, totuși, să-i vorbească mai mult, să-i mai spună tot felul de lucruri, care-i treceau acum prin cap.

— Aici? suspină el într-un răstimp și o curioasă roșeaţă îi cuprinse, dintr-odată, obrajii.

Rămase în prag neștiind prea bine ce să facă.

— Funcţionarul Galea nici nu vrea să audă de haltă, se văicări el, însă necunoscuta se prefăcu a nu-l auzi deloc.

Pentru ea nici nu exista funcţionarul și nici alt cineva, în afară de omul acesta şchiopătind ca vai de lume.

— Poţi să stai, spuse ca când masa fu aproape gata.

Omul în veston îşi puse bocancii într-un colţ, stingherit de tot ce vedea, apoi încercă să-și facă loc până în apropierea mesei; se mișcă din ce în ce mai greoi, gâfâind la fiecare pas; în fine, se așeză pe un scaun, ca un adevărat stăpân al casei.

Câteva broboane de sudoare și apărură pe fruntea lui, lată, arsă de soare, plină de pete; cele câteva bunătăţi de pe masă îl făcură să creadă că visează; abia dacă se atinse de ele. Bău cu înghiţituri lacome sub privirile iscoditoare ale străinei care nu mai arăta că se bucură în niciun fel; atunci de ce-l chemase?

— Mănâncă, spuse ea ceva mai încolo, când văzu neînţelegerea de pe chipul său mare, de animal.

Frământă pâinea în mici cocoloașe, apoi le înghiţi unul câte unul, cu o mare atenţie, așa cum nu i se mai întâmplase niciodată.

— E de orz, mărturisi invalidul parcă nemulţumit. Nu-mi place pâinea de orz.

Îşi înfundă mâinile în buzunare până când descoperi resturile unei pâini din care, pesemne, se înfruptase și tovarășul său; rupse o bucată și i-o dădu femeii. Felul în care se hotărâse să atace pâinea păstrată cu mare grijă și, poate, faptul că o împărţise cu ea, o făcu pe aceasta să se înveselească; lua bucata de pâine și o mestecă alene în gură.

Un timp nu-și mai vorbiră deloc cu toate că Doman avea chef să-i povestească necazurile lui; se părea că n-avea ce să-și mai spună sau așa ceva, pentru că Aplecaţi deasupra farfuriilor cu mâncare, arătau ca doi oameni liniștiţi care se cunosc de o viaţă.

Curios, habar n-avea ce putea fi în capul femeii; după el ar fi trebuit să se scoale și să-i mulţumească, după care s-o ia din loc, așa cum venise; străina, simţind ce

se petrece cu el, se trezi dintr-odată.

— Hai, să mai mănânci, îl îndemnă ea surâzând.

Ce-ai rămas așa? Omul se fâstâci; nu mai voia să audă de mâncare.

— Am mâncat, spuse el cu greutate, strângând cocoloașele de pâine rămase.

Și, totuși, femeia mai aduse o porţie de mâncare, ca și când nu l-ar fi auzit; când îl văzu că-și ferește privirea de farfuria cu varză înţelese că invalidul se săturase. O veselie nebună o cuprinse pe loc; să agăţă de el ca un copil, nu-i mai dădu pace.

Era clar că omul se pregătea să plece pentru că, abia ridicat de la masă, se aplecă să-și înhaţe bocancii mari, negri, urâţi. Degetele subţiri ale femeii se înfipseseră, o clipă, în vestonul abia primit ţinându-l strâns; pentru că celălalt nu înţelegea prea bine ce se întâmplă încercă să se smulgă din strânsoarea ei, ca un om beat.

— Dumneata, mai găsi femeia putere să spună lucrurilor pe nume, nu ești invalid de război!

Faţa smolită a omului se schimonosi; abia dacă bolborosea ceva.

— Pentru Dumnezeu! şopti Doman nevenindu-i să creadă.

— Ai face mai bine, reveni străina, să-ţi lași la vedere piciorul sănătos. Ce nevoie ai să te prefaci?

Dacă vrei, poţi să rămâi aici, și se aplecă spre piciorul cu pricina încercând să-i scoată falsa proteză.

De data aceasta omul îi râse în faţă; va să zică îl știa bine; piciorul vătămat nu mai exista. Se pre făcu a înţelege toată situaţia și chiar îi zâmbi; odată scăpat de falsa proteză dădu să meargă cu piciorul cel sănătos încă amorţit; făcu primele mișcări, cât se poate de caraghioase.

— Ai să rămâi aici, spuse ea hotărâtă să nu-l mai scape acum când îl dăduse în vileag. Ai tot ce-ţi trebuie. Pentru ce să pleci?

Încă îi era teamă de femeia voinică, sănătoasă, cât se poate de descurcăreaţă, cât despre plecat, n-avea cum să mai plece.

— Ce zici? spuse ea râzând batjocoritor. Rămâi?

Și, până ca omul să se dumirească, uriașa femeie îl luă de braţ, neștiind dacă nu cumva ceva rău avea să i se întâmple în ziua aceea sau, poate, mai târziu.

O partidă de șah în grădina de vară

Când simpatica bătrânică veni să-l roage ca s-o ajute la măsurarea livezii din spatele casei hotarnicul Găitan crezu că visează. Pur și simplu nu-i veni să creadă că biata femeie făcuse atâta drum, numai și numai pentru a-i cerc o mână de ajutor; în privinţa aceasta se gândi că, mai degrabă, bătrânică încurcase lucrurile și nimerise din greșeală aici.

A doua zi, a treia zi, uită cu adevărat de rugă mintea ci și, dacă femeia nu s-ar fi înfiinţat din nou, probabil ar fi uitat cu totul de ea.

— Am venit pentru livadă, spuse ea cu aerul cel mai liniștit.

Găitan o măsură din cap până-n picioare, ne în crezător; aproape că nici n-o

recunoscuse. De îndată ce pricepu cu cine are de-a face se arătă cât se poate de încurcat.

— E vorba de un proces, începu femeia să se plângă. Vor să pună mâna pe livadă.

Abia atunci înţolesc că n-avea să scape cu una, cu două de tot ce-ar fi urmat; și, totuși, ceva greu de înţeles se petrecu și cu el, pentru că o iscodi în privinţa procesului, ba chiar se arătă dispus să-i dea dreptate.

— Am să trec eu, spuse hotaruicul în doi peri. O să vedem despre ce e vorba.

— Nu se poate, se rugă bătrânica fără să-şi Piardă firea. Dumneata știi mai bine ce-ai de făcut! Aşa că să mergem!

Până să se dumirească cu adevărat, hotarnicul îşi înșfăcă vechile instrumente și păru gata s-o urmeze; ideea de a măsura livada aceea era o prostie numai că bătrânica nu-l mai scăpa din ochi.

— În fiecare an am necazuri cu livada asta, prinse ea curaj când îl văzu aproape echipat cu cele de trebuinţă.

Pe urmă se opri locului, parcă nevenindu-i să creadă:

— Pentru ce-ţi trebuie toate astea? izbucni ea în râs la vederea vechilor sale aparate de măsurat. Chiar așa, ce naiba ai nevoie de ele?

Era rândul hotarnicului s-o privească cu o oare care neînţelegere; nu-l chemase pentru măsurători?

— Oho, o dădu și el pe râs, în treburile astea trebuie să ai de toate. Altfel, nu se poate !

— Pentru Dumnezeu, căută să-l înţeleagă femeia înveselindu-se în continuare, ai putea să mai scapi de ele!

— Nici vorbă, se posomorî Găitan, nici vorbă că pot să mă scap de ele. Dar pe urmă ce naiba mă fac?

— Lasă, îl liniști bătrânica, nu trebuie să te ostenești așa, și, clin nou, se puse pe râs, de parcă ar fi priceput cum stăteau lucrurile în ce privește omul de lângă ea. Se vede că-ţi place să măsori, nu-i așa?

Hotarnicul o privi aiurit; de unde o mai scosese și pe asta?

— Îmi place, mărturisi el cu greutate. Fără măsurători nu se poate!

— Așa este, recunoscu cât se poate de veselă bătrânica. Toată lumea are nevoie de măsurători. Uite, chiar și o femeie ca mine!

Imediat ce au ajuns, bătrânica se grăbi să pună de mâncare și, cu toate stăruinţele hotarnicului Găi tan de a nu se deranja cu nimic, noul sosit fu așezat la masă, nu înainte de a da o roată casei, să vadă livada cu pricina.

— E foarte bine, spuse el liniștit.

Era timpul să se apuce de treabă, când bătrânica aduse o cutie mare de lemn de unde scoase, cu mare grijă, vechile piese de șah așezându-le la locurile lor.

— Mai bine să jucăm un șah, spuse bătrânica cât se poate de convinsă. Cu dumneata îmi place să joc. Chiar așa, n-am mai jucat de multă vreme!

Găitan o privi neputincios.

— De fapt, spuse ea, nu o nicio grabă eu măsurătorile. Și, pe urmă, n-am cum

să pierd procesul!

Apoi i se adresă:

— Pentru asta te-am chemat!

— Ca să jucăm șah? întrebă prostit hotarnicul.

— Exact, încuviinţă ea. Aici nimeni nu ne deranjează. Putem să jucăm până se întunecă. Pe urmă, dacă vrei, intrăm în casă.

— Pentru ce?

— Ca să jucăm șah, râse bătrânica.

O clipă, bietul Găitan crezu că visează; ca prin minune, gazda parcă prinsese viaţă, așa încât era greu de spus ce era mai bine de făcut; să plece sau să rămână?

— Așa sunteţi toţi, spuse în treacăt femeia. Parcă nu v-aș ști ! Cum veniţi aici nu ştiţi cum s-a ștergeţi mai repede!

Omul se așeză mai bine în scaun prefăcându-se că puţin îi pasă de vorbele ei; oricum, era din ce în ce mai prins de situaţia în care se afla cu toate că încerca să nu se mai gândească la asta.

— Pe dumneata te-am mai văzut pe aici, o luă ea de la capăt pipăind cu degetele ei butucănoase vechile piese de șah.

— Nu se poate, nu se lăsă mai prejos hotarnicul.

— Oricum, nu ești de aici, spuse ea cu mare încetineală. Poate oi mai fi trecut pe aici.

Se ridică şi-şi trase scaunul mai aproape.

— Eu sunt o femeie bătrână, reveni ea, dar încă mai știu ce înseamnă să joci! și arătă spre cutia de lemn. Fără jocul ăsta, m-aș fi plictisit de moarte.

Cu mare atenţie, dar și cu mare greutate femeia puse o bună parte din piese la locurile lor bine știute, după care, mulţumită că totul se petrecuse așa cum îşi închipuise, i se adresă:

— Doar n-ai de gând să pleci acum?

— Oho, râse hotarnicul cu toată gura, n-am mai jucat de mult !

— O să jucăm, băiete, se entuziasmă bătrânica, o să jucăm, n-avea nicio grijă. Doar pentru asta ai venit aici, nu-i aşa?

*

Jocul începu cu adevărat și hotarnicul Găitan, încă aiurit de toată întâmplarea, greși în câteva rânduri; bătrânica îl lovi zdravăn peste mâini, spunând:

— Să nu minţi, hotarnicule, se avântă ea, să nu mă minţi, și-l lovi, din nou, ca-n joacă.

Noul sosit se ridică, părând gala să renunţe la joc.

— Așa nu se poate, spuse el.

— De ce să nu se poală? se înmuie femeia.

Nu-mi place să greșească cineva așa de ușor, înţelegi? Când joci ca lumea este altceva!

Gazda puse, din nou, piesele cu gândul să înceapă o nouă partidă; ţiuitul unui tren se auzi undeva nu departe de casa ei.

— E un tren de marfă, catadicsi să-l aducă la realitate bătrâna. În fiecare zi trece

pe aici câte un tren de marfă, singurul lucru care mă mai distrează și pe mine și, până ca hotarnicul să se dumirească o luă spre gardul aproape căzut. Hai vino să-l vezi, îl strigă ea.

Plictisit de toată întâmplarea Găitan se apropie de gardul părăginit; din locul unde stătea nu se vedea niciun tren; totuși mai rămase o vreme acolo, privind în depărtare în așteptarea trenului de marfă.

— Nu vine niciun tren, spuse la un moment dat hotarnicul nemaipricepând nimic.

Bătrânica se rezemă mai bine de gardul de nuiele, dar se vedea cât de colo că e cu totul neliniștită din cauza trenului care nu se mai arăta.

— Crezi c-o să mai treacă? întrebă ea neîncrezătoare.

Hotarnicul nu știu ce să răspundă.

— Înseamnă că s-a întâmplat ceva, şopti ea.

— Poate că ni s-a părut, spuse Găitan ca s-o împace.

— N-avea cum să ni se pară. În fiecare zi trece pe aici un tren de marfă. Poate că astăzi l-au — suspendat.

Se lăsă un moment de tăcere; cei doi, încă sprijiniţi de gardul de nuiele, gata să se prăbușească, nu se arătau deloc grăbiţi s-o ia din locul acela.

— Altă dată îl auzeai de departe, apucă ea să spună. Nici nu mă luam bine cu treaba și-l auzeam venind. Parcă era un făcut!

— Poate că nu mai trece, o încurcă și mai tare Găitan.

— Nu e nimic, se liniști bătrânica, nu e nimic. O să treacă mai târziu.

— S-ar putea să fie o încurcătură, găsi celălalt o explicaţie destul de naivă.

Gardul gemu sub greutatea celor doi, care continuau să vorbească despre tot felul de lucruri.

— Și mie mi s-a părut că-l aud, spuse hotarnicul, după care se ridică anevoie, însoţind-o pe simpatica bătrânică până la locul știut.

— E cald, zise femeia și așează iar piesele de șah.

Hotarnicul se prefăcu a nu o lua în seamă.

— O să trebuiască să repar gardul, făcu el numai ca să scape de privirile iscoditoare ale femeii.

Pe dumneata n-are cine să te ajute !

— Mai bine să nu vorbim despre asta! spuse gazda.

— Ba da! reveni Găitan.

Îşi luă cele de trebuinţă și se apucă de treabă.

— Gardul e vechi, mărturisi bătrânica. Nu mai e bun de nimic!

Hotarnicul Găitan nu-i dădu nicio atenţie; în fundă stâlpii mai bine în pământ, apoi potrivi ca lumea păienjenișul de nuiele și sârmă; după o vreme se arătă mulţumit. Când termină, bătrânica părea aproape adormita în faţa pieselor de șah; soarele urcase sus și lumina o orbea puţin. Se trezi pe ne așteptate.

— Și acum ce facem? spuse ea.

Jucară din nou și hotarnicul se arătă ceva mai inspirat.

— Pe aici nu trece nimeni, zise ea cu jumătate de glas. Ce faci, nu joci? observă cu o oarecare rătate simpatica bătrână gata, gata să-l lovească din nou peste

mâini.

Hotarnicul mută rapid una din piese.

— Cu piesele astea câştig întotdeauna! arătă ea spre tabla de joc. Nu joc decât cu ele. Altfel cred c-aș pierde !

— De ce?

— Nu știu, dar așa e. Poate că nu mă crezi, dar așa mi se întâmplă. Ori de câte ori joc cu ele câştig!

Găitan o privi încremenit.

— O dată am jucat cu cineva care a câştigat.

— Și?

— A doua zi am auzit că l-a călcat trenul! râse bătrânica, cât se poate de încântată de o asemenea întâmplare.

— Va să zică așa, bâigui speriat hotarnicul.

— Era beat, spuse gazda ca să-l mai liniștească pe bietul hotarnic. Și, de fapt, nici nu prea știa să joace. Dar… de câştigat a câştigat, n-am ce zice!

Gazda luă o nouă piesă și, după ce studie toate posibilităţile, o mută liniștită.

— Și eu era să mor o dată, se lăudă ea. Dar asta-i mai demult!

— Când? se interesă fără chef hotarnicul.

— Oho, abia mai Un minte. Jucam tot așa, într-o seară, când am simţit cum mă lasă ochii. Știi ce-am făcut atunci?

Băgă de seamă că celălalt nu mutase și se înfurie.

— Mută odată, omule! Ce naiba aștepţi?

Musafirul se execută; o sudoare rece îi trecu pe frunte.

— Ce-ai, ţi-e rău? nu-l scăpă femeia.

— N-am nimic, minţi hotarnicul.

— Așa era și bărbatul meu! De asta îmi place să joc cu dumneata! Ai mutat prost, se arătă ea în dispusă. Nu se joacă așa! Acum pot să câştig, dacă vreau!

Și după aceea:

— Nici lui nu-i plăcea șahul ! A murit în braţele mele! După ce…

Bătrânica se opri la timp, dar ceva tot îi dădea ghes să vorbească.

— Am jucat toată după amiaza, îşi aminti ea.

Am știut că putea să câştige în ziua aceea, înţelegi?

Am simţit că se petrece ceva. Și pe urmă s-a întâmplat ce s-a întâmplat…

— Ce?

— Nu i-a mai păsat de nimic. A simţit că se duce exact cum am păţit eu atunci. Acum poţi să-ţi dai seama cât am suferit…

Luă o nouă piesă și —, aproape fără să se uite, o mută cu mișcări nervoase.

— Acum pot să câştig partida. Nu e nevoie decât de o singură mișcare. Dar am să te las… Poate ai să-ţi dai seama!

Hotarnicul se holbă în fel și chip, dar nu observă nimic.

— Jocul ăsta pe care-l jucăm acum mi se pare foarte curios, spuse bătrânica.

— De ce?

— Am impresia că l-am mai jucat odată! Nu știu exact cu cine, dar am jucat

absolut la fel, aceleași mișcări, înţelegi?

— Nu știu despre cine vorbești, se apără cât se poate de prost vechiul hotarnic și înșfăcă un pion, capturat cu bună știinţă.

— E un pion! exclamă bătrânica. Am știut eu c-o să-mi iei pionul! și-l lovi din nou peste mână.

Pionul este cea mai bună piesă a mea! Băiete, n-ai de unde să știi! Cu el trebuia să câştig!

Găitan se înveseli ca un copil.

— Adevărul e că joc mai mult singură, se văită femeia. Nu e bine, nu e bine deloc să joci așa. Te înveţi de una singură.

Se făcu un moment de liniște și bătrânica se gândi, o clipă, cam ce piesă trebuie mutată, îi înhăţă rapid alte câteva piese, bucurându-se cu adevărat;

În clipa aceea se auzi, pentru a doua oară, ţiuitul unui tren.

— Nu e de aici, o opri locului hotarnicul.

Femeia ascultă cu atenţie; într-adevăr, ţiuitul se îndepărta din ce în ce mai mult, dar femeia tot nu-i dădea crezare celui din faţa sa.

— Dumneata n-ai de unde să știi, zise ea înfuriată. Nu cunoști trenurile de marfă.

Se așternu din nou pe joc, fără prea mare chef.

— Crezi c-o să treacă? insistă ea.

— Bineînţeles, o asigură celălalt.

— Și gardul? întrebă bătrânica. Te pomenești c-o să-mi ceri o grămadă de bani pentru asta.

— N-am nevoie de niciun ban, o asigură hotarnicul.

— Adevărat?

— Adevărat, confirmă insul.

— Dacă vrei să știi pot să câștig partida, dar nu știu de ce n-o fac. Nu vreau să câștig cine știe ce, uite, nu pot s-o fac ! Parcă se întâmplă ceva, șopti ea, parcă nu-mi vine să te las aşa.

— Nu e mare lucru., râse hotarnicul Găitan. O partidă pierdută nu e cine știe ce!

— Ba este. Îi râse în faţă batrânica cu viclenie. Poate să se întâmple orice după aia. Dar dacă ai câştigat-o, se schimbă situaţia. Nu vreau să faci vreo prostie…

— Ce prostie?

— Oho. Slavă Domnului! Omul când joacă nu știe prea bine ce face! Poţii s-o încurci urât, băiete, nici nu știi! Câţi nu s-au prăpădit din cauza jocurilor!

Afară aproape că se întunecase: bătrânica nici nu luă în seamă întunericul care coborâse pe neașteptate: câștigă, apoi începu un nou joc, nu înainte ca să aducă două ceșcuţe cu ceai.

— E bun? întrebă ea când hotarnicul îşi muie buzele în apa călduţă. Văd că nu-ţi place, se grăbi ea să adauge.

Piesele fură puse iar pe tabla de șah și bătrânica se arătă nerăbdătoare să înceapă.

— S-a întunecat, observă ea, și noi tot jucăm. Nu-i așa că-i frumos?

— Ce? se arătă prostit hotarnicul.

— Tot ce se întâmplă, Uite, eu stau de pildă aici și joc șah cu dumneata în vreme ce ne bem ceaiul. Nu râde, nu râde, băiete, nu vorbesc prostii!

— Nu râd, se scuză Gaitan.

— Ba da, îl contrazise gazda. Poate că zici că sunt o femeie bătrână și nebună. Așa o fi. Dar acum, fii atent, ascultă și tu în jur… E atâta liniște! Parcă am fi numai noi doi, nu-i așa?

— Nu se aude nimic, recunoscu musafirul.

— Uite, felul cum jucăm noi aici! Iată, se întâmplă ceva! Dacă te-ai fi luat cu măsurătorile, ce-ai fi rezolvat? Nimic! Pe când așa, uite, simţi că se în tâmplă un lucru…

Se opri dintr-odată:

— N-ai jucat niciodată pe întuneric?

— Nu. Abia dacă se mai văd piesele…

— Ai să te obișnuiești, ai să te obișnuiești, ascultă-mă pe mine. Așa e la început, pe urmă o să-ţi placă.

— Nu văd nimic, se plânse hotarnicul Găitan.

— Asta-i bine, se vede c-ai să pierzi și partida asta. Precis c-o pierzi! Așa era și răposatul; nu-i plăcea să joace pe întuneric. După aia, s-a învăţat!

Apucă, cu chiu, cu vai, câteva piese.

— Acum vezi ceva?

— Nu, se văicări hotarnicul. E beznă.

— Așa e foarte bine. Acum putem să jucăm ca lumea. Ce faci, nu muţi?

— Mut, scânci Găitan.

— Bravo, se bucură ea. Cu asta m-ai dat gata.

Habar n-aveam că putea să-ţi treacă prin cap așa ceva. Bravo, domnule hotarnic, îţi baţi joc de o biată bătrânică!

Găitan mută orbește altă piesă.

— Oho, vrei să câştigi cu adevărat. Am știut eu că vrei să câştigi.

— Nu văd nimic, se vaită hotarnicul Găitan în curcat de toată situaţia.

— Ba da, se entuziasmă femeia, altfel n-ai juca așa.

— M-am săturat, se enervă hotarnicul. Așa nu se poate juca. Pur și simplu nu mai văd nimic.

— Îmi bat gura de pomană, spuse bătrânica nevenindu-i să creadă. Cu o singură mișcare poţi să câştigi.

— De fapt, nici eu nu știu ce vreţi de la mine!

Izbucni hotarnicul. Chiar așa, ce doriţi?

— Găitane, băiatule, nu te supăra. Nu vreau decât să jucăm, atâta tot. În rest, om vedea noi. Hai, nu mai pierde timpul.

— Prea puţin îmi pasă dacă câştig sau nu! Cum o să joc așa, pe întunericul ăsta?

— Pentru Dumnezeu, joacă odată! se rugă de el bătrânica.

— Nu mai pot, scânci musafirul.

— Doar nu vrei să lași jocul baltă?

Hotarnicul nu mai scoase un cuvânt; mută totuși, în silă, o piesă.

— Foarte bine, chicoti bătrânica. Acum să te văd, domnule hotarnic.

— Mi-e frig, se plânse acesta. Am îngheţat aici.

— Mai bine bea ceaiul, îl sfătui ea. Trebuie să joci, altfel nu se poate.

— De ce?

— Pentru că ai să câştigi partida. Ai văzut, strigă ea la o nouă mutare a hotarnicului, ai văzut?

— Ce?

— Ai câştigat !

Hotarnicul scuipa scârbit.

— Bravo domnule Găitan. Am știut eu c-o să câștigi! Omul o ajută să se ridice.

— Ai să mai treci pe aici? îndrăzni ea.

— Bineînţeles, căută să-i facă pe plac tovarășul său de joc. Am să mai vin.

— Să nu mă minţi, băiete, să nu mă minţi, mai spuse ea lovindu-l cu putere peste mâini, în vreme ce, tremurând tot, hotarnicul dispăru fără să spună un cuvânt.

Mașina de pâine

La ora aceea terasa micii cofetării era aproape pustie, așa ca prea puţini băgară de seamă apariţia celor patru bătrânei, îmbrăcaţi cât se poate de corect, așezându-se, bine dispuși, la una din mesele din fier forjat.

La drept vorbind cei patru inși strânși acolo nu atrăgeau prin nimic atenţia, însă felul lor gălăgios de a fi, de o veselie copilărească, nu putea să nu ștârnească privirile iscoditoare ale celor care se nimereau, ca din întâmplare, să vină pe acolo. Cu toate astea nimeni nu se sinchisea de ei și nici de vorbăria lor fără șir, ca și când s-ar fi obișnuit, de multă vreme, cu asta, mai ales că mutrele lor, schimonosite de trecerea anilor, nu lăsau să se vadă nimic din suferinţele pe care, mai întotdeauna, feţele bătrânilor le dezvăluie.

Ei bine, cei patru bătrânei apăreau zi de zi pe terasa încinsă a cofetăriei, comandând aceleași cafele îndulcite, sorbindu-le cu o foarte mare încetineala, fumând la nesfârșit aceleași ţigări ieftine, pe care le stingeau cu mare grija, gata să pălăvrăgească până târziu despre tot felul de lucruri care le treceau prin cap.

Așadar, se putea spune că cei patru mușterii ai micii terase se simţeau cât se poate de bine împreună, având atâtea lucruri de povestit, încât nu se mai săturau niciodată; se vedea că se bucurau cu adevărat de fiecare oră petrecută acolo și că un chef nebun de viaţă îi ţinea pe terasa încinsă de soarele unei veri ce parcă nu mai avea de gând să se sfârșească.

În fiecare zi, terasa rămânea în urma lor pustie; câţiva mușterii mai priveau o vreme în urma lor, ca și când ar fi vrut să vadă ce se întâmplă cu proaspeţii plecaţi; fiecare se îndrepta spre casa lui uitând cu bună știinţă, tot ce se întâmplase pe mica terasă.

Probabil că, odată ajunși la casele lor, toţi cei patru vechi tovarăși aveau să

adoarmă bușteau. Câte o pală de vânt le risipea uneori ziarele, uitate, ca de obicei, pe masă, dar nimeni nu se arătă mirat de faptul că fuseseră uitate acolo, zburătăcind în vântul după-amiezii de vară.

De data asta era o splendidă dimineaţă de vară cu soare fierbinte, orbitor, ceea ce îi făcu pe cei patru prieteni de o viaţă să se bucure cu adevărat. Într-adevăr, aveau de ce să fie veseli; comandară, ca de fiecare dată, un rând de cafele, vorbind despre tot felul de fleacuri; din când în când chicotelile lor răzbeau până în stradă, însă nimănui nu-i mai păsa de asta.

Cu veșnicul lui binoclu la gât, Calafeteanu încerca să privească dincolo de zidul din faţa lor, dar se vedea că prea puţin pune preţ pe tot ce zărea; adevărul era că-i cam slăbise vederea, așa încât binoclul cu pricina nu-i prea era de mare ajutor. Oricum se folosea de el și, slavă Domnului, prea puţini băgaseră de seamă că bărbatul cu figură atât de simpatică, de parcă ar fi fost un tinerel oarecare, abia dacă vedea la doi pași!

Panaite venise într-o fugă; nimeni nu i-a dat vreo atenţie specială; Vornicescu avea o tăietură adâncă, de la ras; sosise, ca-ntotdeauna, primul.

Ultimul apărut a fost inspectorul Orban; întâlnirea cu Panaite îl făcu aproape rău, dar nu spuse nimic; la urma urmei prea puţin îi păsa de el.

Singurul care nu spunea nimic era bătrânul Calafeteanu; privea, până departe, străzile pustii, parcă părăsite, urcând anevoie spre munte. De ce oare nu spunea nimic? Era greu de spus, mai ales acum când se strânseseră cu toţii și, deci, ar fi putut să pălăvrăgească în voie!

— Se vede ceva? întrebă Vornicescu, bătrânul cu faţa osoasă, căruia greu îi intrai în voie.

Omul cu binoclu, bătrânul Calafeteanu, nici nu-I răspunse; privea, privea, fără să se sature de tot ce vedea cu ochii lui stinși, parcă fără viaţă. Toţi aşteptau un cuvânt sau un semn însă bătrânul în costum sport întârzia să se facă auzit și, firește, asta îi ne liniștea puţin.

Bondocul de Panaite se ridică în picioare, în speranţa c-avea să zărească, în cele din urmă vreo mişcare și chiar o luă spre marginile terasei, când bătrânul de pe margine, îmbrăcat cam fistichiu cu costumul său portocaliu, îl opri la timp.

— Stai locului, omule ! se răsti el asprime. Încetează odată.

Insul nu era altul decât fostul Inspector de teren, Orban, care, iată, odată ieșit la pensie, și, deci, scăpat de slujba sa teribilă, era nelipsit de pe terasa cofetăriei; însă, și acum, fostul inspector de teren, Orban. Era temut de cei câţiva localnici care-și mai aminteau de el, pentru felul lui aspru de a fi în toate privinţele.

Așa că bietul Panaite se întoarse, rapid, la locul său, neîndrăznind să se ridice de acolo un timp; curios fostul inspector Orban nu era într-o zi tocmai bună ! Cu toate astea ar fi dat orice să privească prin binoclul ţinut cu chiu, cu vai de mâinile tremurânde ale batrânului Calafeteanu; acesta, însă, nu dădea niciun semn, cu toate că privea de aproape un sfert de ceas împrejurimile, locul cu pricina.

— Trebuie să mai așteptăm, spuse după un râs timp Vornicescu, cuprins și el de o curioasă plictiseală. De apărut, trebuie să apară!

— Asta știu și eu, îi răspunse cu enervare mută Panaite. Dar când, domnule funcţionar, când?

Într-adevăr, era aproape de ora prânzului — ziarele și apăruseră la chioșcul din colţ — fiind, deci, ram târziu chiar și pentru ei, niște bătrânei fără nicio ocupaţie, astfel că întrebarea lui Panaite era pe deplin justificată; cât timp mai aveau să întârzie pe terasa încinsă de căldură?

— Dacă te grăbești, poţi să pleci! veni răspunsul funcţionarului Vornicescu care găsise de cuviinţă să-și pună ceva pe cap, hotărât să se apere de soarele ucigător. Oricum, ne descurcăm și fără dumneata.

— Fără mine? întrebă gâtuit de emoţie Panaite. Află că fără mine nu vă descurcaţi, mărturisi el gândul pe care, de altfel, îl știa toţi. Fără mine sunteţi morţi, domnilor! mai spuse el și se puse pe râs.

Vorbele bondocului îi enervară și mai tare; aşa era, fără Panaite n-aveau cum să se descurce degeaba îl ameninţase funcţionarul Vornicescu Așa ei trebuiau să se poarte atent cu fostul om de la mesagerie, să-i facă pe plac și chiar să nu-și mai bată joc de el, cum, în atâtea cazuri, obișnuiau.

— O să vedem noi ce-i de făcut, căută Orban — a împace situaţia, oricum, trebuie să ne descurcăm într-un fel.

— Și dacă nu apare? insistă Panaite. Ce naiba ne facem?

— Asta-i bună ! chicoti Vornicescu.

— Doar n-o să ne pierdem vremea aici degeaba!

Abia atunci Calafeteanu lăsă binoclul din mâini și bondocul, fericit, îl apucă imediat, fără ca nimeni să-i mai poată spune ceva.

Imediat ce puse mâna pe binoclul cu pricina, simpaticul Panaite se arătă mai vesel ca oricând: turui în neștire despre tot ce vedea cu ochii lui plictisindu-i de fapt, pe toţi cei de faţă. Ba chiar câtiva inşi de pe terasă îşi întoarseră privirile spre omuleţul cu binoclul dornici să priceapă ce se întâmpla; veselia acestuia îi distra și pe ei.

Fostul inspector trebui, ceva mai apoi, să intervină:

—Haide domnule Panaite, încetează odată! Spuse el privind cu silă în jur. N-avem timp pentru așa ceva!

Vornicescu se agită și el; sorbi din cafeaua răcită de-a binelea, după care întrebă la fel ca și mai-nainte:

— Se vede ceva? bâigui el.

Panaite parcă atâta aștepta

— Ce să se vadă, domnule? Nu se vede nimic, asta e!

Calafeteanu îl liniști la timp; dintr-o clipă în alta, omul lor trebuia să pice.

— Aici? întrebă prostit Panaite.

— Chiar aici, îi şopti cu blândeţe domnul Calafeteanu. Așa că avem tot timpul.

Orban deveni, dintr-odată, cât se poate de neliniştit; în ciuda căldurii de afară inspectorului i se făcuse aproape frig și chiar se văicări puţin; nimeni nu-l luă în seamă; toţi așteptau, după spusele lui Calafeteanu, cele ce aveau să se întâmple nu peste multă vreme.

Se mai petrecuse ceva: spre rușinea lui, Vornicescu își luase de acasă o pereche de mănuși de piele cafenii pe care acum încerca să le afunde cât mai adânc în buzunarele hainei. Toţi izbucniră în râs la vederea acestora. Inspectorul Orban râdea cel mai tare și, din nou, privirile celorlalţi inși de pe te rasă, se întoarseră spre ei.

În clipa aceea, când toţi se distrau pe seama mănușilor luate din greșeală de Vornicescu, bătrânul Calafeteanu anunţă cu glasul lui feciorelnic:

— A venit!

Toţi se opriră din chicoteli; Orban se încruntă.

Încă înfrigurat, puse mâna pe binoclu și privi, pentru prima dată, și el.

— Mare atenţie, şopti acesta.

Abia se așezară pe locurile lor — Panaite rămase, totuși, în picioare — când în dreptul micii cofetării îşi făcu apariţia o mașină imposibilă; era chiar o mașină de pâine din care coborî o matahală negricioasă. Panaite fu singurul dintre ei care, fără să-i pese de toţi ceilalţi, îl salută pe insul de pe maşină, ba chiar, îşi lăsă prietenii, dornic să-i dea o mână de ajutor șoferului.

Orban încercă să-l oprească, dar fără niciun folos; omul de la mesageri se cocoţă pe platforma mașini, gata să-l ajute la descărcat pe șofer. Prea puţini îi dădeau vreo atenţie, numai că Panaite era ochi și urechi la comenzile șoferului; așa că se puse, imediat, pe descărcat.

Vornicescu îşi potrivi mai bine binoclul la ochi; adevărul era că-l cunoștea prea bine pe șoferul cu pricina, de ce oare mai voia atunci să-l zărească prin vechiul binoclu?

— Să vedem ce se întâmplă, şopti el încurcat.

Panaite descărcă lăzile cu pâine, apoi mai rămase o vreme de vorbă cu negriciosul de pe platformă; asta se întâmplă în fiecare zi, dar acum bondocul era mai prins ca oricând. Când termină cu adevărat, șoferul dispăru prin una din uși, fără să-i mai dea nicio atenţie bondocului rămas pe mica platformă.

Orban îi făcu semn să coboare și Panaite se supuse fără să spună un cuvânt.

— Și, acum, ce facem? spuse el imediat ce coborî, însă nimeni nu-i dădu nicio atenţie. Bietul om de la mesagerie sorbi resturile de cafea, privind în jur cu totul stingherit; dacă ar fi fost după el, desigur, ar fi plecat, imediat, acasă.

Resturile unei pâini proaspete se lăfăiau în mâinile lui Panaite care încerca să-i servească pe toţi; ceilalţi refuzară pe loc. Fiecare îşi vedea de cafeaua din faţa lui, fără să spună o vorbă; parcă se întâmpla ceva!

După o jumătate de oră șoferul de pe mașina de pâine apăru din nou, se urcă în mașină și, după ce se uită plictisit la cei patru bătrâni de pe terasă, plecă în mare grabă.

— Va să zică așa! făcu Vornicescu cu o anumită înţelegere a situaţiei.

Orban încuviinţă; totul era în regulă!

— Avem tot timpul, suspină el.

— Oho, scânci Calafeteanu, nu ne grăbim deloc…

Doar Panaite nu spunea nimic. Pentru el ziua se sfârșise cât se poate de prost.

Drept pentru care zise:

— Eu plec, și, nu după multă vreme, o luă din loc.

Cei trei, rămași pe mica terasă, îl priviră cum se îndepărtează; Vornicescu vru să-i dea binoclul, dar era prea târziu; Panaite dispăruse.

— O să merg și eu, încercă bietul Calafeteanu să se scuze.

În fine, se părea că nu mai aveau timp de pierdut; Vornicescu îşi luă ziarul și-l împături în felul lui atât de meticulos; toţi știau ce aveau de făcut a doua zi.

— E foarte cald, murmură Orban ca pentru sine și o luă alene din loc.

— Așteaptă-mă, îl strigă Vornicescu rămas în urma sa și, fără să mai aștepte vreun semn din partea acestuia, o luă la fugă gata, gata să-l ajungă.

A doua zi, abia sosiţi pe terasă, turuiră o vreme despre tot ce le trecea prin cap, aruncând priviri iscoditoare spre locul de unde trebuia să apară, ca de fiecare dată, mașina. Calafeteanu cărase cu el un termos cu ceai; Orban făcuse rost de câteva cutii de conservă pe care abia dacă îndrăznea să le arate, chiar și ceva băutură; Vornicescu se lăuda cu ciocolata pe care o șterpelise de acasă, gata să se înfigă în ea; singurul care nu adusese nimic era omul de la mesageria poștală, Panaite.

Așadar, avea de gând să petreacă pe undeva sau, în orice caz, să facă un fel de popas prin împrejurimi! Se mai întâmplase ca, în drum spre casă, să mai întârzie prin cine știe ce local, dornici de pe trecere!

De astă dată nimeni nu spusese nimic și, totuși, fiecare adusese de acasă atâtea și atâtea bunătăţi; era limpede că puseseră ceva la cale, nu se putea altfel !

Vechii prieteni îşi arătau acum, unii altora, proviziile dosite prin cine știe ce cotlon al casei!

După o lungă așteptare mașina apăru, scârţâind din toate încheieturile; era o rablă, dar uite că mai mergea, hurducăind și stârnind praful drumurilor de tot felul. Panaite urcă rapid pe platformă şi intră în vorbă cu șoferul.

Negriciosul de la volan parcă atâta aștepta; omul de la mesagerie nu pierdu timpul, descarcă totul, apoi îl rugă ceea ce îl interesa cu adevărat: pentru o după-amiază nu putea să-i lase mașina? Prietenii lui — și-i arată pe cei trei inși rămași pe terasă – îl așteptau. Omul izbucni în râs; nu-i venea să creadă că bătrâneii aceia simpatici puseseră la cale așa ceva.

Și încuviinţă.

În clipa aceea Orban le făcu semn să se grăbească; Calafeteanu urcă primul, urmat de bătrânul Vornicescu, apoi cu chiu, cu vai, urcă și fostul inspector, nu înainte de a arunca o privire iscoditoare în jur.

— Parcă aţi înnebunit! strigă Panaite.

Orban îi făcu semn să tacă, apoi îi şopti cât se poate de liniștit:

— Treci la volan! Și fii atent cum conduci! mai spuse el fără să-și piardă cumpătul.

— Unde mergem? întrebă Panaite zăpăcit, încercând să-și facă loc printre ceilalţi doi, și pomi.

Motorul porni cu adevărat; toţi îşi întoarseră privirile, cât se poate de fericite, spre terasa micii cofetării, ca și cum ar fi vrut să vadă ce se întâmplă; ei bine, nimeni

nu băgase de seamă ceva!

„Mașina de pâine” porni în mare viteză, așa încât, nu după multă vreme, aproape că părăsise orașul, luând-o pe șoseaua dinspre dealurile înverzite ce se vedeau în preajmă. Hărmălaia din mașină era de înţeles; fiecare vorbea în limba lui!

— Mai repede, îl îndemnă Vornicescu pe bietul șofer improvizat. N-avem timp de pierdut!

— Lasă-l în pace, se auzi vocea aspră a fostului inspector. Nu ne grăbește nimeni.

Panaite se fâstâci cu totul.

— Unde mergem? întrebă el pentru a doua oară, dar nimeni nu părea hotărât să-i răspundă.

De fapt, habar n-aveau unde anume voiau să ajungă și, dacă stăteai să te gândești, asta n-avea nicio importanţă; pesemne aveau să oprească într-un loc unde le-ar fi plăcut mai mult.

— O să vedem noi, încercă Orban să potolească spiritele, o să găsim noi un loc ca lumea.

După o jumătate de ceas ajunseră la vechea ca bană și Panaite opri imediat; Orban aruncă priviri curioase în jur; locul îi era cunoscut. Cu mutra lui prostită de tot ce se întâmplase, Vornicescu privi și el într-acolo, dar nu zări nimic pe plac; doar Calafeteanu se părea că e încântat de tot ce vede. Vechea cabană era așezată pe un loc cât se poate de frumos.

— Să mergem, spuse el, şi sări din mașină.

Ceilalţi îl urmară parcă fără chef; se așteptaseră la cu totul altceva. La rândul lor, cei de la cabană îi măsurară din cap până-n picioare pe noii sosiţi; cât despre mașină, habar n-aveau ce e cu ea.

— Suntem în delegaţie, minţi pe loc Vornicescu.

Omul de la cabană îi privi neîncrezător; nu mai văzuse de mult asemenea mușterii curioși.

Se așezară la una din mese și comandară de mâncare; toţi păreau bine dispuși.

— Minunată zi, şopti cât se poate de mulţumit Calafeteanu și scoase vechiul binoclu, dornic să privească depărtările. Bine c-am ajuns.

Orban îşi trosni, liniștitor, degetele.

— O să mâncăm pe cinste! spuse el încântat. Pă cât că nu rămânem mai mult.

— Locul ăsta e o minune, declară și bătrânul Vornicescu. După atâta mers sunt frânt! Abia îmi simt oasele!

— Și eu la fel, scânci Calafeteanu. Parcă e un făcut; cum fac puţină mișcare, cum mă dor toate oasele.

Tranzistorul fostului inspector Orban fu deschis; muzica plutea în jur asurzitoare și, se putea spune, în scurt timp cei patru sosiţi ocupară într-un anume fel mai toată cabana. Acum îi zăreai într-un loc pentru ca, nu peste multă vreme, să-i vezi în cealaltă parte a cabanei, interesându-se de cine știe ce lucru fără prea mare importanţă.

Întrebară de preţurile camerelor, arătându-se, fireşte, nemulţumiţi de aprovizionare. Se interesară de o cabină telefonică, de unde ar putea suna în oraș, și cum de scăpase cabanierul de șoareci? Aveau ne cazuri cu oficiantul poștal? De ce nu construiesc un podeţ peste râul de dincolo?

Cei câţiva inși de la cabană îi priveau cât se poate de miraţi; nu pricepeau cum de se nimeriseră pe aici cei patru bătrâni îmbrăcaţi atât de caraghios. Până și cabanierul se zăpăcise de atâtea întrebări, parcă fără niciun rost!

— În ce fel de delegaţie sunteţi? se interesă el, dornic să se dumirească puţin. Sau, mă rog, pe cine căutaţi?

Cei patru tovarăși de călătorie făcură fele-feţe; noroc că fostul inspector îşi recapătă sângele rece; minţi că erau în drum spre un punct forestier pentru verificări. Pentru asta făcuseră atâta drum până aici!

Când felurile de mâncare sosiră pe masa murdară a cabanei fură întâmpinate cu mici urale; varză cu purcel, șniţel și chiar și un fel de budincă.

— Mor de foame! se văită Calafeteanu.

— Abia mă ţin pe picioare, se arătă dispus și Vornicescu să înfulece tot.

— Așa mai zic și eu, făcu Panaite și se puse pe mâncat.

Din păcate totul era rece, sleios, parcă fără gust; mâncară în tăcere, fără să-și spună o vorbă, cu toate că, dacă s-ar fi putut, s-ar fi plâns unul altuia la nesfârșit, în privinţa felurilor de mâncare aduse.

Altfel îşi închipuiseră că trebuie să se mănânce la o adevărată cabană!

Un surâs trist se ghicea pe feţele lor obosite; cabanierul încercă să le intre în voie, dar fără niciun folos; va să zică, asta era cabana, părea să spună mutrele lor. Așa că atunci când Vornicescu propuse patru cafele tari, ca să se învioreze, toţi ovaţionară, ca la început; aveau să uite mâncarea proastă pe care o înghiţiseră în silă.

— Patru cafele! se lansă Vornicescu fericit.

Singurul care se gândea la mâncarea pe care o lăsaseră cu puţin timp înainte de mașină era Panaite, dar nu îndrăzni să spună nimic în privinţa asta; slavă Domnului, aveau timp pentru ea!

— Patru cafele, spuse și el încurajat de vorbele vesele ale celorlalţi.

Tranzistorirl zbârnâia în voie, sticlele de apă minerală treceau din mână în mână, cafelele trebuiau să sosească, totul era cum nu se poate mai bine; încetul cu încetul, uitaseră de felurile de mâncare rămase aproape neatinse în farfurie. Ar fi vrut să coboare jos, în vale, să cutreiere locul în lung și-n lat, să intre în vorbă cu cei câţiva localnici pe care i-ar fi întâlnit din întâmplare și chiar să se suie pe creasta dealului.

Galafeteanu îşi cărase după el bocancii groși pentru munte, lăudând pielea lor tare prin care n-avea cum să pătrundă niciun strop de apă.

— Nu i-am mai purtat de zece ani! o scăldă el sub privirile neîncrezătoare ale tovarășilor săi de drum. Abia aștept să-i pun! Sunt grozavi!

Bocancii trecură pe la fiecare; toţi îi pipăiră cu mare satisfacţie.

— Sunt buni, se mulţumi să spună Inspectorul Orban prins de tot felul de

socoteli.

Eu siguranţă, — nu credea că bătrânul Vornicescu avea să-i pună în picioare chiar în acea zi!

Nici nu apucă bine ca bătrânul funcţionar Vomicescu să-și dezlipească privirile de bocancii ţintaţi și Orban scoase la iveală un rucsac cu toate cele de trebuinţă pentru munte; un praf ușor se stârni de la rucsacul peticit, ţinut în cine știe ce fundătură, însă nimeni nu dădu importanţă acestui lucru.

Mina uscată a vechiului inspector se afundă în rucsacul vechi, scoţând, rând pe rând, un bidon de apă, o pereche de mănuși groase, pantaloni strânși pe picior, pentru a urca pe munte, și chiar un aparat de fotografiat care trezi interesul tuturor.

— O să facem fotografii, promise, repede, inspec torul Orban. Cât mai multe! Să avem fiecare o amintire frumoasă!

— Foarte bine, îi răspunseră toţi cât se poate de încântaţi. Nu ne-am mai fotografiat de ani de zile, nici nu mai ţinem minte de când.

Orban arăta mai mulţumit ca oricând.

— O să păstrăm toată viaţa pozele astea ! mai spuse el zâmbind cu toată gura.

Din nou cabana se umplu de gălăgia noilor veniţi; Vornicescu scoase câteva tricouri pe care nu le mai folosise de ani de zile și de care ar fi avut nevoie în cazul în care ar fi încercat să urce pe munte.

Panaite le pipăi cu degetele sale boante, întorcându-le când pe-o parte, când pe alta.

— Le păstrez de mult, declară Vornicescu pe jumătate emoţionat. Aproape că uitasem de ele. Noroc că m-am gândit să le iau.

Omul de la mesagerie înșfăcă unul și-l puse imediat pe el; toţi izbucniră în râs ca la vederea unui lucru cât se poate de caraghios; într-adevăr, bătrânul Panaite arătă cât se poate de nostim în tricoul simpaticului funcţionar Vornicescu.

— Poartă-l sănătos, îi spuse funcţionarul înveselit.

În clipa aceea apăruseră cele patru cafele; din nou chicotelile lor umplură cabana; se părea că cei patru inși plecaţi în delegaţie știau să se distreze cu adevărat, chiar și la vârsta asta!

— E fierbinte, șuieră Calafeteanu încercând să mai liniștească spiritele.

— Arde al naibii ! mărturisi și Panaite.

Se mai întâmplă ceva: bine dispus, fostul inspector Orban, îl chemă la el pe cabanier, vorbindu-i cu o oarecare asprime:

— Nu mă cunoști? întrebă el, ca și când celălalt ar fi avut știinţă despre toţi cei care trecuseră pe acolo.

Cabaneirul îl privi cât se poate de mirat; nu-și aducea aminte să-l fi văzut pe acolo pe bătrânelul cu mutră osoasă și glasul baritonal.

— Parcă v-am mai văzut, zise el încurcat, însă hotărât să-i facă plăcere mușteriului său.

Toţi izbucniră în râs ca la un semn; nu se putea să nu-l cunoască pe fostul inspector Orban; era clar că nu se înșela!

— Toţi te cunosc, domnule Orban! izbucniră în râs tovarășii de drum. Se vede

treaba că nu te-au uitat !

Se așezară mai bine în scaune, întinzându-și picioarele obosite, apoi sorbiră din cafeaua de dinaintea lor; era tocmai potrivită. Parcă erau pe vechea terasă a cofetăriei bând, ca-n fiecare dimineaţă, câte-o cafea îndulcită peste măsură.

Ceea ce se întâmplă nu peste multă vreme îl făcu pe cabanier să nu-și creadă ochilor; mai toţi aţipiseră la masă. Se putea spune că noii veniţi erau peste măsură de obosiţi, de vreme ce adormiseră imediat.

Scaunul de răchită trosni sub greutatea bondocului de Panaite și, pesemne, asta-i trezi pe nepusă masă; priviră buimăciţi, abia înţelegând unde anume sunt.

Vornicescu se rușină ca un copil, Calafeteanu îşi făcu de treabă, scotocind prin lucrurile aduse cu el.

În fine, inspectorul Orban, adormit cu aparatul de fotografiat la gât, dădu și el semne că se trezește.

Dintr-un salt fură lângă mașină și urcară rapid, făcând semne de bun rămas cabanierului, rămas cu privirile holbate pe ei.

— O să mai trecem pe aici, strigă Vornicescu cu vocea lui răgușită. Neapărat o să mai trecem!

— Oho, sigur c-o să trecem, îi întări spusele Calafeteanu. Atunci o să rămânem mai mult, precis c-o să rămânem o zi, două !

Mașina abia porni; un praf gros învălui cabana de munte și nu se mai zări, în urmă, nimic. Trecură peste un pod ivit în cale pentru ca, imediat, s-o ia pe un drum mai puţin știut. Orban rămase în faţă, hotărât să găsească un loc mai bun pentru popas; din păcate, nu se vedea nimic care să-l mulţumească; ceilalţi dormitau.

— O să ne mai întoarcem? scânci Vornicescu cu gândul la cabana unde se simţiseră cât se poate de bine, dar nimeni nu socoti potrivit să-i răspundă.

Dădură de o nuntă și trebuiră să reducă vi teza; nuntașii erau mai toţi beţi, așa că le făcură semne să oprească, să-i ia cu ei până la primul sat.

— Haideţi cu noi! le strigă unul din nuntași.

Orban nici nu vru să audă; nuntașii se mai ţinură după ei un timp, după care strigară tot felul de vorbe.

Toţi întoarseră capetele spre insul care le strigase așa ceva; ei bine, era prima dată când se ruși nară cu adevărat.

— Mama voastră de derbedei! se aprinseră și ceilalţi și Panaite trebui să apese pe accelerator, ca să scape cu adevărat de nuntașii cu pricina.

Abia atunci au văzut stăvilarul; va să zică, ajunseseră până aici! Până și fostul inspector Orban tresări la vederea lui; chiar așa, la stăvilar nu fusese niciodată; ocoliră șoseaua și o luară pe un drum mai ascuns dând de-a dreptul spre stăvilar.

— Jos, porunci Panaite de îndată ce se văzu ajuns.

Locul era, într-adevăr, cât se poate de frumos;

O dată coborâţi aproape că nu știau ce să facă mai întâi; ar fi vrut să zburde, să alerge, dar o ciudată oboseală îi cuprinse pe toţi. Așa că scoaseră mâncarea și sticlele de băutură pregătite din vreme, însă, nimeni nu păru dornic să se atingă de toate acestea.

— Ce naiba staţi și vă uitaţi așa? îi îndemnă bondocul și se înfipse rapid în felurile de mâncare ivite pe dinaintea lor.

Calafeteanu încercă să-și încalţe bocancii ţintaţi; cu chiu, cu vai, reuși să-i pună în picioare și chiar făcu câţiva pași cu oi; toţi se strâmbară de râs; abia dacă putea să meargă și, totuși, nu renunţa la gândul de a-i purta !

— Sâni grei, mărturisi el ţopăind prin dreptul lor. Abia dacă reușesc să mă mișc.

Se răspândiră care încotro dornici să cunoască locul; când și când, mutra unuia dintre ei apărea, unde nu te așteptai; se strigau, îşi făceau semne de departe în clipa când zăreau un lucru mai deosebit.

Vornicescu descoperi o viperă, pe jumătate amorţită de căldura amiezii, și-i chemă pe toţi; când aceștia apărură vipera se făcu nevăzută.

Urcară pe stăvilar; aproape că te apuca ameţeala, dar, fără să le pese de asta, cei patru tovarăși de călătorie înaintară până la capăt. Când ajunseră din nou la mal nu le veniră să creadă că făcuseră atâta drum sus, pe stăvilar; ca prin minune îşi amin tiră de sticla de șampanie adusă cu ei şi-o desfăcură pe loc; băură însetaţi.

Bondocul se dezbrăcă, rămânând în izmene, și, până ca ceilalţi să se dumirească, se aruncă în apă dornic să înoate. Toţi se înveseliră pe loc, dar când au văzut, după o vreme, că Panaite dă semne de oboseală, intrară în panică. Trebui ca Orban să se dezbrace și el; din câteva mișcări îl ajunse din urmă pe bietul Panaite și-l trase la mal; omul era mai mult mort decât viu.

Când îşi reveni ceru ceva de băut; îi dădură să bea resturile de la șampania desfăcută. Toţi răsuflară uşuraţi; bondocul îi privea îngrozit. Apoi mai desfăcură alte câteva sticle, hotărâţi să nu scape ocazia de a boa; la urma urmei, nu veniseră aici ca să se distreze?

— Să facem fotografii, se lansă Vornicescu, însă nimeni nu părea să mai aibă chef de ceva.

Pe jumătate ameţit, Calafeteanu încercă să-i în demne să urce pe munte și, pentru că nimeni nu-l băgă în seamă, o luă de unul singur într-acolo; pe la mijlocul drumului se întoarse mai plictisit ca oricând, minţind cu bună ştiinţă:

— E un loc mlăștinos, nu se poate trece, și se așează în iarbă gata să bea cu toţi ceilalţi.

Cu pantalonii de munte strânși pe picior, bătrânul inspector Orban abia dacă se mai putea mișca; în plus, părea cât se poate de caraghios, așa că renunţă, după puţin timp, la ei; rucsacul peticit fu aruncat cât colo. Tranzistorul era dat la maximum, mai toţi erau cât se poate de înveseliţi: până și Panaite încerca să le ţină isonul, cu toate că spaima i se mai citea pe faţă.

Se apucară să arunce cu pietre în apa stăvilarului, distrându-se de minune, apoi, descoperiră mica baracă a muncitorilor de la stăvilar și, după jumătate de ceas, baraca fu răscolită cu totul: arăta jalnic. Un soldăţoi trecu dincolo de stăvilar și. Odată văzându-l, fostul funcţionar, Vornicescu, îi strigă tot felul de vorbe nerușinate; noroc că omul era prea departe și n-avea cum să-l audă.

— Îi știu eu pe ăștia, continua Vornicescu să-l apostrofeze pe soldatul cu pricina.

Apoi se înveseli brusc; ceru de băut, fără să-i pese de vechiul diabet, ba chiar

se distră pe seama bolii sale, de care nu mai avea chef să-și amintească.

— Să facem un foc, propuse el cât se poate de înveselit.

În scurt timp mai toată valea fu răscolită în căutare de vreascuri; Orban îşi sfâșie, din greșeală, vechiul costum, în vreme ce Calafeteanu avea faţa plină de zgârieturi; toţi făcură rost de câte un braţ de lemne. Așa că puteau să facă un foc ca lumea ! Din păcate, se chinuiră vreme îndelungată fără să reuşească nimic; jarul mocnea când și când, fără să se aprindă cu adevărat.

Orban înjură, apoi se lăsă păgubaș; cel mai tare îl durea faptul că-și sfâșiase hainele la care ţinea atât de mult: cum avea să se descurce acum? Panaite gemu stins, ca un om aproape neputincios; dintr-odată frigurile îl apucară pe nepusă masă și se temu pentru tot ce avea să urmeze; de data asta băutura îi făcu și mai rău, din moment ce abia se ţinea pe picioare.

Alergă, cât se poate de caraghios, spre mașină, urmărit de râsetele celorlalţi; se întinse pe banchetă și adormi bușteau. Nu i se mai întâmplase niciodată așa ceva!

Calafeteanu îl urmă și se zgâi în oglinjoara maşinii: când îşi văzu faţa plină de zgârieturi și dădu ca din întâmplare, de cele câteva picături de sânge închegat pe gulerul cămășii, se îngrozi.

— Orban, omule, îl strigă el pe vechiul său prieten în speranţa unui mic ajutor sau, cel puţin, a unei vorbe bune din partea acestuia, dar fostul inspector nici nu întoarse capul spre el, cercetându-și, mai departe, pantalonii rupţi ca vai de lume.

Îşi căută o batistă și încercă să se șteargă și bietul om se mai liniști.

Singurul care n-avea nimic, ţopăind prin tot locul cu bocancii lui ţintaţi, era, desigur, bătrânul Vornicescu, ameţit cu totul de aburii băuturii.

— Așa nu mai merge, le strigă el celorlalţi scârbit de felul de a fi al acestora, când muncitorii de la baracă sosiră ceva mai spre seară, nu le veniră să creadă; îi găsiră pe cei patru tovarăși de călătorie adormiţi tun. A fost necesar să tragă de ei ca să-i trezească de-a binelea.

— S-a întâmplat ceva? întrebă Orban speriat.

Când îi văzu pe ceilalţi, Calafeteanu, Panaite și Vornicescu, ajunși aproape de mașină, dând să se urce, gata, adică, s-o ia din loc, o luă și el la sănătoasa, urmărit de râsetele noilor veniţi; se agăţă în ultima clipă de aripa mașinii și urcă din mers, nu înainte de a face semne de bun rămas celor de la baracă.

— O să mai venim pe aici, le strigă și Vornicescu, neînţelegând de ce inșii de la baracă se strâmbau de râs. Să ne aşteptaţi, mai spuse el, dar era greu de știut dacă oamenii de jos pricepură ceva din vorbele lui, pentru că zgomotele seci ale vechii mașini acopereau cu totul strigătele lui disperate, vesele, ca de pe altă lume.

Unchiul Jean cânta la vioară

De îndată ce fu trezit de bătăi repezi în ușă, unchiul Jean sări ca ars; bătăile se repetară, dar, ca de obicei, unchiul se încăpăţână să nu deschidă.

— Sunt eu, Panait, se auzi glasul stins al celui abia picat acolo.

Cu ochii ţintă la uşă, unchiul nici nu vru să audă de noul sosit, aşa că se ghemui într-un colţ fără să mai spună un cuvânt.

Pentru că nici de astă dată nu primi niciun răspuns, cel de la uşă se pierdu cu totul.

— S-a întâmplat ceva, unchiule? îşi muie el glasul, în speranţa că cel de dincolo avea, în cele din urmă, să-i deschidă.

Nici de astă dată unchiul nu-i răspunse; aproape că era gata s-o ia din loc, însă mai făcu o ultimă încercare, zgâlţâind uşa.

— Sunt eu, Panait!

Se învârti locului, fără niciun rost.

— Ascultă, doar n-ai de gând să nu răspunzi? se înfurie proaspătul sosit. Ştiu precis că eşti acolo!

Habar n-avea încotro s-o apuce, aşa că mai întârzie un timp, ca unul care n-are nimic de pierdut.

Ca prin minute, de dincolo se auzi sunetul stins al unei viori. Panait aproape că amuţi; ei bine, de data asta nici nu mai ştia ce să-i spună.

— Hoţomanule! îl auzi, ca de pe altă lume, pe unchiul Jean. Ai venit să-mi furi vioara!

Celălalt se fâstâci; nu ştia de nicio vioară, dar să mai vină să i-o fure?

— Unchiule, îndrăzni el, murmurând vorbe fără şir.

Sunetele viorii se auziră din nou; Panait încercă uşa pentru a nu ştiu cita oară, însă fără niciun folos.

— Află de la mine că nu-ţi merge! continuă un chiul după uşa zăvorâtă. Vioara e a mea!

— Foarte bine, căută Panait să-i facă pe plac, mulţumit că, în fine, omul de după uşa masivă de lemn, se hotărâse să vorbească.

— Mai e ceva, adăugă unchiul.

— Ce? şi se apropie şi mai tare de uşă, ca să poată auzi mai bine restul vorbelor.

— Vor să pună mâna pe vioară! S-o fure! Asta-i situaţia!

— Pentru ce?

— Cum, pentru ce? se puse pe râs unchiul. Pur şi simplu vor să-i facă de petrecanie. S-au săturat să mă audă cântând la vioară.

— Doamne-Dumnezeule, scânci, înveselit de toată situaţia, Panait, fără să pună mare preţ pe vorbele unchiului.

O vreme, de dincolo nu se mai auzi nimic.

— Dacă mă aude cântând cineva? întrebă uşor speriat unchiul.

— Nu te aude nimeni! Cine să te audă?

— Au vrut s-o fure, reveni insul din cameră. Pe cuvânt c-au vrut s-o fure. Mi-au zis că-i doare capul când mă aud cântând!

— Cânţi la ea? întrebă neîncrezător celălalt.

— Mai întrebi? Oho, se lăudă unchiul, ca un copil. Numai să încep să cânt şi toţi apar la uşă!

— Grozav, se distră noul sosit înveselit de toată situaţia.

— Nu vrei să-ţi cânt ceva? Chiar, nu vrei să-ţi cânt?

Omul nu aşteptă să fie rugat; părea că-şi cauta un loc mai bun, ca să se aşeze, şi, nu după multă vreme, îşi plimbă vârful degetelor peste corzile în tinse ale viorii.

— Ce să-ţi cânt? murmură el prostit. Spune-mi, ce să-ţi cânt? şi, fără să mai aştepte răspunsul celuilalt, îşi trecu arcuşul rablagit, o dată, de două ori, peste corzi.

Se auzi o melodie tristă, unduitoare. Panait nu mai ştiu ce să creadă despre bărbatul pirpiriu, cu părul răvăşit, rămas, pesemne, într-un colţ al odăii.

Era cât se poate de caraghios, dar n-avea încotro, ascultă până la capăt melodia, privind prostit spre uşa masivă, îngrozit că vreun om al casei ar fi puiuţ să se ivească şi să-l vadă acolo.

De data asta nimeni nu mai apăru, aşa cum era de aşteptat, şi unchiul Jean luă totul de la capăt, fericit, încântat, că un altul îl ascultă de atâta vreme.

Lipit de uşă, musafirul dădu, la un moment dat, semne de plictiseală.

— Încetează odată ! se trezi el ţipând, când băgă de seamă că unchiul uitase, cu adevărat, de el.

De partea cealaltă a uşii, unchiul Jean abia dacă-l auzi; într-un târziu, se opri, totuşi, din cântat.

— Sunt eu, reveni Panait, scos din sărite, şi, bine înţeles, zgâlţâi uşa din nou.

Omul de dincolo se îngrozi.

— Hoţomanule, strigă el cât îl ţineau puterile.

Apoi, după un timp:

— Am să-l chem pe administrator!

Celălalt se simţi pierdut, aşa că dădu s-o ia din loc.

— Panait, îl opri la timp unchiul, simţind că omul era gata s-o ia din loc. Panait, nu pleca!

Nepotul se opri ca vrăjit.

— Ce s-a întâmplat, unchiule? rămase el locului, fără să-i vină să creadă.

— Ascultă, se rugă de el unchiul, dacă vrei nu mai cânt!

— Fie, şopti acosta, încurcat, dar dornic ca un chiul să-i deschidă, totuşi, uşa.

Se lăsă un moment de tăcere, în care cei doi nu ştiau ce să-şi spună.

— Ştii ceva? făcu unchiul cu jumătate de glas.

— Ce? se lipi şi mai tare de uşă Panait.

— Unde naiba să ascund vioara? şi, până ca Panait să se dumirească, cel de dincolo, fără să-i mai pese de ceva, atacă, fericit, vechea melodie, ca şi când nimic rău nu i se mai putea întâmpla.

Dispariţia

De îndată ce unchiul descoperi că vioara îi fusese rătăcită cu adevărat, se apucă să răscolească toată odaia; în scurtă vreme lucrurile fură răvăşite, aruncate pe unde se nimereau. Praful teribil stârnit pluti multă vreme în încăpere, dar unchiul Jean nici nu-l luă în seamă. Scotoci dulapul uriaş din mijlocul odăii, însă fără niciun folos; nu dădu decât de vechi pălării, de jupoane, de gulere îmblănite şi cizme

militare, peste măsură de uzate.

Urmă căutatul geamantanelor, dar degeaba, vioara nu era acolo; părea încă de pe acum sfârșit, așa că se așeză pe un scaun rablagit, de parcă ar fi așteptat ceva anume. Era singur, fără niciun rost, într-o încăpere pustie.

În clipa aceea se întâmplă un lucru curios; auzi sunetele slabe ale viorii pe care o crezuse pentru totdeauna pierdută. Rămase locului. Nu se înșela !

Se repezi într-un suflet spre ușă; era cu neputinţă să-și dea seama de unde veneau sunetele viorii.

Ar fi trebuit să întreprindă ceva însă, curios, el abia dacă se putea urni din loc; cel mai bine era să-l întrebe pe administrator, singurul care știa ce anume se întâmplase.

Merse drept la ţintă și, după câteva bătăi în ușă, administratorul îşi scoase capul prin mica ferestruică, căutând să priceapă despre de e vorba.

— Vioara! mai reuși să spună unchiul Jean, stors de puteri.

Trebui să piardă un timp, să-l lămurească ce se întâmplase, după care omul se înduplecă și-i făcu semn să intre.

În cele din urmă administratorul se lăsă convins, așa că dădu cărţile pe faţă.

— Vioara e la mine! spuse el. N-am vrut să pună mâna careva pe ea!

Unchiul îl privi recunoscător. Cu mersul lui greoi, de urs, administratorul se îndreptă spre locul unde ascunsese, cu o seară în urmă, vioara; desfăcu patul, cotrobăi prin jur; nu descoperi nimic. Vioara dispăruse!

— Nu mai e! se cutremură el. Am pus-o aici, și arătă pentru a nu știu câta oară locul. Cine a putut să facă asta?

— Și, acum, ce facem? întrebă celălalt pierdut.

Abia atunci unchiul Jean mărturisi că auzise, cu puţin timp înainte, sunetele slabe ale viorii; habar n-avea cine putea fi ! Și unde?

— Aici? nu-i veni să creadă administratorului. Poate că ţi s-a părut!

Unchiul îl privi scârbit.

— Nu se poate, o luă de la capăt administratorul crezând că era vorba de o simplă năzărire.

— Stai şi ascultă, făcu unchiul convins că lucrurile aveau să se repete și ceea ce auzise el avea să audă și administratorul.

Timpul trecea și cei doi rămaseră locului așteptând; de data aceasta sunetele viorii nu se mai distinseră.

— Cred că ţi s-a părut, îndrăzni administratorul.

— Cum o să mi se pară? se înfurie unchiul Jean.

— Păi, nu se aude!

Era pe punctul de a-i spune în faţă c-avea de-a face cu un om de nimic când auzi, ca prin vis, sunetele viorii. Zdrahonului de administrator nu-i veni să creadă.

— Ce ţi-am spus eu? şopti, peste umăr, unchiul.

— Cine poate să fie?

— Habar n-am!

Din dimineaţa aceea cei doi păreau nedespărţiţi, dar, din păcate, nu dădură de

nicio urmă. Răscoliră odăile pe rând, apoi îi luară la întrebări pe toţi, însă fără niciun rezultat; și, totuși, când și când, sunetele viorii se auzeau pentru o clipă și, în momentul acela, cei doi o luau la goană spre locul unde era de presupus că cineva anume cântă la vioară, dar fără niciun folos.

— E o minune! se chinuia administratorul să înţeleagă.

— Pe dracu'! se enervă unchiul convins că un altul îşi bate joc de el.

— Ce naiba facem?

— O să vedem noi! îi răspundea în silă unchiul.

Timpul trecea mai departe, în legea lui, și, deocamdată, nu dăduseră de nimic. Pânda începea din nou. Cine putea fi?

Într-una din zile, unchiul Jean îl fulgeră din priviri.

— Haide! îl îndemnă pe neașteptate unchiul.

— Unde? se sperie administratorul.

— Ai să vezi? făcu misterios unchiul.

— Dacă se întâmplă ceva?

— Nu se întâmplă nimic, îl asigură el.

Coborâră la subsol: cu cât înaintau printre ţevile răsărind din toate părţile, cu atât inima administratorului bătea mai tare; în plus, întunericul îl îngrozea.

— Mai mergem? îndrăzni acesta.

— De aici se aude perfect! înţelegi?

Rămaseră o vreme așa, fără să spună un cuvânt.

— Să nu spui nimic, se simţi dator unchiul să-l avertizeze.

— Nu suflu o vorbă.

— Bun loc, mai spuse unchiul.

În clipa aceea vioara se auzi. Sunetele erau clare.

distincte, de necrezut.

— Auzi? îl îndemnă unchiul.

Administratorul încuviinţă.

— Ia spune, ce poate să fie în locul acela? arătă el spre direcţia de unde se auzeau sunetele curioase.

— Camera de serviciu, veni răspunsul sigur al zdrahonului.

— Foarte bine! se arătă mulţumit unchiul.

Acum, spune-mi, cine poate să cânte la ora asta?

Concluzia era clară, dar administratorul se sfia s-o declare.

— Femeia de serviciu, Paraschiva! reuși el să răspundă, cu toate că nu-i venea să creadă așa ceva.

— Va să zică, ea este! Acum sus, domnule administrator!

Urcară scările însă administratorului tot nu-i venea să creadă că femeia de serviciu poate să cânte la vioară.

— Parcă nu-mi vine să cred! mărturisi el. E o femeie simplă!

Ușa camerei de serviciu fu dată la perete și cei doi se înghesuiră să vadă minunea cu ochii lor;

Într-adevăr, într-un colţ al odăii, singură, Paraschiva se chinuia să înveţe să

cânte la vioară!

Unchiul Jean se apropie de ea și începu s-o mângâie.

— Fetiţo, mai putu el să spună înainte de a pune mâna pe vioară, nu te speria!

Paraschiva se ghemui toată de frică.

— Oh, nu te speria, nu te speria, o luă unchiul de la capăt și, privind-o ca vrăjit, o mângâie în neștire.

Câinele și adio

Primii care se îngrămădiseră spre ușa întredeschisă fură cei doi bătrânei simpatici, meșterul Găbrian și soţia sa însoţiţi de un câine de care păreau nedespărţiţi și pe care bătrânul Găbrian nu mai știa cum să-l domolească; cei doi păreau de o veselie nebună.

La vederea câinelui, care nu mai continua să le dea târcoale. Toţi amuţiseră. Cât privește femeia mărunţică, abia ajungând până la umărul meșterului Găbrian, aceasta se dovedi singura în măsura, să potolească, într-un fel, câinele, drept pentru care toţi o priviră recunoscători.

Meșterul Găbrian nu mai continua să se distreze pe seama spaimei celorlalţi în faţa câinelui său.

— Omule! îl avertiză femeia mărunţică și celălalt se potoli rapid.

Chicotelile meșterului ar fi durat cine știe cât dacă în ușă nu s-ar fi ivit chelia respectabilă a unui bărbat între două vârste; după mutra sa militărească, părea să nu fie încântat de tot ce se nimerise să întâlnească acolo; Găbrian nu scăpă ocazia să constate că pantalonii noului sosit erau teribil de scurţi. În vreme ce manșetele cămășii, cât se ponto de lungi, atârnau jalnic, în afară.

— Elefterescu, încasator general, îi anunţă el pe toţi cei de faţă, convins, probabil, că nimeni n-avea cum să-l cunoască, așa încât cel mai bine era să se prezinte singur.

Alţi câţiva îl îmbrăţișară, în vreme ce bietul Elefterescu încerca, pe cât îi era în putinţă, să scape din strânsoarea acestora.

Meșterul Găbrian îl cercetă pe insul milităros ca și când n-ar fi înţeles bine un lucru.

— Încasator general? îndrăzni ol, cu glas stins, să-l întrebe pe vechiul locatar. Dumneavoastră sunteţi încasator general?

Elefterescu râse stingherit.

— Încasator general? se miră pentru a doua oară meșterul Găbrian. În viaţa mea n-am văzut cum arată un încasator general! mărturisi el. Domnule, daţi-mi voie, abia îşi găsi acesta cuvintele, dornic, la rândul lui, să se prezinte, Găbrian, meș terul Găbrian!

Ceilalţi încercară să schimbe discuţia, însă să brian o ţinea în continuare:

— Un încasator general? Pe cuvânt că n-am mai văzut !

Elefterescu abia știu ce să spună.

— De fapt, o scăldă el, cine eşti dumneata?

— Eu? se trezi Găbrian la realitate. Eu, domnule încasator general? Păi, nu v-am spus? Să trăiţi! Eu sunt Grăbrian, meșterul Găbrian care vă repară pantofii… Am plăcerea să vă spun că n-am văzut în viaţa mea un încasator general…

— Încetează odată cu prostia asta se enervă omul.

— Să trăiţi, o luă de la capăt Găbrian. Știţi, eu și soţia mea ne gândeam mereu la dumneavoastră…

Ceilalţi îl priveau prostiţi.

— Chiar așa, se grăbi meșterul Găbrian să-l asigure, chiar așa domnule încasator general. Ce ne-am face fără dumneavoastră?

Pentru un moment se lăsă liniște după care bătrânul Găbrian continuă nestingherit:

Nu știţi cât ne gândim la dumneavoastră! Nici de data astă Elefterescu nu pricepu ce dorea insul de la el.

— Nu trebuie să vă enervaţi, domnule încasator general. Eu şi soţia mea, ne-am gândit că, poate, o să ne ajutaţi… „Cum să nu ne ajute domnul încasator general, o aud pe nevastă-mea, doar pentru asta a ajuns acolo unde a ajuns, nu-i așa?

Noul venit făcu ochii mari.

— Scăpaţi-mă de el domnule încasator general, arătă el spre câinele rămas într-un colţ. Scăpaţi-mă de el și-am să vă mulţumesc toată viaţa!

Încasatorul general păli. Femeia mărunţică se mută rapid în alt loc, nevenindu-i să creadă.

— Eu? se chinui să înţeleagă încasatorul general. Cum pot să te scap de câinele ăsta?

— Puteţi, o ţinu într-una bătrânul îngrijitor. Scăpaţi-mă de el, faceţi ceva, dumneavoastră puteţi domnule încasator general!

— Și de ce zici că vrei să scapi de el? făcu Elefterescu, nemaiștiind cum să scape de individul ăsta plictisitor.

Găbrian păru un moment că se gândește la un lucru anume, pentru ca imediat să declare:

— Domnule încasator, începu el solemn, câinele meu mănâncă fluturi!

Ceilalţi se strâmbară de râs; bătrânul Găbrian nu-l scăpă din ochi pe încasatorul general, mai în curcat ca niciodată.

— E o pocitanie, reluă el discuţia. Credeţi-mă, l-am văzut cu ochii mei cum mănâncă fluturi ! Ei, acum ce-aveţi de spus?

— Și cu ce trebuie să fac? se chinui Elefterescu să priceapă.

— E simplu, domnule încasator general… Eu și soţia mea ne-am gândit… Știţi, să nu vă supăraţi… Dumneavoastră sunteţi singur… poate, cine știe, o să aveţi grija lui…

Elefterescu îngheţă.

— Ascultă-mă, dumneata, îţi baţi joc de mine. De unde ai mai scos-o că sunt singur?

Un altul interveni și el.

— He, he, o luă de la capăt Găbrian, am zis că dacă tot sunteţi singur, ce mai, o să vă placă câinele…

Eu așa m-am gândit, domnule încasator general… Să trăiţi, dar așa m-am gândit… Câinele trage la omul singur! O să mai venim și noi să-l vedem… Numai că are obiceiul ăsta urât: mănâncă fluturi ! încolo, n-aveţi nicio grijă cu el!

— Ce grijă să am? nu-i veni să creadă încasa torului general. Nu-mi fac nicio grijă ! însă se vedea că ceva încă îl mai neliniștea. Și… spui că mănâncă fluturi?

— L-am văzut cu ochii mei! mărturisi mai limpede ca oricând meșterul Găbrian. Haţ, haţ, și, gata, l-a și înghiţit. Eu și soţia mea…

— Bine, o să mă gândesc! îi răspunse în doi peri încasatorul general și femeia mărunţică îl măsură din cap până-n picioare, neîncrezătoare în spusele acestuia.

— Am știut eu, domnule încasator general, am știut eu c-aveţi o inimă bună… Nu degeaba aţi ajuns acolo unde aţi ajuns…

— Și cum o să mă car cu el? se întrebă nedumerit celălalt. Cum o să-l aduc până acasă? Dacă mă vede cineva?

— Nicio grijă, domnule încasator general, nicio grijă… M-am gândit eu și la asta! Ce credeţi că vă las așa? în niciun caz!

Până să se dumirească insul cu pantalonii prea scurţi și manșetele cămășii atârnând mult în afară.

Găbrian îl trase după el, dornic să-i arate câinele.

— Am știut eu că n-o să mă lăsaţi, se arătă cât se poate de mulţumit.

Elefterescu îndrăzni să-l întrebe:

— Și dacă o să fugă?

— Cum o să fugă, domnule încasator general?

He, he, he, cum o să fugă? Nu vă mai gândiţi la asta și, dintr-odată, încasatorul general se lumină la faţă, ca și când ar fi scăpat de o mare teamă.

— Dacă e așa, îl iau ! anunţă el cât se poate de liniștit și toţi răsuflară ușuraţi.

Dulapul și celelalte zile

Unchiul Jean hotărî să scape cu orice preţ de dulapul din mica sufragerie, dar, când dădu să-l ridice, abia dacă putu să-l clintească din loc. Era un dulap vechi, greoi, cu ușile aproape căzute, așa încât n-avea de ce să-i pară rău.

Când fu aproape sigur că dulapul ar fi putut fi vândut ca lumea apăru și un mușteriu, bătrânul Emilian, omul de la pompa de apă a orașului. Emilian vru să-l cumpere imediat! îl cercetă cu ochii lacomi, pipăindu-i toate încheieturile, vârându-și de getele boante prin crăpăturile ivite, ciocănind lemnăria în toate chipurile.

Ochii apoși ai lui Emilian păreau umezi de bucurie.

— E bun, şopti el în prima zi.

Din dimineaţa aceea unchiul Jean nu mai scăpă de noul cumpărător. Omul de la pompa de apă a orașului îndrăgise pur și simplu dulapul, așa încât, ori de câte ori avea ceva timp liber, urca repede scările și, ciocănind la ușă, aștepta să fie

primit cum se cuvine.

— E cineva aici? întreba după un timp Emilian.

Unchiul Jean părea că nu-l ia în scamă, așa că, după o vreme, se auzea din nou.

— Sunt cu, Emilian!

Abia atunci unchiul se repezea să-i deschidă cu adevărat.

— Grozav, murmură omul când dădea cu ochii de vechiul dulap. Odată intrat începea, din nou, pipăitul lemnăriei, cocoţatul până sus, pe dulap, pentru a-i încerca toate încheieturile și, în fine vorbăria fără șir.

— E bun, spunea el exact ca-n prima zi.

Apoi, fără să scoată o vorbă, vechiul cumpărător se băga de-a dreptul în dulap, hotărât să-l încerce în toate felurile cu putinţă.

— Emilian! se fâstâcea unchiul, fără să-i vină să creadă că namila de om avea să încapă, cu totul, în dulapul ca vai de lume. Pentru ce Dumnezeu ai în trai acolo?

Chinul începea din nou; de după ușa rablagită se auzeau icnete, gemete curioase și chiar lovituri care mai de care mai ciudate; în felul său bătrânul Emilian știa bine ce face. Dulapul trebuia verificat !

— Emilian ! îşi încerca vocea pentru a nu știu câta oară unchiul Jean neîncrezător în tot ce vedea cu ochi săi, gata, adică, să încerce să-l convingă să iasă de acolo.

— E bun! șoptea omul de dincolo de tăblia dulapului.

Dacă cineva ar fi intrat în odaie și l-ar fi găsit pe bătrânul Emilian vorbindu-i unchiului din dulap, probabil că nici n-ar fi știut ce să creadă. Așa că unchiul îl îndemna în continuare:

— Hai odată, omule !

Omul din dulap nu dădea niciun semn că are de gând să iasă de acolo. Abia după multă vreme, când se convingea că dulapul e, într-adevăr, bun, Emilian ieșea la lumină, roșu la faţă, transpirat, cu ochii bulbucaţi, împleticindu-se și vorbind aiurea. Părea fără suflare, dar gata să ia totul de la capăt!

Ceva se întâmplă, totuși, pentru că, după un timp, unchiului începu să-i pară rău de vechiul dulap.

Dacă bătrânul Emilian avea dreptate și dulapul era.

cu adevărat, bun? Și, în plus, mai avea destulă trebuinţă de el. Așa că, începu să cadă pe gânduri și Emilian, încă îmbujorat la faţă de chinurile prin care trecuse cu puţin timp în urmă, îl auzi:

— O să trebuiască să-i fac unele modificări!

— Ce modificări? îndrăznea omul de la pompa de apă a orașului. Emilian îl privea prostit.

— Dulapul! șoptea ca prin vis unchiul și un fel de presimţire puse stăpânire pe el.

— Ei, ce-i cu el?! încercă celălalt să-i ghicească gândurile și, mai ales, să afle în ce ape se scălda.

Prins de tot felul de socoteli unchiul Jean nu scotea un cuvânt.

Emilian îşi mai făcu apariţia în câteva rânduri, hotărât să nu scape ocazia de a pune mâna pe dulap.

Parcă dumirindu-se cum stăteau lucrurile în privinţa vechiului dulap, unchiul se arăta tot mai puţin entuziast la vederea mușteriului de care, iată, nu mai scăpa. Poate te mai gândești, domnule Emilian, spunea el cu jumătate de glas.

Celălalt o dădea imediat pe râs și unchiul Jean nu mai știa ce să-i spună.

— Oglinda e spartă ! arăta unchiul undeva spre marginea dulapului unde, într-adevăr, oglinda era puţin ciobită.

Emilian nici nu-l luă în seamă.

— Sertarele sunt înţepenite ! mai făcu unchiul o încercare, însă fără niciun folos.

Omul de la pompa de apă a orașului era, nici vorbă, decis să cumpere dulapul.

— Ce dracu' să faci cu el? Nu e bun de nimic !

Într-o dimineaţă cumpărătorul nu mai așteptă să treacă timpul și, ca de obicei, urcă sus la unchiul Jean, bătând, firește, la ușă.

— Sunt eu, Emilian! se auzi vocea tunătoare a acestuia. De dincolo nu veni niciun răspuns.

— Am venit după dulap, insistă Makar Emilian îi dădu să intre. Rămase ca trăsnit; unchiul nici nu vru să audă să-i vândă dulapul. Aproape că nu mai înţelegea nimic.

— Dulapul! mai putu să spună Emilian simţind cum i se împleticesc picioarele.

— Ei, ce-i cu el? spuse batjocoritor unchiul.

— Pentru Dumnezeu! murmură Emilian și, fără să mai aștepte vreun răspuns, încercă de unul singur să urnească vechiul dulap.

Ei bine, abia acum pricepu că dulapul nu putea fi urnit din loc. Aduse, în grabă, un zdrahon, apoi încă mul, dar dulapul era imposibil de urnit.

— Dulapul, suspină el ca într-un vis.

Cât era de lung se întinse în dreptul dulapului şi-şi încercă puterile, sub privirile neîncrezătoare ale celorlalţi; o dată și încă o dată, dar dulapul nu se urni din loc.

— Emilian! încercă să-l consoleze unchiul.

Ca la un semn se strecură, ca și-n alte dăţi, în dulap, cu gândul limpede de a-l împinge într-un fel; nu i se vedea decât o mină slăbănoagă fluturând pe dinaintea ușii rablagite.

Din ziua aceea, bătrânul Emilian, omul de la pompa de apă a orașului, nu mai trecu niciodată pe la unchiul Jean și nici nu-l mai întrebă ceva de vechiul dulap, de care aproape că nici nu-i mai păsa.

Cușca de lemn

În camioneta hodorogită ca vai de lume, plină de praf, vulturul pare uriaș, așa încât cușca de lemn, în care fusese închis cu mare greutate, e cam neîncăpătoare pentru el. Așa și este, un vultur neînchipuit de mare; curios cum cei doi, bătrânul și Luca, băiatul care-l păzește sus, în camionetă, reușiseră să-l prindă și să-l bage în cușcă.

Când încearcă să-și întindă aripile te îngrozești; s-ar putea atunci, foarte bine, ca vulturul să răstoarne cușca veche și urâtă, dar Luca nu-l scapă din ochi, nu-l lasă deloc. Când și când îl lovește cu o nuielușă, ca să-l liniștească, însă vulturul n-are de gând să se potolească.

Penele îi sunt aproape roșii; dacă închizi un ochi le vezi verzui sau așa ceva; parcă nici nu este un vultur! Și burta neagră, neagră ca smoala!

Puștiul abia așteaptă să-l plesnească cu nuielușa, asta pentru că îl urăște; la început nici nu știa cu ce să-l îmbie și chiar avusese grija lui. Acum, însă, s-a plictisit de el, îl urăște pur și simplu pentru că trebuie să-și piardă timpul cu el, zi și noapte. De ce oare trebuie să păzești un vultur? Și încă unul ca a „ta!

Mai e ceva; vulturul miroase îngrozitor, abia dacă poţi sta lângă el. Când îi vezi sus, pe cer, nici nu-ţi dai seama de asta, dar aici, în camioneta prăfuită, scârţâind din toate încheieturile, vulturul miroase îngrozitor.

Dacă n-ar fi fost bătrânul și banii pe care trebuia să-i ia pe vulturul prins, mai mult ca sigur că s-ar fi lăsat păgubaș, dar, așa, n-are încotro, trebuie să-l păzească. Acum îi e silă de vulturul ăsta și chiar de bătrân.

Mirosul de benzină al camionetei și mirosul, îngrozitor, de vultur îţi întorc stomacul pe dos; noroc că puștiul mai închide câteodată ochii și adoarme uitând de tot; când se trezește mănâncă ceva, bea apă și o ia de la capăt.

Luca îi azvârle vulturului fărâmituri de mâncare rămase în pachet, însă vulturul nu se atinge de nimic; nici măcar nu vrea să bea apă; nimic, absolut nimic!

— Pe dracu'! îi spune Luca enervat.

E cam a doua zi de când călătoresc în camioneta încinsă de căldură și tot nu au ajuns; e clar că un lucru nu e în regulă. Ar fi mai bine să se întoarcă și să lase totul baltă, dar vulturul trebuie vândut. Doar pentru asta au făcut atâta drum până aici !

Vulturul nu dă niciun semn de oboseală; se vede că e învăţat cu toate.

— Al dracului! se înfurie iar Luca și lovește cu toată puterea în cușca de lemn. Parcă e o mortăciune!

Noroc că bătrânul îi face semne să coboare și băiatul parcă atâta așteaptă.

— Ce-ai rămas așa? îl îndeamnă bătrânul.

Vulturul se zbate în cușcă, gata s-o răstoarne; parcă simte ceva și Luca îl lovește din nou.

Birtul e la doi pași și bătrânul se gândește ce-i mai bine de făcut; să lase cușca aici, în camionetă, sau să se care cu ea? Dacă se întâmplă ceva? Și, pe urmă, poate să pună mâna oricine pe cușca de lemn, așa că o înșfacă rapid.

În fine, puștiul își mai trage puţin sufletul; a amorţit de tot. Se simte până aici mirosul ăla îngrozitor.

— Și… dacă o să moară? îl chestionează Luca pe bătrânul de pe camionetă.

Omul se pune pe râs; gura știrbă i se dezvăluie în întregime.

— Ăștia nu mor, îl asigură. Trăiesc o sută de ani, chiar și mai mult.

— Cum așa? se arată băiatul neîncrezător.

— N-au nici pe dracu'.

În birt abia dacă găsești un loc; fumul gros te înecă imediat ce intri. Câţiva se și strâng în jurul vulturului, să-l vadă mai bine. Ce naiba să vadă la el?

— Tocană, budincă și vin ! comandă vesel bătrânul.

— Și camioneta, întreabă careva, e a dumitale?

— A mea, încuviinţează acesta.

— Grozavă camionetă! adaugă insul. N-o vinzi?

Bătrânul începe să râdă. Omul scoate un pumn de bani, dar Aramic nici nu vrea să audă de așa ceva.

— Și cu vulturul, ce faci? întreabă omul nelinişţit.

— Îl vând, îl asigură, cât se poate de convins.

— Cine naiba cumpăra așa ceva? Ce dracu' să faci cu un vultur?

— Costă o grămadă de bani. Habar n-am de ce vor să-l cumpere cu orice preţ. De unde să știu eu asta?

— Foarte bine, chibzuiește celălalt, dar eu n-aș da niciun ban pe el.

— Nici cu, se arată înţelegător bătrânul. Ce să faci cu un vultur?

— Și, pe urmă, unde-l ţii?

— Chiar așa, chicotește Arămie înveselit. Unde dracu' să-l ţii?

— Poate că-l împăiază sau, mă rog, vrea să-l dreseze… S-au mai văzut cazuri din astea!

— Nu știu, eu am nevoie de bani. În rest, poate să facă ce vrea cu el.

Lui Luca nici măcar nu-i e foame; înghite în silă mâncarea din dreptul lui. Câţiva se apropie din nou de cușcă și vulturul se zbate din nou; și-a întins ari pile enorme, acoperind mai toată cușca. Un copil îi aruncă niște bănuţi și toţi din birt se pun pe râs.

— Parcă e altă arătare, spune cineva.

— Dacă scapă de acolo?

— Nu scapă, se simte dator bătrânul să-i liniştească. E prins zdravăn.

De îndată ce termină de mâncat cei doi mușterii dau semne de plecare și omul de la birt răsuflă ușurat.

— Derbedeii, șoptește el ca pentru sine, și închide ușa în urma lor.

Nici n-apucă bine să pornească vechea camionetă și o ceată de nuntași îi înconjură pe loc; probabil că trebuie să ajungă în alt sat din apropiere. Bătrânul dă din umeri neputincios; unde să încapă atâţia în camionetă? Și, în plus, cușca de lemn ocupă și așa un loc destul de mare!

— Fie, acceptă în cele din urmă șoferul, și nun tașii se ghemuiesc unul în altul, sus, în camionetă.

Luca le face loc și nuntașii, cum dau cu ochii de vultur, se pun pe râs. Probabil că n-au văzut niciodată un vultur adevărat, și încă unul așa de mare.

— E mort? întreabă careva.

Luca încearcă să le explice câte ceva, dar nimeni nu-l ia în seamă. Cum, adică, să fie vulturul ăsta mort? De unde o mai scoseseră și pe asta? Sticla de băutură a nun tașilor trece din mână în mână și, în cele din urmă, ajunge la Luca.

— Hai, bea, îl îmbie cineva și Luca se face și el că ia o gură.

Toţi sunt veseli, bine dispuși, cu chef de viaţă; un bătrânel a adormit într-un colţ al camionetei și ceilalţi se strâmbă de râs. Vulturul îşi înfoaie aripile mari, dar nimeni nu-i mai dă nicio atenţie.

Careva are ideea să facă o fotografie cu vulturul din cușcă. Omul cu aparatul de fotografiat parcă atâta așteaptă; mai întâi se fotografiază mirii, lângă cușca vulturului, îmbrăţişaţi, apoi ceilalţi. Până și puștiul, Luca, se lasă fotografiat lângă cușca vultu rului, care nu mai dă niciun semn de viaţă.

— E un vultur adevărat, se laudă, la un moment dat, puștiul.

— Pe naiba! îl repede omul cu aparatul de fotografiat. Poate c-a și murit, nu vezi?

— Cum o să moară? se strâmbă de râs Luca. Ăștia trăiesc o sută de ani.

Nuntașii se pun pe râs.

— Până la oraș dă ortul popii, o ţine întruna fotograful. Dacă l-ai luat din locul lui, poţi să fii sigur că dă ortul popii, înţelegi?

— Nu se poate! se ambiţionează Luca. Vulturii ăștia…

— Ce-s cu ei?

— Nu mor niciodată, mai face el un ultim efort, chinuit de ideea că trebuie să vândă cu orice preţ vulturul.

— Abia îşi mai trage sufletul. Uită-te la el!

Într-adevăr, ca un făcut, vulturul pare speriat cu totul; parcă fără viaţă; mai mult ca sigur că nuntașii l-au cam speriat, cum stau așa, înghesuiţi pe platforma camionetei.

— Dă-i una ca să se trezească, îl îndeamnă un nuntaș. Doar mergem la nuntă, nu la înmormântare!

— Uită-te cum a rămas, săracul, spune o femeie.

— N-are nimic, o ţine într-una băiatul, îngrozit că vulturul ar putea să moară acolo, în camionetă.

În câteva rânduri, vulturul se smucește din nou și dă să-și întindă aripile uriașe; și de astă dată nuntașii se strâmbă de râs.

— Asta nu mai e bun de nimic, încearcă fotograful să înţeleagă toată situaţia.

— Cât vrei pe el? se bagă în discuţie un ins gras, cu hainele albite de praful din urma mașinii. Hai, spune, cât vrei? și scoate niște mărunţiș.

Puștiului nici nu-i vine să creadă; cum o să ia mărunţișul acela? Probabil că-și bat joc de el !

— Costă o grămadă de bani, repetă el vorbele bătrânului, dar, parcă, nici el nu mai crede în vorbele astea.

— Bine, spuse individul, dacă nu vrei, nu-l iau, și izbucnește într-un râs năvalnic. N-ai decât să faci ce vrei cu el. Pe mine nu mă interesează.

Când bătrânul, care aţipise, dă semne să se trezească și bagă de seamă cușca de lemn în care vulturul continuă să se zbată, o lovește cu toată puterea, gata s-o sfărâme.

— Ce naiba caută ăsta aici? se enervează omuleţul.

— Lasă-l, intervine Luca, și, o clipă, omul pare a pricepe câte ceva din tot ce se întâmplă în camionetă.

Ceva mai încolo nuntașii bat în tabla cabinei; aici ar trebui să oprească; ei bine, au și ajuns, și puștiul e bucuros să scape de ei.

Nici măcar nu întoarce capul spre grupul de cheflii, dar să le mai spună o vorbă. N-au decât să plece, ce-l interesează pe el?

De data asta Luca se întinde, cât e de lung, pe lemnul camionetei; pare de necrezut, însă, scăpat de forfota aceea de oameni, vulturul îşi revine pe loc și băiatul merge în patru labe în jurul cuștii, ca să se convingă; nici vorbă, vulturul e uriaș!

— Al dracului, spune de unul singur puștiul, fără să înţeleagă cum de se întâmplă asta.

Îl lovește cu sete; va să zică, așa, nu se înșelase.

— Hai, îl îndeamnă el să bea apă și se hotărăște să se odihnească.

Când; e trezește nu-i vine să creadă; chiar lângă el e întins un om, pe lemnul camionetei; faţa îi este galbenă ca ceara și ochii duși în fundul capului. O femeie stă în dreptul lui și-l îngrijește.

— Ce s-a întâmplat? sare, speriat, Luca.

Femeia îi face semn să tacă; pesemne că omul e bolnav sau așa ceva și bătrânul n-a avut încotro, a trebuit să-l ia cu el, în camionetă. Insul se zbate și geme stins.

— Te doare? îl întreabă în șoaptă femeia. Hai, spune, te doare? Ce să-ţi fac? N-ai niște apă? i se adresează ea băiatului.

Îi întinde sticla de apă din care a încercat să-i dea și vulturului și femeia îi mulţumește; îi moaie buzele celui întins pe jos și îi șterge faţa plină de praful care se ridică în urma camionetei.

— Acum e mai bine, nu-i așa? îl iscodește ea.

Omul nu-i răspunde în niciun fel; pare fără viaţă.

— Hai, ajungem acum, îl încurajează cum poate femeia. Stai acum liniștit.

Individul nici nu mai suflă.

— Doamne, iartă-mă, se sperie ea. Ce să-i fac? se agaţă femeia cu disperare de băiatul rămas îngrozit și, în clipa aceea, vulturul se zbate cu toată puterea, gata să sfarme lemnul putred al cuști. Spune-mi, ce să-i fac?

— N-ai ce să-i faci! o liniștește Luca.

— Doar n-o să moară aici, nu-i așa?

— Nu moare, caută el s-o împace. Numai că-l doare foarte tare, asta e.

— Dacă moare, ce mă fac? Cum mă descurc cu el?

Insul întins pe jos încearcă să vorbească și femeia se apleacă spre el; curios, omul arată ceva spre cușca de lemn, de parcă abia atunci ar fi văzut ce se întâmplă.

— Ce e? se întinde el spre femeia.

Din nou arată spre locul cu pricina, oarecum speriat de vechea cușcă de lemn.

— E un vultur, îi șoptește ea, nu-ţi fie frică. N-are ce să-ţi facă, sunt cu tine aici.

Apoi râde ca de ceva numai de ea știut; cum naiba de mai poate să râdă?

— Nu te teme, mai adaugă femeia îngenuncheată acolo și, pentru prima dată, bagă de seamă că pasărea e, într-adevăr, uriașă.

Omul dă să se ridice și privește fix spre vulturul din cușcă, ca și când asta l-ar fi. Interesat cu adevărat, chiar atunci. — Hai. Liniștește-te, încearcă ea să priceapă ce se întâmplă. Nu e nimic, omule, nu e nimic. Ai văzut, spune ea către băiat, și-a mai revenit puţin, nu-i așa?

— Și-a revenit, încuviinţează pușiul. Acum e foarte bine.

— Mare minune, se bucură femeia. Apoi, înveselită: Și cu vulturul ăsta ce faceţi?

— Îl vindem.

Femeia se pune, din nou, pe râs; cum o să creadă așa ceva? Poate că băiatul ăsta glumește, dar asta nu e treaba ei ! în fine, când zărește primele case ale orașului se bucură ca un copil; aşadar au și ajuns.

— Bine c-am ajuns, se arată ea cât se poate de mulţumită și dă să coboare.

Omul întins pe camionetă încearcă să coboare și el, destul de anevoie: mai aruncă o privire spre rabla de mașină, neîncrezător, în vreme ce pușiul se în grijește de vulturul din cușcă.

Într-o jumătate de ceas trebuie să ajungă și ei, să scape de vultur și să ia banii…

— Ce fac ăștia cu vulturul? o întreabă bolnavul cinci îşi mai revine puţin.

— Îl vând, îi spune femeia și zâmbeşte.

Abia ajuns, bătrânul intră în vorbă cu un ins slăbănog, într-o haină cam ponosită; habar n-are de vultur şi de drumul făcut până aici.

— Nu se poate, încearcă să priceapă ceva bătrânul care știe ce spune. Profesorul mi-a zis să vin aici.

Doar pentru asta am făcut atâta drum.

Dă să coboare cușca de lemn în dreptul clădirii elegante, cu ferestre uriașe; nici n-au dat-o bine jos și portarul îi ia în primire.

— Ce dracu' faceţi cu asta? Nu e voie să lăsa şi aşa ceva aici! Bătrânul ia totul de la capăt, însă omul nici nu vrea să audă.

— Hai, daţi-i drumul mai repede!

— Nu se poate, domnule! se înfurie celălalt.

— Ba se poate ! Nu e voie să staţionaţi aici!

— Poate că e o greșeală, încearcă bătrânul să re pare situaţia.

— Nu e nicio greșeală, îl repede portarul.

— Și noi ce facem? insistă portarul.

— Nu știu. Aici nu e voie să lăsaţi nicio cușcă.

Și ce naiba aveţi acolo? întreabă el plictisit.

— E un vultur, turuie omul. E cel mai mare vul tur pe care l-am prins vreodată.

Pentru asta am făcut drumul ăsta!

— Asta-i bună, o dă pe râs portarul. Chiar așa, un vultur?

— Da, domnule. E un vultur adevărat.

Portarul încearcă să se apropie de cușcă; ca un făcut vulturul îşi întinde aripile uriașe, zgâlţâind din toate încheieturile cușca de lemn.

— Și cine te-a trimis aici?

Bătrânul spune numele profesorului; celălalt se mai dumirește puţin.

— Nu mai e demult aici, se arată complet re semnat omul de la poartă. Habar n-am unde poţi da de el.

Cu asta lucrurile sunt aproape clare; insul dă din umeri neputincios.

— Și eu ce să fac? strigă disperat bătrânul.

Pentru că nu mai are ce să-i spună portarul se distrează pe seama lui; ce-ar putea să facă el; cum să-l descurce? Nu e treaba lui!

Abia scăpaţi de portar, bătrânul intră în prima bodegă întâlnită, de data asta lăsând cușca de lemn afară; prea puţin îi pasă acum de vultur. N-are decât să-l fure cine vrea!

— Hai, mănâncă îl îndeamnă bătrânul pe băiatul din ce în ce mai trist. Află că prea puţin îmi pasă de vulturul ăsta. Nu e nimic, încearcă el să-l liniștească.

O să vedem noi ce facem!

Ceva mai încolo o ia înspre mașină și vrea să-i dea drumul vulturului din cușcă. Băiatul se ferește o vreme, de teama vulturului, dar, degeaba, vulturul nu dă niciun semn că e dornic să-și ia zborul.

Bătrânul privește prostit cușca de lemn; așa ceva n-a mai văzut niciodată.

— Îl omor, șoptește.

Caută să-l sperie, numai ca vulturul să-și ia zborul, să plece odată; dar fără folos: vulturul îşi desface, din când în când, aripile și atât. Nici nu se clinteşte din loc.

— Ce dracu' facem? se înfurie bătrânul. Cum scăpăm de el?

Numai băiatul parc ceva mai vesel; de ce naiba vulturul ăsta nu mai vrea să zboare? Doar este cel mai mare vultur pe care-l văzuse? Și atunci?

Cu chiu, cu vai, cei doi se înghesuie să doarmă în cabina mașinii; ușa cuștii o deschisă, ca vulturul să-și ia zborul când o dori.

Numai că și a doua zi vulturul e tot acolo și bătrânul, în zori, pornește camioneta, fără să se mai uite o clipă în urmă.

Cuprins

Funcţionarul poștal caută o adresă veche 3
Cafeaua fierbinte 14
O sută de butoaie 19
Pavilionul de vânătoare 33
Coţofana 54
Un om în câmp 60
Zmeura 64
O vizită de dimineaţă 74
Halta 85
O partidă de șah în grădina de vară 92
Mașina de pâine 99
Unchiul Jean cântă la vioară 109
Dispariţia 111
Câinele și adio 114
Dulapul și celelalte zile 116
Cușca de lemn 119

EDITURA SPORT-TURISM

DE ACELAȘI AUTOR:

„FLOARE DE LEANDRU"
versuri, Editura pentru Literatură și Artă, 1967

„VEDERE LA AMIAZĂ"
versuri, Editura Eminescu, 1975

„FRAGI ÎN NOIEMBRIE"
versuri, Editura Cartea Românească, 1978

„PARADISUL DE FIER"
versuri, Editura Cartea Românească, 1980, (Premiul Asociației scriitorilor din București)

„BARCĂ DE VÎNZARE"
proză, Editura Eminescu, 1980

„PORTOCALE PENTRU ESCHIMOȘI"
proză, Editura Eminescu,

Lei 8,50